

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.
ОБЛАСТ ВРАЦА

УТВЪРДИЛ: /п/

Малина Николова

Областен управител на Област Враца

СЪГЛАСУВАЛ: /п/

Сашка Началнишка

Директор на РДСП – Враца

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ
2016-2020 г.
В ОБЛАСТ ВРАЦА

Областната стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г. е съгласувана от Областния съвет за развитие в област Враца на заседание, проведено на 30 ноември 2015 г., с Решение № 2 от Протокол № 23/30.11.2015 г.

Стратегията е отворен и гъвкав документ, подлежащ на промяна, допълване и усъвършенстване в отговор на възникнали нови потребности и в съответствие променящите се условия, нормативна база и икономическа среда.

ноември 2015 г.

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.
ОБЛАСТ ВРАЦА

Съдържание

Резюме	7
Раздел А:	
Контекст и оценка на нуждите	7
1 Контекст	7
1.1 Предистория: как е създадена стратегията.....	7
1.2 Обхват и фокус на стратегията	10
1.3 Съответствие с международни, национални и местни политики	12
1.3.1 Национални приоритети в развитието на социалните услуги	12
1.3.2 Стратегически документи – преглед и анализ на действащите стратегии и планове на областно и общинско ниво.....	13
2.1 Тенденции в развитието на област Враца.....	15
2.2 Идентифицирани рискови групи и потребности	46
2.3 Изводи за състоянието на мрежата от социални услуги в област Враца ...	46
Раздел Б:	
3 Визия и цели.....	57
3.1 Визия.....	57
3.2 Ценности и принципи	58
3.2.1 Общи и конкретни цели и приоритети.....	59
3.2.2 Ключови индикатори за постижения на стратегията	60
3.3 Направления и приоритети на стратегията.....	61
4 Интервенция – социални услуги и мерки.....	64
4.1 Мерки и дейности по направление 1	64
Превенция на деца и семейства в риск и продължаване на деинституционализацията на грижите за деца.....	64
4.2 Мерки и дейности по направление 2.....	72
Грижа за лицата с увреждания и лица в рискови групи.....	72
4.3 Мерки и дейности по направление 3	78
Деинституционализация и грижа за старите хора за по-добър и достоен живот.....	78
Обобщена таблица на социални услуги по приоритетни направления.....	85
5 Логическа рамка и ключови индикатори за успех	110
Раздел В:	
План за действие	127
6 Управление и координация на областната стратегия.....	127
6.1 Отговорности и роли в изпълнението на стратегията.....	127
6.1.1 Областен управител и Областен съвет за развитие.....	127

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.
ОБЛАСТ ВРАЦА

6.1.2 РДСП и ДСП.....	128
6.1.3 Държавна агенция за закрила на детето (ДАЗД)	129
6.1.4. Общини	129
6.1.5. РИО	130
6.1.6. Дирекции "Бюро по труда".....	130
6.1.7. Регионална здравна инспекция - Враца.....	130
6.1.8. Неправителствени организации.....	131
6.2 Система за мониторинг и оценка	131
6.3 Основни партньори. Механизми за партньорство.....	132
6.4 Основни етапи при изпълнение на стратегията.....	133
7 Ресурси.....	134
7.1 Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията	134
7.2 Финансови и материални ресурси.....	135
8 Комуникационна програма	136
8.1. Цели, задачи и методи.....	136
8.2. Оперативно изпълнение на комуникационната програма	138
Раздел Д	139
Приложения	139
9. Оценка на потребностите от социални услуги.....	139
9.1 Териториален разрез на планирането по общини в област Враца.	139
9.1.1 Планирани услуги в община Борован.....	139
9.1.2 Планирани услуги в община Бяла Слатина.....	142
9.1.3 Планирани услуги в община Враца.....	147
9.1.4 Планирани услуги в община Козлодуй.....	155
9.1.5 Планирани услуги в община Криводол.....	161
9.1.6 Планирани услуги в община Мездра.....	163
9.1.7 Планирани услуги в община Мизия.....	167
9.1.8 Планирани услуги в община Оряхово.....	169
9.1.9 Планирани услуги в община Роман.....	172
9.1.10 Планирани услуги в община в община Хайредин.....	176

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.
ОБЛАСТ ВРАЦА

Използвани съкращения (абривиатури)

АЗ

Агенция по заетостта към МТСП

АСП

Агенция за социално подпомагане

АХУ

Агенция за хора с увреждания

БСУ

Бюро за социални услуги

ГРАО

Гражданска регистрация и административно обслужване

ДАЗД

Държавната агенция за закрила на детето

ДБТ

Дирекция Бюро по труда

ДДЛРГ

Дом за деца лишени от родителски грижи

ДДМУИ

Дом за деца и младежи с умствена изостаналост

ДДУИ

Дом за деца с умствена изостаналост

ДМСГД

Дом за медико-социални грижи за деца

ДП

Домашен помощник

ДРСЗ

Дирекция “Регионална служба по заетостта”

ДСП

Дирекция „Социално подпомагане”

ДЦДМУ

Дневен център за деца и младежи с увреждания

ДЦДМУИ

Дневен център за деца и младежи с умствена изостаналост

ДЦДУ

Дневен център за деца с увреждания

ЕКПО

Екип за комплексно педагогическо оценяване към РИО

ЗЖ

Защитено жилище

ЗМБ

Звено “Майка и бебе”

ЗМО

Звено за мониторинг и оценка

КСУ

Комплекс за социални услуги

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.
ОБЛАСТ ВРАЦА

ЛА
Личен асистент
МБАЛ
Многопрофилна болница за амбулаторно лечение
МЗ
Министерство на здравеопазването
МКБППМН
Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
МОН
Министерство на образованието и науката
МТСП
Министерството на труда и социалната политика
МФ
Министерството на финансите
НЖ
Наблюдавано жилище
НПО
Неправителствена организация
НП "ОСПОЗ"
Национална програма „От социално подпомагане към осигуряване на заетост"
ОЗД
Отдел "Закрила на детето"
ОПРЧР
Оперативна програма за развитие на човешките
ресурси
Отдел "СЗ"
Отдел "Социална закрила"
РДСП
Регионална дирекция за социално подпомагане
РЗОК
Регионална здравно-осигурителна каса
РИО
Регионален инспекторат по образование
РПУ
Районно полицейско управление
РЗИ
Регионална здравна инспекция
РЦПИОВДУСОП
Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и
ученици със специални образователни потребности
СА
Социален асистент
СИ
Специализирана институция
СОП
Специални образователни потребности
СП
Социално предприятие
СТЦ

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.
ОБЛАСТ ВРАЦА

Социално терапевтичен център

СУ

Социална

услуга

ТЗ

Техническо звено за деинституционализация към УНИЦЕФ и АСП

ЦНСТ

Център за настаняване от семеен тип

ЦОП

Център за обществена подкрепа

ЦРДУ

Център за работа с деца на улицата

ЦСРИ

Център за социална рехабилитация и интеграция

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.
ОБЛАСТ ВРАЦА

Резюме

В Закона за социално подпомагане и в Правилника за неговото прилагане е създадена законовата рамка за разработването и изпълнението на областни и общински стратегии за развитие на социални услуги, като инструмент за по-тясна връзка между равния достъп, качеството и финансовата устойчивост на социалните услуги и обвързване на развитието им с адекватни финансови ресурси. Регламентирани са задълженията на областния управител, кметовете и на общинските съвети за организиране разработването на стратегиите на областно и на общинско ниво.

Областната стратегия за развитието на социалните услуги в област Враца /2016 – 2020 г./ е разработена като секторна политика, въз основа на стратегията за социални услуги по която се работеше през изминалия период 2011-2015 г., както и въз основа на анализ на потребностите от социални услуги в общините на територията на областта.

Документът е продукт на съвместните усилия и партньорство на Областния екип за стратегическо планиране на социалните услуги и разработване на Областната стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г, създаден със Заповед на Областен управител на Област Враца и обобщава резултатите от проучването и оценката на потребностите от социални услуги, проведено на територията на общините от област Враца. Проучването за оценка на ситуацията и потребностите на рисковите групи включва събиране и обобщаване на общи статистически данни, данни за рисковите групи, карти на наличните социални услуги, определяне на проблемите, оценка на потребностите и дефицитите от социални услуги.

Раздел А: Контекст и оценка на нуждите

1 Контекст

1.1 Предистория: как е създадена стратегията

Подготовката на настоящата стратегия стартира през април 2015 г., когато представители на Областна администрация Враца и координаторите за област Враца по проект BG051PO001-6.2 13-001 „Развитие на системата за планиране и предоставяне на социални услуги на регионално равнище“, изпълняван от АСП по ОП „Развитие на човешките ресурси“ проведоха работна среща и съставиха индикативен график за изпълнение на отделните стъпки при разработването и обсъждането на стратегията:

**ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.
ОБЛАСТ ВРАЦА**

Месец (индикативен срок)	Дейност	Отговорни институции
април	Създаване на областен оперативен екип за разработване на Областната стратегия за развитие на социалните услуги област Враца 2016 -2020 г.; Издадена Заповед на Областния управител на Област Враца.	Областна администрация – Враца
	Подготовка на инструментариум за работа /аналитични справки, доклади и др./;	Координаторите за социалните услуги за област Враца, по проект BG051PO001-6.2 13-001.
Май	Провеждане на работна среща на Областния екип и утвърждаване на плана за работа.	Областна администрация – Враца, Координаторите за социалните услуги за област Враца.
Май	Разпространение на пакет инструментариум за работа.	Областна администрация – Враца, Координаторите за социалните услуги за област Враца.
Май	Дейности по годишен мониторинг и изпълнение на изследване на социални институции за възрастни хора, на територията на област Враца.	Координаторите за социалните услуги за област Враца, по проект BG051PO001-6.2 13-001.
Септември	Събиране на данни от държавните структури на РИО, РЗС, НОИ, ДРЗС-Монтана и др. Изготвяне на анализи на ситуацията на общинско ниво и приемане от Общинските съвети.	Общинските екипи, създадени за работа на общинско ниво. Областна администрация – Враца.
Септември – октомври	Изготвяне на обобщен анализ на ситуацията на областно ниво.	Областният оперативен екип – Областна администрация – Враца, Координаторите за социалните услуги за област Враца.
Октомври	Работна среща на областния екип за обсъждане на социалните услуги за всяка община.	Директор –РДСП Враца. Областният оперативен екип.
	Разработване на областна план-карта за развитие на социалните услуги. Определяне на Визията, целите и приоритетите в Стратегията. Разразписване на Стратегията.	Областна администрация – Враца, Координаторите за социалните услуги за област Враца, по проект BG051PO001-6.2 13-001.

**ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.
ОБЛАСТ ВРАЦА**

Ноември	Работна сраца на на областния екип за обсъждане на: - Областна план-карта на социалните услуги, - Визията, целите и приоритетите - Проекта на Областната стратегия Разписване окончателния вариант на Стратегията и съгласуване по ел. поща със заинтересованите страни. Съгласуване на Проекта на ОСРСУ от Директора на РДСП – Враца.	Областна администрация – Враца, Координаторите за социалните услуги за област Враца, Директор РДСП, Областна администрация – Враца, Координаторите за социалните услуги за област Враца. Директор на РДСП – Враца
декември	Внасяне на Проекта на ОСРСУ 2016-2020 за съгласуване в Областен съвет за развитие на област Враца. Утвърждаване на стратегията от областния управител.	РДСП – Враца, Координаторите за социалните услуги за област Враца, Областна администрация – Враца

За целите на областното планиране със Заповед на областен управител на област Враца бе определен **областен екип** за стратегическо планиране на социалните услуги и разработване на ОСРСУ в област Враца за периода 2016-2020 г., с разписани конкретни задачи. Областният екип се състоеше от председател, заместник-председател, секретар и членове.

В работата по Стратегията се включиха всички заинтересованите страни в област Враца – представители от Областна администрация, координаторите за област Враца по проект „Развитие на системата за планиране и предоставяне на социални услуги на регионално равнище”, общинските администрации, териториалните структури на Агенцията за социално подпомагане – РДСП и ДСП, Министерство на образованието – РИО, Министерство на здравеопазването – РЗИ, Министерство на труда и социалната политика – ДРСЗ – Монтана и НПО, работещи в социалната сфера.

Областното планиране премина през четири основни етапа:

- създаване на организация за съвместна работа на заинтересованите страни;
- анализ на ситуацията и оценка на потребностите на рисковите групи;
- същинско стратегическо планиране;
- консултиране, финализиране и утвърждаване на стратегията.

Стратегията е утвърдена от Областен управител на област Враца след съгласуване с Директора на Регионална дирекция за социално подпомагане – Враца и с Областния съвет за развитие на област Враца.

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.
ОБЛАСТ ВРАЦА

1.2 Обхват и фокус на стратегията

Областната стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г. обхваща социалните услуги и мерки, които са необходими за осъществяване на ефективна социална политика за подкрепа на индивидите и групите в риск в област Враца в съответствие с техните реални потребности и съвременни стандарти. База за изготвянето и беше Аналитичен доклад, който е продукт на съвместните усилия на Областния екип за стратегическо планиране на социалните услуги и разработване на Областната стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г, създаден със Заповед на Областен управител на Област Враца и обобщава резултатите от проучването и оценката на потребностите от социални услуги, проведено на територията на всички общини от област Враца в периода юни – септември 2015 година. Проучването за оценка на ситуацията и потребностите на рисковите групи включва събиране и обобщаване на общи статистически данни, данни за рисковите групи, карти на наличните социални услуги, определяне на проблемите, оценка на потребностите и дефицитите от социални услуги. Анализ на ситуацията в област Враца е фокусиран върху нуждите от социални услуги, разглеждани в общия контекст на социалните и икономическите проблеми, политиките и мерките на национално ниво, за социално включване на уязвимите общности и групи от населението.

Оценката на потребностите е основа за планирането – тя е необходима, за да може планирането да отговори на реалните нужди от социални услуги за рисковите групи, да съответства на реалните възможности и капацитет на местните партньори за осигуряване на необходимите услуги, както и да съответства на дългосрочните тенденции в развитието на област Враца.

Целите на проучването са:

- Да се очертае общата социална, демографска и икономическа картина на населението в област Враца – проблематика, настояща ситуация и тенденции в развитието;
- Да се анализират факторите, които създават рискове пред индивиди/общности/групи по отношение на тяхната социална интеграция;
- Да се определи кои са лицата и групите в риск – какви са техните характеристики и териториално разположение, какво е отражението на рисковите фактори върху тях;
- Да се оценят възможностите на наличните ресурси, както за подкрепа на идентифицираните групи в риск чрез развитие на социалните услуги, мерки за преодоляване на създадените проблеми, така и за превенция на риска.

Обхватът на темите на проучването включва широк кръг социално-икономически проблеми, демографски тенденции, общо състояние на сектора социални услуги в област Враца, като осигурени човешки ресурси, достъп, капацитет и качество на наличните услуги. Потърсена е обратна връзка и за нагласите и очакванията на заинтересованите страни – териториални структури на АСП, граждански организации, доставчици и потребители на социални услуги. В географско отношение обхватът на проучването обхваща територията на област Враца.

Методи за проучването и анализа на ситуацията в област Враца и събиране на информация:

В процеса на събиране на информация се включиха представители на заинтересованите страни от областта, обединени в областен оперативен екип. Експертите работиха мотивирани от убеждението за необходимостта от адекватна работеща областна

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.
ОБЛАСТ ВРАЦА

стратегия за развитие на социалните услуги, която да допринесе за решаване на социалните проблеми сред населението в област Враца.

Същевременно, този подход спомогна за осигуряване на достъп до почти всички налични **източници на информация** в областта, като:

- Анализи, доклади, стратегически документи на национално, областно и местно ниво (като стратегии, дългосрочни програми и планове за развитие);
- Статистически бази-данни, редовно събирани и актуализирани от:
 - институциите на областно ниво – като РДСП, РИО – Враца, РЗИ – Враца, ДРСЗ – Монтана;
 - десетте общини в област Враца;
 - РДСП – Враца и петте ДСП на територията на областта;

Представеният аналитичен доклад е изготвен на основата на налични данни за броя и състоянието на рисковите групи. Включена е статистическа информация от 10-те общини в областта, което дава възможност да се изведат общите тенденции.

Използваните **методи за събиране на информация** включват:

- Документално проучване на съществуващи анализи, доклади, стратегически документи на областната и местната администрация (като стратегии, дългосрочни програми и планове за развитие);
- Систематизиране и обобщаване на статистически данни, регулярно събирани от общинската администрация и местно-базираните държавни институции;

При обработването на данните и анализа на ситуацията са прилагани количествени и качествени методи, сравнителен анализ на състоянието и тенденциите в свързаните сектори, анализ на силните и слабите страни.

Средна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение

Година	За страната		Област Видин		Област Монтана		Област Враца	
	Средна Годишна заплата	Средна месечна заплата	Средна Годишна заплата	Средна месечна заплата	Средна Годишна заплата	Средна месечна заплата	Средна Годишна заплата	Средна месечна заплата
2011	8 362	696,83	5 562	463,50	6 253	521,08	8 739	728,25
2012	8 831	735,92	5 929	494,08	6 905	575,42	9 147	762,25
2013	9 591	799,25	6 244	520,33	6 984	582,00	9 508	792,33
2014*	9 806	817,17	6 892	574,33	7 516	626,33	10 118	843,17

**За 2014 г. данните са предварителни*

Областното планиране има за цел да очертае насоките за създаване на мрежа от социални услуги, която отговаря на нуждите на рисковите групи в област Враца и е ефективна в своето действие от управленска и икономическа гледна точка. Затова обхватът на интервенцията е много широк – от съществуващите вече услуги, до развитието на нови социални услуги, като са посочени начините на достъп и връзката между тях. Освен това, стратегията обхваща тези хоризонтални мерки и дейности в други свързани сектори (като здравеопазване, образование, заетост, жилищна политика и

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.
ОБЛАСТ ВРАЦА

инфраструктура), които имат отношение към ефективността на социалните услуги и са от ключово значение за социалното включване и решаването на проблемите на рисковите групи и индивиди.

Стратегията предвижда социални услуги за рисковите групи на територията на областта. В рамките ѝ са изведени нейните приоритети, както и целеви групи и услуги за предстоящите 5 години на интервенция. Изборът на приоритетите е основан на остротата на проблемите и наличните ресурси.

Времеви обхват. Планираните услуги и мерки за социално включване ще се изпълняват на територията на областта и ще обхванат период от 5 години – от 2016 до 2020 година включително.

Географски обхват. Стратегията задава както областната рамка, така и параметрите на социалните услуги във всяка от общините на територията на областта. В географско отношение обхватът на стратегията покрива всички 10 общини на територията на област Враца.

1.3 Съответствие с международни, национални и местни политики:

През последните години в България са разработени и се изпълняват редица национални стратегически документи, регламентиращи развитието на социалните услуги. Един от приоритетите в програмата на правителството са мерките за борба със социалното изключване и за приобщаване на лицата, които имат най-малък достъп до пазара на труда и до обществото, чрез осигуряване на по-добър достъп до социални услуги.

Настоящата Стратегия е разработена в съответствие с действащото национално законодателство в областта на социалните услуги, здравеопазването, интеграцията на хората с увреждания, защитата от дискриминация. Нейното разработване е и в съответствие със Специфичните препоръки на Съвета на ЕС в тази област, добрите практики на страните-членки на ЕС, както и с редица международни документи, които третираат въпросите, свързани със защитата на човешките права и подобряване на качеството на живот на възрастните хора, хората с увреждания, гарантиране правото на децата на семейна среда и на достъп до качествена грижа и услуги според индивидуалните им потребности:

Стратегията е разработена в унисон с принципите на:

□ Международни нормативни актове, визиращи насоките за осъществяване на приоритетни политики в сферата на социалното развитие, като:

- Международна харта за правата на човека на ООН;
- Конвенция на ООН за правата на детето;
- Международен пакт за социални, икономически и културни права;
- Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания и Факултативния протокол
- Европейска социална харта
- Стандартни правила за равнопоставеност и равни възможности за хората с увреждания на ООН
- Конвенция на ООН срещу насилието и дискриминацията
- Европейска конвенция за защита на правата на човека и основните свободи;
- Харта на основните права на ЕС;
- Европейска харта на правата и отговорностите на възрастните хора, нуждаещи се от дългосрочни грижи и помощ;
- Европейска харта на предоставящите грижа в семейството;
- Европейска стратегия за хората с увреждания за периода 2010 – 2020 г.;

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.
ОБЛАСТ ВРАЦА

- Европейска стратегия за здравеопазване;
- Резолюция на Европейския парламент от 9 септември 2010 г. относно дългосрочните грижи за възрастни хора
- **Документи на национално ниво, като:**
- Национална стратегия за дългосрочна грижа
- План за действие за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа на възрастните хора
- Национален доклад на Република България по стратегиите за социална закрила и социално включване 2013 – 2014 г.;
- Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в България”;
- План за действие за изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България”
- Стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015;
- Национална стратегия за детето 2008–2018 г.;
- Национална стратегия за демографско развитие на Република България 2006–2020
- Стратегическият план на МТСП до 2018 година

Последните стратегически документи в областта на социалната политика са в контекста на членството в Европейския съюз и са разработени при следване на Отворения метод на координация. Националният доклад на България по стратегиите за социална закрила и социално включване за 2013 – 2014 г. определя като свой фокус:

1. Ограничаването на предаването на бедността и социалното изключване между поколенията (с акцент върху детската бедност и социално изключване);
2. Активното включване за най-отдалечените от пазара на труда;
3. Равните възможности за най-уязвимите групи в обществото.

Националният план залага на:

- Превантивните мерки;
- Подкрепата на децата и семействата чрез мерки за подобряване материалното състояние на семействата и развиване на качествени и разнообразни социални услуги;
- Деинституционализацията като процес и водещо направление в развитието на социалните услуги;
- Връзката със системите на образование и здравеопазване като компоненти на концепцията за борба с бедността и социалното изключване сред децата.

В процеса на разработване на областната стратегия е следван **принципът на надграждане** върху достиженията и натрупаният опит в стратегическото планиране и в предоставянето на социални услуги. Във всяка община са разработени стратегии за закрила на детето, ежегодно се приемат и планове за закрила на детето. Актуализирана е областната стратегия за развитие на област Враца за периода до 2015 година. След прегледа на стратегическите документи е видно, че наличните стратегии не отразяват в пълнота визията за деинституционализация, тъй като са разписани преди приемането на политическия документ през 2010 година.

Документи на областно и общинско ниво в област Враца:

- Областна стратегия за развитие на област Враца (2015–2020);
- Общински планове за развитие;
- Общински програми за закрила на детето;
- Програми и стратегии, във връзка с развитието на социалните услуги и дейностите за социална интеграция на общности в неравностойно положение на ниво община.

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.
ОБЛАСТ ВРАЦА

Областната стратегия следва и принципите на законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България – Конституция, Семейен кодекс, Кодекс на труда, Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за социално подпомагане, Закон за местното самоуправление и местната администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания, Закон за закрила от дискриминация и др., както и съответните подзаконови нормативни актове.

От 2000 г. държавата провежда целенасочена реформа в сферата на социалните услуги, която стартира първо в сферата на услугите за деца и след това премина и към услугите за другите възрастови групи. Реформата е насочена към деинституционализация и децентрализация на социалните услуги. От система от специализирани институции, които предлагат универсален отговор на различните потребности и проблеми на хората се премина към създаване на социални услуги в общността, които индивидуализират подхода към индивидите и групите в риск и целят интегрирането им в социалните общности. Затова отговорностите за управлението на социалните услуги на местно ниво са поети от общините. Последователната практика на децентрализация намери израз и във въвеждането на регламентите и практиката на договаряне на социалните услуги с частни доставчици. Разработването на стратегията цели:

- Въвеждане на регионален принцип на развитие на социалните услуги на базата на анализ на потребностите на местните общности;
- Приоритетно развитие и увеличаване броя на предлаганите социални услуги в общността, подобряване на тяхното качество, гарантиране на стабилност и финансова устойчивост на социалните услуги, както и на процеса на деинституционализация;
- Ежегодно актуализиране на финансовите стандарти за социалните услуги, делегирана от държавата дейност;
- Разработване и прилагане на механизъм за предоставяне на комплексни социални услуги;
- Увеличаване на броя на ползвателите на социални услуги, в т.ч.: домашен социален патронаж (вкл. социални кухни, обществени трапезарии) в отговор на базови потребности от храна и грижа, особено на хората в планинските, малките и отдалечените от областните центрове населени места; услуги в подкрепа на семействата с деца; услуги, насочени към превенция на рисковете в семейството; комплексни социални услуги за преодоляване на рисковете от отпадане от образователната система, както и рисковете пред здравословното развитие на децата.

ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА НА ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ

В обхвата на институционалната рамка за реализация на настоящата Областна стратегия за развитие на социалните услуги (2016-2020 г.) са включени органи, организации и институции от държавния, общинския и гражданския сектори. Основните институции с отговорности по отношение на планирането, създаването, предоставянето и управлението на социалните услуги в страната са:

На национално ниво:

- Министерство на труда и социалната политика (МТСП) – създава държавната политика в сферата на социалното подпомагане и социалните услуги, определя

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.
ОБЛАСТ ВРАЦА

националните приоритети, заедно с Министерство на финансите определя държавно-делегираните дейности в социалните услуги и разработва разходните стандарти за финансиране на социалните услуги;

- Министерство на финансите (МФ) – определя разходните стандарти и тавани за финансиране на социалните услуги в страната;
- Агенция за социално подпомагане – разрешава откриването и закриването на социалните услуги – държавно-делегирана дейност, разработва методики за социални услуги, инспектира социалните услуги, поддържа регистър на доставчиците на социални услуги; чрез Дирекциите „Социално подпомагане” (ДСП) се предоставят и социални услуги;
- Държавна агенция „Закрила на детето” (ДАЗД) – лицензира доставчиците на социални услуги за деца, контролира стандартите и критериите за социални услуги за деца и семейства.

На областно ниво:

- Областен управител и Областна администрация, Областен съвет за развитие и областни комисии, които имат отношение към планирането изобщо във всички сфери;
- РДСП, която предоставя становища по отношение на откриването/закриването на социални услуги – държавно-делегирана дейност.

На общинско ниво:

- Общини – създават общинската политика по отношение на социалните услуги, създават, предоставят социални услуги, договарят предоставянето на социални услуги с външни доставчици, контролират тяхното качество;
- Доставчици на социални услуги;
- ДСП управляват случаите на хора в риск и насочват потребители към социалните услуги;
- Местни общности – НПО, местни организации, представители на рисковите групи.

2 Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в област Враца

2.1 Тенденции в развитието на област Враца

Анализът на ситуацията и оценката на потребностите идентифицира основните проблеми и формулира основните въпроси, които се отнасят до състоянието и развитието на социалните услуги на територията на област Враца. В резултат от проучването са очертани основните фактори, които формират рисковите групи, нуждаещи се от социални услуги, както и причините, пораждащи конкретната ситуация на неравнопоставеност на уязвимите групи от населението, на основата на социално-икономически и други неблагоприятия.

2.1.1 Описание на ситуацията в област Враца

Обща характеристика на областта

Област Враца е разположена в северозападната част на Република България. На север област Враца има граница с окръг Долж, Румъния по течението на река Дунав, която е и държавна граница между Република България и Република Румъния. На запад областта граничи с област Монтана, на юг – със София област, а на изток – с областите Ловеч и Плевен.

**ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.
ОБЛАСТ ВРАЦА**

Фиг.1 Карта на област Враца

Област Враца (район от ниво NUTS 3) е част от Северозападен район (ниво NUTS 2), включващ областите Видин, Враца, Ловеч, Монтана и Плевен. Територията на област Враца заема 3619.7 км² в или 1/26 част от територията на България. В днешните си предели област Враца е създадена с Указ № 1 от 05.01.1999 г. на Президента на Република България. В нейните административни граници попадат десет общини: Борован, Бяла Слатина, Враца, Мездра, Мизия, Козлодуй, Криводол, Оряхово, Роман и Хайредин. През територията на област Враца минават международни транспортни коридори: номер IV – път Е 79 и номер VII – река Дунав.

В област Враца има общо 123 населени места. На територията на областта са разположени 8 града, които са и общински центрове. Преобладаваща част от общините в областта отговарят на критериите за селски общини.

С изключение на Враца, Мездра, Козлодуй и Бяла Слатина, общините от област Враца се отнасят към категорията малки и много малки общини. Периферно положение имат 4 от общо 10 общини. По отношение на числеността на населението, около 59 % от жителите на областта живеят в градовете, а 41 % - в селата.

Според категоризацията на центровете в България, заложена в НКПР, системата от полюси на растежа в областта се представя от следните йерархични нива:

3-то ниво – средни градове, центрове с регионално значение. За територията на

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.
ОБЛАСТ ВРАЦА

област Враца е определен град Враца.

4-то ниво – малки градове с микрорегионално значение за територията на групи Общини. За област Враца това са Бяла Слатина, Козлодуй, Мездра, Оряхово.

5-то ниво – много малки градове и села, центрове на общини. За територията на област Враца са определени Борован, Криводол, Мизия, Роман, Хайредин **Основната ос** на урбанизационно развитие в област Враца е ориентирана по трасето на трансевропейския транспортен коридор № 4 – Видин – Монтана – Враца – Мездра – София.

Второстепенна ос на развитие се формира по направление Козлодуй – Враца.

2.1.2. Население – демографска характеристика

Населението на област Враца по данни на НСИ към 31.12.2014 г. е 175 169 жители, от които жени – 88 943 и мъже – 86 226, което е 2,4% от населението на страната. В градовете населението е 58,9% /103 192 души/, а в селата 41,1 % /91 977 души/.

За сравнение в края на 2013 г. населението на областта е 178 395 души, а в края на 2012 – 181 574 души. Видно от данните на НСИ, за последните две години населението на областта е намаляло с 6 405 души – изключително неблагоприятна тенденция, която се запазва в последното десетилетие.

Население по области в Република България 2012 – 2014 г.

	31.12.2014		31.12.2013		31.12.2012	
	област	население	област	население	област	население
1	Благоевград	315577	Благоевград	318110	Благоевград	320160
2	Бургас	414184	Бургас	414485	Бургас	414154
3	Варна	473804	Варна	474076	Варна	473415
4	Велико Търново	247782	Велико Търново	251126	Велико Търново	253580
5	Видин	93361	Видин	95467	Видин	97546
6	Враца	175169	Враца	178395	Враца	181574
7	Габрово	116351	Габрово	118271	Габрово	119971
8	Добрич	182808	Добрич	184680	Добрич	186445
9	Кърджали	152053	Кърджали	150605	Кърджали	151340
10	Кюстендил	127969	Кюстендил	130301	Кюстендил	132813
11	Ловеч	133513	Ловеч	135580	Ловеч	137718
12	Монтана	139350	Монтана	141596	Монтана	143662
13	Пазарджик	266549	Пазарджик	269287	Пазарджик	271721
14	Перник	127048	Перник	128696	Перник	130240
15	Плевен	255749	Плевен	259363	Плевен	262969
16	Пловдив	675586	Пловдив	678197	Пловдив	678860
17	Разград	119048	Разград	120594	Разград	122166
18	Русе	227685	Русе	229784	Русе	231580
19	Силистра	114670	Силистра	116038	Силистра	117214
20	Сливен	192644	Сливен	193925	Сливен	195345
21	Смолян	113984	Смолян	116218	Смолян	118751
22	София (столица)	1316557	София (столица)	1309634	София (столица)	1302316
23	София	238061	София	240877	София	243254
24	Стара Загора	325963	Стара Загора	328104	Стара Загора	329832

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.

ОБЛАСТ ВРАЦА

25	Търговище	116420	Търговище	117719	Търговище	118786
26	Хасково	237664	Хасково	239312	Хасково	241676
27	Шумен	176925	Шумен	178061	Шумен	178814
28	Ямбол	125724	Ямбол	127176	Ямбол	128650
	България	7202198		7245677		7284552

Възрастовата структура на населението в област Враца е особено неблагоприятна, като тази тенденция се запазва и през периода 2012-2014 година. Прогресивно се увеличава населението на възраст над 65 години, като през 2014 г. то е 27,95% от населението на областта, съответно през 2013 г. – 27,18 %, а през 2012 г. – 26,36 %.

ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ 2016 – 2020 г.
ОБЛАСТ ВРАЦА

Област	Всичко	Възраст в години/брой 2012 г.																					
		0	1 – 4	5 – 9	10 – 14	15 – 19	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 44	45 – 49	50 – 54	55 – 59	60 -64	65 – 69	70 – 74	75 – 79	80 – 84	85 – 89	90 – 94	95 – 99	100 +
Общо за страната	7284552	65930	280530	327440	316089	335811	457433	488683	507408	557198	529069	476279	503656	518758	524797	445750	342073	295148	196114	90822	23132	2106	326
Враца	181574	1439	6319	7940	8625	9370	9004	9742	10652	12570	13834	12329	12999	13336	14102	12989	9095	8176	5709	2605	684	47	8

	Възраст в години/брой за 2013 г.																						
	Всичк о	0	1 – 4	5 – 9	10 – 14	15 – 19	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 44	45 – 49	50 – 54	55 – 59	60 – 64	65 – 69	70 – 74	75 – 79	80 – 84	85 – 89	90 – 94	95 – 99	100 +
Общо за страна та	724567 7	6475 5	277725	334783	318881	318714	433186	488936	498179	553603	529290	482688	498188	511031	518051	460811	346837	288002	20028 2	93765	25479	2185	306
Враца	178395	1354	6088	7870	8565	8750	8787	9472	10203	12061	13387	12511	12945	13086	13573	13223	9488	7765	5797	2659	746	61	4

	Възраст в години/брой за 2014 г.																						
	Всичко	0	1 – 4	5 – 9	10 – 14	15 – 19	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 44	45 – 49	50 – 54	55 – 59	60 – 64	65 – 69	70 – 74	75 – 79	80 – 84	85 – 89	90 – 94	95 – 99	100 +
Общо за страната	7202198	67216	270440	343330	317210	313313	404960	486621	488268	541664	533378	492411	492977	503714	506367	479107	352291	277738	206460	94392	27213	2770	358
Враца	175169	1492	5777	7828	8277	8519	8407	9227	9780	11695	12913	12808	12682	12765	13020	13537	9729	7531	5727	2617	761	70	7

Видно от статистическите данни, населението в активна работоспособна възраст 25 – 54 години намалява с високи темпове. Това е резултат както от естественото движение на населението, така и от продължаващите миграционни процеси и неблагоприятната икономическа обстановка в областта.

Населението в трудоспособна възраст в област Враца към 2014 г. е 102 505 души, или 58,5% от цялото население на областта. Като остър демографски проблем се очертава и продължителното застаряване на населението. Тенденцията на остаряване на населението довежда до промени в неговата основна възрастова структура – разпределението на населението под, във и над трудоспособна възраст. В над трудоспособна възраст в областта са 47 427 души, което е 27% от населението.

Население под, във и над трудоспособна възраст към 31.12.2014 г. по области, общини и местоживееене

ОБЛАСТИ ОБЩИНИ ВЪЗРАСТОВИ КАТЕГОРИИ	ОБЩО			В Т.Ч. В ГРАДОВЕТЕ		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
ОБЩО ЗА СТРАНАТА	7 202 19	3 502 01	3 700 183	5 267 480	2 541 532	2 725 948
ОБЛАСТ ВРАЦА	175 169	86 226	88 943	103 192	50 408	52 784
Борован	5 411	2 720	2 691	0	0	0
Бяла Слатина	23 200	11 440	11 760	10 631	5 178	5 453
Враца	69 100	33 817	35 283	56 517	27 500	29 017
Козлодуй	20 394	10 068	10 326	12 606	6 263	6 343
Криводол	8 913	4 415	4 498	2 879	1 432	1 447
Мездра	20 118	9 855	10 263	10 176	4 905	5 271
Мизия	6 904	3 435	3 469	2 963	1 491	1 472
Оряхово	10 583	5 222	5 361	4 734	2 319	2 415
Роман	5 843	2 938	2 905	2 686	1 320	1 366
Хайредин	4 703	2 316	2 387	0	0	0

Трябва да се отбележи, че сериозен демографски проблем за областта е значително ниският относителен дял на населението от 0 до 14 години включително – 13.4%, а населението на 65 и повече години непрекъснато нараства и сега е 22.8%

Факторите, които оказват влияние върху броя на населението на страната, са естественото движение (раждания и умирения) и външната миграция, а в териториален аспект – и вътрешната миграция на населението, и административно-териториалните промени.

За област Враца се запазва неблагоприятната тенденция на **ниска раждаемост**. За 2014 година ражданията са 1520. След завършване на средното си образование, все повече млади хора напускат област Враца с цел продължаване на образованието си, търсене на работа в страната и чужбина, след което не се връщат да живеят в областта, както и не създават семейства тук. От друга страна поради финансови причини значителен брой млади хора решават да имат само по едно дете.

Раждаемост в Северозападен район в периода 2012-2014 г.

Местоживееене Статистически райони Области	Раждания общо 2012 година			Раждания общо 2013 година			Раждания общо 2014 година		
	общо	момчета	момичета	общо	момчета	момичета	общо	момчета	момичета
Общо за страната	69678	35976	33702	67061	34311	32750	68083	35006	33077
Северозападен район	7041	3639	3402	6484	3309	3175	6723	3532	3191
Видин	724	362	362	666	312	354	668	343	325
Враца	1534	788	746	1399	710	689	1520	806	714
Ловеч	1209	630	579	1046	532	514	1085	546	539
Монтана	1262	681	581	1200	645	555	1200	638	562
Плевен	2312	1178	1134	2173	1110	1063	2250	1199	1051

Предвид възрастовата структура на населението в област Враца, **коефициента на смъртност** в областта е висок. При коефициент на смъртност за цялата страна през 2014 г. – 15,1 /брой починали на 1000 души от населението/ в област Враца коефициентът е 19,3.

	2012			2013			2014		
Местоживееене	Смъртност			Смъртност			Смъртност		
Статистически райони	(на 1 000 души от населението)			(на 1 000 души от населението)			(на 1 000 души от населението)		
Области	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Общо за страната	15,0	15,9	14,0	14,4	15,5	13,3	15,1	16,1	14,1
Северозападен	19,9	20,8	19,1	18,4	19,8	17,1	19,8	20,9	18,7
Враца	19,4	20,6	18,3	17,8	19,7	16,1	19,3	20,7	18,1

Естественят прираст на населението в областта е с постоянна отрицателна стойност през последното десетилетие и е сред най-ниските в страната. По данни на Националния статистически институт през 2014 г. за страната естественят прираст е минус 5,7 на 1000, докато в област Враца е минус 10,8 на 1000 души от населението. Наблюдаваната тенденция следва логическата последователност от намаляващия брой на населението, влошената възрастова структура, ниска раждаемост и висока смъртност.

СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОН	2012		2013		2014	
	ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ (БРОЙ)	ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ (‰)	ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ (БРОЙ)	ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ (‰)	ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ (БРОЙ)	ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ (‰)
	ОБЩО	ОБЩО	ОБЩО	ОБЩО	ОБЩО	ОБЩО
ОБЩО ЗА СТРАНАТА	-40160	-5,5	-37767	-5,2	-41367	-5,7
СЕВЕРОЗАПАДЕН	-9567	-11,5	-8627	-10,5	-9250	-11,5
ВИДИН	-1574	-16,0	-1376	-14,3	-1442	-15,2

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

ВРАЦА	-2035	-11,1	-1824	-10,1	-1916	-10,8
ЛОВЕЧ	-1416	-10,2	-1397	-10,2	-1502	-11,2
МОНТАНА	-1852	-12,8	-1678	-11,7	-1801	-12,8
ПЛЕВЕН	-2690	-10,1	-2352	-9,1	-2589	-10,0

Миграционните процеси в област Враца следват наблюдаваните тенденции в страната – населението мигрира от селата към градовете и от областния град към други градове в страната и чужбина.

2.1.3. Икономическо развитие на област Враца

Подробен анализ на икономическото развитие на област Враца и техническата инфраструктура на областта е направен в Областната стратегия за развитие на област Враца за периода 2014 – 2020 година.

Произведеният брутен вътрешен **продукт** (БВП) в областта през 2012 г. достига 1 667 млн. лв., което представлява 29,46 % от общия БВП за Северозападен район. Увеличение в стойностите на този показател е регистрирано и на глава от населението. Средната стойност на БВП на човек от област Враца е 9 105 лв. при среден показател за Северозападния район – 6 816 лв. и 10 956 лв. за България.

Брутен вътрешен продукт и брутен вътрешен продукт на човек от населението за област Враца в периода 2011 – 2012 г.

Показател	БВП, млн. лв.		БВП на човек от населението, лв.	
	2011 г.	2012 г.	2011 г.	2012 г.
БЪЛГАРИЯ	78 434	80 044	10 674	10 956
Северозападен район	5 656	5 658	6 714	6 816
Област Враца	1 614	1 667	8 681	9 105

Източник: ТСБ – Враца

По показателя **брутната добавена стойност** през 2012 г. област Враца формира 2,08% от брутната добавена стойност за страната. Структурата на БСД за област Враца се характеризира със силен превес на сектор услуги, в който се реализира 51,92% от съвкупната брутна добавена стойност за областта, следван от сектор индустрия – 37,00% и аграрния сектор – 11,08%.

Брутна добавена стойност по райони и икономически сектори с данни за 2012 г.

Райони / ик. Сектори	БДС по икономически сектори			БДС /млн. лв./
	Аграрен	Индустрия	Услуги	
БЪЛГАРИЯ	3 747	20 727	44 402	68 876
Северозападен район	614	1727	2527	4868
Област Враца	159	745	531	1435

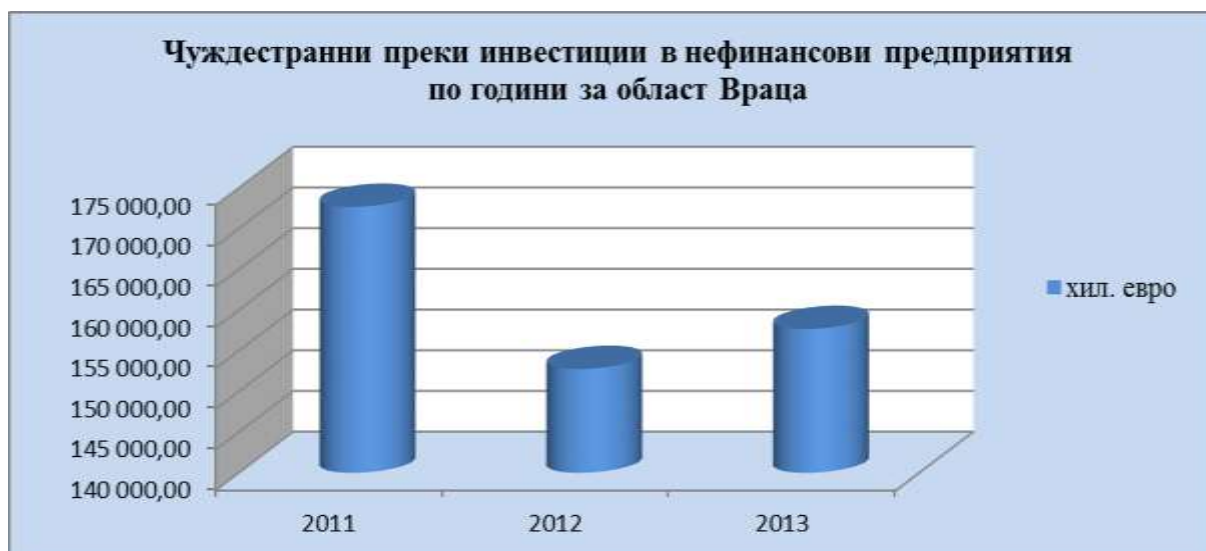
Източник: ТСБ – Враца

В структурата на разпределение, **преките чуждестранни инвестиции** в област Враца формират около ¼ от инвестициите за целия Северозападен район. От общо 5^{-те} области, Врачанска област е на второ място след област Плевен. По данни на НСИ чуждестранните преки инвестиции в нефинансови предприятия на територията на област Враца към 31.12.2013 г., са в размер на 157 668.4 /хил. евро/ и бележат увеличение от 1,03% спрямо отчетните данните към 31.12.2012 г.

Показател	Години		
	2011	2012	2013
Чуждестранни преки инвестиции в нефинансовите предприятия с натрупване към 31.12. (хил. щатски долари – до 2006 г. – вкл. / хил. евро – след 2007 г.)	172 668,2	152 754,8	157 668,4

Източник: НСИ

Вследствие на задълбочилата се икономическа криза в България, през 2012 г. чуждестранният интереса към преки инвестиции в нефинансови предприятия в област Враца намалява с 19 913,4 хил. лв. спрямо 2011 г., когато са били отчетени 172 668,2 хил. лв. чуждестранни инвестиции.

По-ниските частни инвестиции се компенсират до известна степен с добро усвояване на европейски средства през последните години. Към 31 януари 2014 г. общините в област Враца са усвоили 123,6 млн. лв. като бенефициенти на оперативните програми.

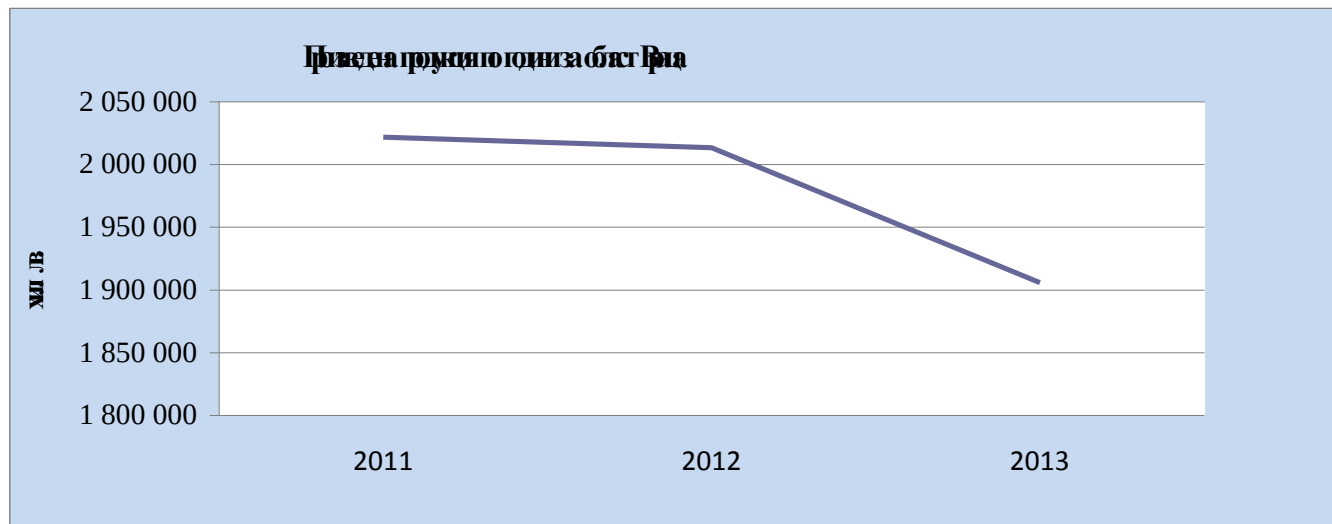
Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия по години за област Враца

Показател	2011	2012	2013
Предприятия (брой)	5 640	5 784	5 806
Относителен дял на предприятията с до 9 заети лица в общия брой предприятия за областта (%)	92,1	92,0	92,2
Относителен дял на предприятията с 10-49 заети лица в общия брой предприятия за областта (%)	6,3	6,4	6,3
Относителен дял на предприятията с 50-249 заети лица в общия брой предприятия за областта (%)	1,4	1,4	1,4
Относителен дял на предприятията с повече от 250 заети лица в общия брой предприятия за областта (%)	0,2	0,2	0,1
Заети лица	34 467	34 831	34 062
Оборот (хил. лв.)	2 342 547	2 351 959	2 331 128
Произведена продукция (хил. лв.)	2 021 699	2 013 207	1 905 693
Разходи за придобиване на ДМА	288 984	269 970	292 518

Източник: НСИ

По показателя **предприятия** в област Враца се наблюдава тенденция на увеличаване на регистрираните предприятия – за 2011 г. – 5640, за 2012 г. – 5784 и за 2013 г. – 5806. В област Враца традиционно микро-фирмите имат най-голям относителен дял – през 2013 г. е 92,20 %, 2012 г. – 92,0 % и 2011 г. – 92,1%.

По данни на НСИ **произведената продукция** за 2013 г. в област Враца е 1 905 693 хил. лв., за сравнение през 2012 г. е била в размер на 2 013 207 хил. лв., за 2011 г. – 2 021 699 хил. лв. Този показател има променливи стойности, предвид икономическата криза и сътресенията в националната икономика (2010 г. – 1 866 416 хил. лв. и 2011 г. – 2 021 699 хил. лв.).

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи през 2012 г. за област Враца са 269 970 хил. лв. През 2013 г. се увеличават с 22 548 хил. лв. размер на 292 518 хил. лв., което е индикатор за подобряване на съществуващата техническа база и осъвременяване на технологичните процеси, с цел постигане на ефективност и оптимални резултати.

Основните икономически дейности в област Враца са търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети, хотелиерство и ресторантьорство, селско, горско и рибно стопанство, електроенергия, преработваща промишленост, хуманно здравеопазване и социална работа, операции с недвижимо имущество, строителство.

Водещите производства в сектор „Преработваща промишленост“ в област Враца са: производство на напитки, хранителни продукти /хлебопроизводство, сладкарство, месопреработване, млекопреработване/, мебели, машини и оборудване.

Индустриалното производство в сектор „Добивна промишленост“ се характеризира с: производство на облекло, продукти от други неметални минерални суровини; метални изделия, машини и оборудване с общо и специално предназначение.

На територията на област Враца се намира най-голямата централа за производство на електроенергия на Балканския полуостров – „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, единствената атомна централа в България и най-голям производител на електроенергия в страната с преобладаващ дял в националното електропроизводство, което я определя като фактор за икономическа стабилност в регионален и национален план.

В област Враца се намира единственото подземно газохранилище в България – ПГХ „Чирен“, притежавано от „Булгартрансгаз“ ЕАД, което е пряко свързано с националната газопроводна мрежа и покрива сезонните колебания в снабдяването и потреблението на природен газ в страната.

Въз основа на представените данни се налага заключението, че на територията на област Враца липсват достатъчен брой производствени предприятия и икономическата дейност се формира основно от търговията и услугите, като могат да се направят следните изводи, отразени и

в Областната стратегия за развитие на област Враца 2014 – 2020 година:

- Влошена демографска ситуация;
- Устойчиво нарастваща безработица и липса на квалифицирана работна ръка;
- Ниски доходи на населението;
- Основна заетост в общественния сектор;
- Нисък стандарт на живот и относително висока бедност на населението;
- Нисък дял на МСП в областта;
- Недостатъчен ресурс за НИРД;
- Остаряло технологично оборудване и ниска конкурентоспособност на производствените фирми;
- Лошо състояние на пътищата от републиканската и общинска пътна мрежа.

2.1.4. Здравеопазване

Този раздел в доклада е разработен от РЗИ – Враца.

Доброто здраве е необходимо условие за лично и обществено благополучие.

Здравеопазването, като един от външните фактори, имащи пряко отношение към здравето, представлява система от медицински и немедицински, научни и приложни дейности, организирани от обществото, която произвежда здравни услуги и резултати главно във вид на подобрения на здравето.

Здравното състояние на населението се влияе от много фактори, като най-важният от тях е нивото на жизнения стандарт. Времето, в което живеем е белязано със структурни промени във всички сфери на икономиката, селското стопанство, здравеопазването и образованието. Налице са някои негативни последици, свързани с тях като спад на потреблението, безработица, стрес, намаление на реалните доходи на населението и др.

Общото население на област Враца за 2014г. Е 175 169. В градовете живеят 103 192 човека, а в селата 71 977.

Заболеемостта на населението от област Враца за 2014г. По водещи класове болести от регистрирани заболявания в лечебните заведения за **извънболнична помощ** по възрастови групи представяме в табличен вид:

От 0 – 17г.		
№	МКБ 10	Бр.
1.	Болести на дихателната система	50104
2.	Някои инфекциозни и паразитни болести	10018
3.	Болести на кожата и подкожната тъкан	5335
4.	Травми , отравяния и някои други последици	5162
5.	Симптоми, признаци и откл.от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания	3984

Над 18г.		
№	МКБ 10	Бр.
1.	Болести на органите на кръвообръщението	103499
2.	Болести на дихателната система	39247

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

3.	Болести на костно-мускулната система	34551
4.	Болести на пикочо-половата система	27929
5.	Болести на ендокринната система	25820

Водещи класове болести при **хоспитализираната** заболеваемост в МБАЛ-те (Враца, Козлодуй, Мездра и Бяла Слатина) на територията на област Враца за 2014 г.

От 0 – 17г.		
№	МКБ 10	бр.
1	Болести на дихателната система	2507
2	Някои инфекциозни и паразитни болести	478
3	Травми и отравяния	318
4	Болести на храносмилателна система	274
5	Някои състояния, възникващи през перин. Период	257

От 18-64г.		
№	МКБ 10	бр.
1	Болести на органите на кръвообращението	3224
2	Бременност, раждане и послеродов период	2722
3	Болести на пикочо-половата система	2297
4	Болести на храносмилателната система	1232
5	Травми и отравяния	685

Над 65г.		
№	МКБ 10	бр.
1	Болести на органите на кръвообращението	4540
2	Болести на пикочо-половата система	1184
3	Болести на храносмилателната система	986
4	Травми и отравяния	453
5	Новообразувания	436

Разглеждайки структурата на заболеваемостта по причини за хоспитализации прави впечатление, че най-много болни за групата от 0 до 17 години са хоспитализирани поради Болести на дихателната система, Някои инфекциозни и паразитни болести, Болести на кожата и подкожната тъкан и за групата над 18 години поради Болести на органите на кръвообращението, Болести на дихателната система и Болести на костно-мускулната система.

Сравнението с данните за страната по класове болести от хоспитализираните случаи в лечебните заведения през 2014г. (като и за 2012 и 2013г.) показва, че броя на случаите хоспитализирани в област Враца по класове болести следва тенденцията на хоспитализираната заболеваемост в страната.

Регистрирани заболявания от **злокачествени новообразувания** в раковия регистър на „КОЦ-Враца” ЕООД гр. Враца за 2012,2013,2014г.

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

За 2012г.:

Регистрирани заболявания – общо	в т.ч. от 0-17г.	новооткрити
7469	28	799

За 2013г.:

Регистрирани заболявания – общо	в т.ч. от 0-17г.	новооткрити
7760	24	826

За 2014г.:

Регистрирани заболявания – общо	в т.ч. от 0-17г.	новооткрити
6694	4	695

През последните години по локализация на злокачествените новообразувания водещи са: меланом и др. Злокачествени образувания на кожата, карцином на тяло и маточна шийка, новообразувания на женска гърда, новообразувания на дебело черво и др.

Регистрирани заболявания от активна туберкулоза и други белодробни болести в „СБАЛПФЗ-Враца” ЕООД гр. Враца за 2012,2013 и 2014 г.

За 2012г.:

МКБ	Регистрир. Заболявания		В т.ч. новооткрити	
	всичко	в т.ч. 0-17г.	всичко	в т.ч. 0-17г.
Активна туберкулоза	239	56	85	20
Др. хронична обстр. Белодробна болест	1355	-	-	-
Астма	167	-	-	-
Бронхиектатична болест	21	-	-	-
Др. интерстициални болести	325	-	-	-
Белодробен емболизъм	119	-	-	-

За 2013г.:

МКБ	Регистрир. Заболявания		В т.ч. новооткрити	
	всичко	в т.ч. 0-17г.	всичко	в т.ч. 0-17г.
Активна туберкулоза	214	48	79	9
Др. хронична обстр. Белодробна болест	1350	-	-	-
Астма	167	-	-	-
Бронхиектатична болест	21	-	-	-
Др. интерстициални болести	325	-	-	-

Белодробен емболизъм	119	-	-	-
----------------------	-----	---	---	---

За 2014г.:

МКБ	Регистрир. Заболявания		В т.ч. новооткрити	
	всичко	в т.ч. 0-17г.	всичко	в т.ч. 0-17г.
Активна туберкулоза	256	56	97	27
ХОББ	1346	-	-	-
Астма	167	-	-	-
Бронхиектатична болест	21	-	-	-
Др. интерстициални болести	325	-	-	-
Белодробен емболизъм	119	-	-	-

Броят на заболяванията от активна туберкулоза през последните години в област Враца се задържа на едно високо ниво, въпреки че общо за страната тенденцията е към намаляване броя на новорегистрираните случаи.. Туберкулозата в 95% е на органите на дишането.

Относно **заболявания от психични и поведенчески разстройства** с най-висок дял в последните няколко години са болните с умствена изостаналост, следвани от шизофрения и шизотипно разстройство и психични и поведенчески разстройства дължащи се на употребата на алкохол. През наблюдавания период регистрираните заболявания от **сифилис** в област Враца са над средните за страната.

Детска смъртност

Тя се влияе най-бързо от промените в социално-икономическите условия. За 2014г. е 8,7‰, а за страната е 7,6‰; за 2013- 5,8‰, като за страната е 7,3‰; за 2012г. този показател е 7,2‰, при среден за страната 7,8‰. За 2011г. е 6,9 ‰, за 2010г. е 6, 8‰, за 2009г е 8,4‰; а за 2008г е 6,3‰; Най-чести причини за детската смъртност са състояние на перинаталния период, болести на дихателната система, вродени аномалии и др. Значение за този показател има повишаване квалификацията на ОПЛ свързана с майчино и детско здравеопазване, ранно откриване на признаците на рискова бременност и насочване на бременната жена към специалист АГ за активно проследяване на бременността.

За страните с най-ниска детска смъртност в света, най-голямо значение се отдава на група фактори, свързани с начина на живот, а именно- тютюнопушене, стрес, хиподинамия и вторични рискови фактори- като хипертония, затлъстяване и диабет.

Състояние на системата на здравно обслужване и мрежата от лечебни заведения в областта с разбивка по общини – болници, лични лекари, разкрити практики на лични лекари (съотношение заети / незаети лекарски практики); състояние на денталната медицинска помощ, достъп до първична и специализирана лекарска помощ.

ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА БОЛНИЧНА ПОМОЩ – ОБЛАСТ ВРАЦА

1. МБАЛ „Хр. Ботев” АД гр. Враца
2. ”МБАЛ-Мездра” ЕООД гр. Мездра
3. ”МБАЛ-Бяла Слатина” ЕООД гр. Бяла Слатина
4. ”МБАЛ „Св. Иван Рилски” – Козлодуй” ЕООД гр. Козлодуй
5. ”ПЧМБАЛ – Враца” ЕООД гр. Враца
6. „МБАЛ – Вива Медика” ООД гр. Враца
7. ”СОБАЛ – Ралчовски” ЕООД гр. Враца

8. „СБАЛПФЗ – Враца” ЕООД гр. Враца
9. „СБДПЛРВБ – Мездра” ЕООД гр. Мездра
10. „СБДПЛББ-Роман” ЕООД гр. Роман

ДРУГИ ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ – ОБЛАСТ ВРАЦА

1. „КОЦ – Враца” ЕООД гр. Враца
2. „ЦПЗ-Враца” ЕООД гр. Враца
3. „ЦКВЗ – Враца” ЕООД гр. Враца

Към месец юли 2015г. броят на регистрираните амбулатории за първична медицинска помощ (**общопрактикуващи лекари**) е 123. От тях 121 са лекари- индивидуални практики и 2 – групови практики. Лекарите – **дентисти** са 146, като от тях 133 са индивидуални практики и 13- групови.

Броят на регистрираните амбулатории за специализирана медицинска помощ е 192. От тях 183 са лекари- индивидуални практики и 9 –групови практики. Центровете на територията на област Враца са :Медицински център – 19бр., Дентален център-1бр; Медико-дентален център – 1бр., ДКЦ-1бр. Лаборатории: Медико-техническа лаборатория -10 бр., Медико-диагностична лаборатория – 9 бр.

Приложение 1: Лечебни заведения за извънболнична помощ по регистрация в РЗИ- Враца съгласно чл. 40 от ЗЛЗ в Област Враца към 27.07.2015г.(по общини и общо за областта).

Системата на здравеопазването играе ключова роля при осигуряването на добро общо здравословно състояние на населението. Наличието на инфраструктура, оборудване и достатъчен брой медицински персонал и достъпът до качествено здравеопазване за всички граждани, независимо от дохода, социалния статус, местонахождението и националността им, е от съществено значение за преодоляване на съществуващото значително **неравенство** по отношение на здравето.

Изводи:

Анализът на здравното състояние на населението на област Враца по нозологични единици за 2014 г. дава основание за следните изводи:

1. Водещи класове болести от регистрираните заболявания в лечебните заведения за извънболнична помощ на територията на област Враца са:
 - при лица под 18 години:
 - Болести на дихателната система
 - Някои инфекциозни и паразитни болести
 - Болести на кожата и подкожната тъкан
 - Травми , отравяния и някои други последици
 - Симптоми, признаци и откл. От нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания
 - при лица над 18 години:
 - Болести на органите на кръвообръщението
 - Болести на дихателната система
 - Болести на костно-мускулната система
 - Болести на пикочо-половата система

- Болести на ендокринната система
- 2. Водещи причини за хоспитализирана заболеваемост по класове болести в лечебните заведения за болнична помощ на територията на област Враца през 2014 г. са:
 - при лица под 18 години:
 - болести на дихателната система;
 - някои инфекциозни и паразитни болести
 - травми и отравяния;
 - болести на храносмилателната система;
 - някои състояния възникващи през перинаталния период;

➤ при лица над 18 години:

- болести на органите на кръвообращението;
- бременност, раждане и послеродов период
- болести на пикочо-половата система
- болести на храносмилателната система;
- травми и отравяния;

3. При децата от 0-17г. наши наблюдения показват, че в последните пет години на първо място от регистрираните заболявания в лечебните заведения за извън болнична помощ и хоспитализираните случаи са „Болести на дихателната система”.

4. Причините за хоспитализираната заболеваемост по класове болести в лечебните заведения за болнична помощ на територията на област Враца през 2014г. следват общата тенденция за страната, като трябва да се отбележи, че болести на органите на кръвообращението заемат второ място като причина за хоспитализация в лечебните заведения за болнична помощ на територията на областта при лица над 18 години, докато заболяванията на дихателната система са едва на шесто място като причина за хоспитализация при трето място за страната.

5. Детската смъртност в областта е около средната за страната, като най-висок е делът на перинаталната смъртност.

6. Високата трайна безработица за областта води до намаляване доходите на значителна част от населението, влошава качеството на живот, а от тук индивидуалното и общественото здраве на населението и повишава потребностите от първични и специализирани здравни услуги.

7. Основните рискови фактори за областта са свързани със социално – икономическите условия (висока безработица, намаляване на покупателната способност), начина на живот, рискови фактори в околната среда, рискови групи (етнически малцинства) и др.

8. Значение за неблагоприятните демографски тенденции има и механичното движение на населението, като основен фактор е миграцията

9. Промените във възрастовата структура на населението определя по-високата заболеваемост за областта /възрастните хора с повече от едно хронично заболяване/

10. Медицинското обслужване на децата и учениците на територията на Врачански регион се извършва от лични лекари, медицински специалисти (фелдшери и мед.сестри), които в различните общини работят на целодневен или часови седмичен график. За съжаление вече се усеща недостиг на медицински специалисти, особено в по-малките населени места,.

11. Все още не е напълно подсигурана достъпна архитектурна среда на хората с увреждания.

Характеристика и оценка на достъпа до здравни услуги. Отражение на дефицитите в системата върху рисковите групи и здравните проблеми на хората с увреждания. Оценка на проблемите и потребностите на областта и отделните общини от гледна точка на областната и националната здравна карта.

В здравната система, както в страната, така и в област Враца най-често констатираните нарушения при извършените проверки в лечебните заведения са свързани с неизпълнение на изискванията на утвърдените медицински стандарти и нарушения, свързани с неспазване правата на пациентите. Друг проблем е задържащата се тенденция за **задлъжнялост** на болничните лечебни заведения. В извънболничната помощ е проблем **неравномерното разпределение и недостига на регулативните стандарти** с оглед потребностите и осигуряване на адекватен достъп и своєвременност на прегледите при специалист. Освен това не е достатъчно добра координацията между извънболничната /първична и специализирана/ и болнична помощ, което затруднява приемствеността в лечението на болните. Трябва да се отбележи и факта за запазване висока концентрация на лекари-специалисти в областните и регионални центрове, което затруднява достъпа на ЗЗОЛ до заплатени от НЗОК изследвания и снижава контрола над хроничните заболявания. От друга страна има **недостиг на определен вид специалисти** /например съдови хирурзи, алерголози, патоанатоми, инфекционисти и др./ Вероятно промените в нормативната уредба за специализация и оптимизиране на процеса на обучение би мотивирала повече лекари да специализират. Немалък обем от осъществяваната от ЦСМП е свързана с оказване на медицинска помощ на пациенти, които следва да се обслужват от лечебните заведения за първична и специализирана извънболнична помощ и не са обект на системата за спешна медицинска помощ. Освен това нараства обръщаемостта към системата за спешна медицинска помощ, поради затруднения в достъпа до извънболнична и болнична помощ, в т.ч. и **поради нарушени здравноосигурителни права**.

Посочените по-горе проблеми са разрешими само със съвместните усилия на компетентните институции, личната отговорност и спазването на законността от страна на гражданите.

Препоръки:

1. Повишаване на съвместните усилия на всички институции за постигането на по-добри резултати в превенцията на заболяванията в област Враца.
2. Активно участие на гражданите в различни форми на физическа активност, което ще доведе до решаване на проблема с наднорменото тегло.
3. Въвеждането комплексно предоставяне на здравни грижи и социални услуги по домовете, като форма на дългосрочна грижа за възрастни хора и хора с хронични заболявания и трайни увреждания при отчитане на специфичните нужди на представителите на ромската общност.
4. Разработване на проекти за подsigуряване на достъпна архитектурна среда на хората с увреждания.
5. Информирание на населението за значението на профилактичните прегледи за ранно откриване на вредата от най-разпространените рискови фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, употреба на наркотични вещества, хипертония и за предимствата на здравословния начин на живот.

1.1.5 Образование

Училищна мрежа в област Враца – информацията е предоставено от РИО – Враца

Актуалните данни за училищната мрежа в област Враца по видове училища може да бъде представена, както следва:

Вид училище	Държавни	Общински	Общо
Начално I – IV клас	-	10	10
Прогимназия V – VIII клас	-	1	1
Основно I – VIII клас	-	29	29
Гимназия IX – XII клас	-	-	0

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

Профилирана гимназия	-	2	2
СОУ I – XII клас	-	16	16
Професионална гимназия	6	5	11
Професионално училище	-	-	0
Професионален колеж	-	-	0
Спортно	-	1	1
По изкуствата	-	-	0
По културата (чл.26, ал.1, т. 12, ЗНП)	1	-	1
Специални	2	-	2
За лишени от свобода (чл.28, ал. 3, ЗНП)	1	-	1
Общо	10	64	74

В зависимост от броя на учениците в училищата, Броят на училищата в зависимост от броя на учениците в тях за областта е:

Брой ученици от - до	НУ	П-я	ОУ	СОУ и гимназии	ПГ	Спец. Училища	Общ брой училища
До 40 ученици	-	-	-	-	-	2	2
От 41 до 80	1	-	4	-	1	-	6
От 81 до 200	5	-	17	2	6	-	30
От 201 до 300	1	-	5	2	2	1	11
От 301 до 400	3	-	3	6	1	-	13
От 401 до 500	-	1	1	1	1	-	4
От 501 до 1000	-	-	-	4	-	-	4
Над 1000	-	-	-	3	-	-	3

10

В горната таблица не е включена ПГ по каменообработване, с. Кунино. Училището е на подчинение на Министерство на културата.

Броят на детските заведения на територията на област Враца, е 51.

Средищни и защитени училища

За уч. 2014 / 2015 г. средищните и защитените училища могат да бъдат представени по общини, както следва:

Община	Брой средищни училища	Брой защитени училища
Борован	2	0
Б.Слатина	6	0
Враца	13	1
Козлодуй	1	0
Криводол	4	0
Мездра	6	0
Мизия	2	0
Оряхово	3	1
Роман	2	1
Хайредин	1	0
Общо:	38	3

Учебна година	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Брой средищни	40	40	38	38	38

училища					
Брой защитени училища	1	2	3	3	3

Контекст на средата

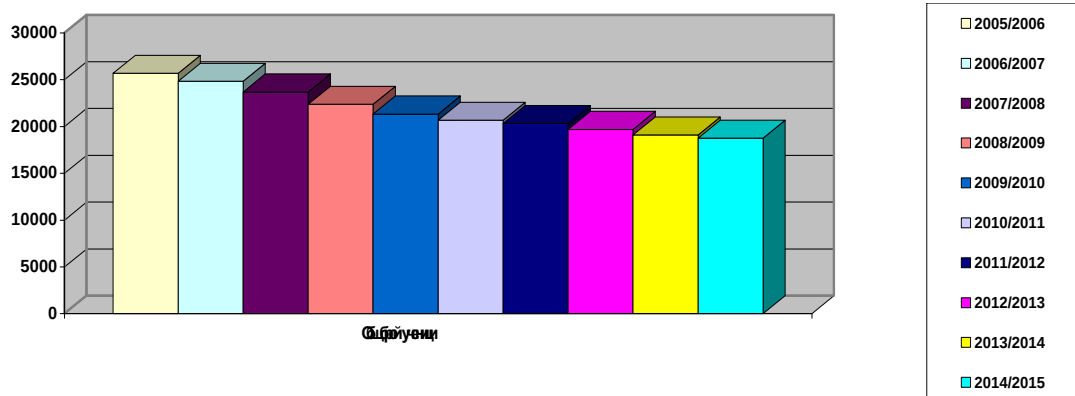
Общините в област Враца неравносложни помежду си по територия, население, възможности за икономическо развитие. Това неминуемо се отразява на функционирането на образователната система на територията на областта.

За областта продължават следните процеси:

- тежка икономическа криза; намаляване на жизнения стандарт на населението; разширяване на бедността, особено за ромите;
- трайна тенденция към намаляване броя на населението и отрицателен естествен прираст;
- продължаваща емиграция в чужбина и по-големите градове на страната /все по-често родителите вземат и децата си с тях/. За учебната 2014/2015 година в чужбина са заминали 111 ученици.
- завършващите училище млади хора, поради слабо развитата промишленост, както и другите дялове на икономиката на територията на областта, трудно си намират работа. Немалка част търсят възможности за реализация на пазара на труда в столицата или в други големи градове, както и в чужбина.

Тези процеси оказват влияние върху образователната система в област Враца. Отрицателният демографски баланс води след себе си трайна тенденция към намаляване на броя на учениците в област Враца, видно от долната таблица и графика.

Учебна година	Общ брой ученици
2005/2006 година	25697
2006/2007 година	24844
2007/2008 година	23691
2008/2009 година	22375
2009/2010 година	21329
2010 / 2011 година	20666
2011/2012 година	20325
2012/2013 година	19693
2013/2014 година	19101
2014/2015 година	18757

Следствията от това са:

- закриване и преобразуване на училища, предимно в малките населени места.

Учебна година	2008/ 2009 г.	2009/ 2010 г.	2010/ 2011 г.	2011/ 2012 г.	2012/ 2013 г.	2013/ 2014 г.	2014/ 2015 г.
Брой закрити училища	19	2	4	0	2	0	0
Брой преобразувани училища	12	3	0	1	2	0	0
Общо:	31	5	4	1	4	0	0

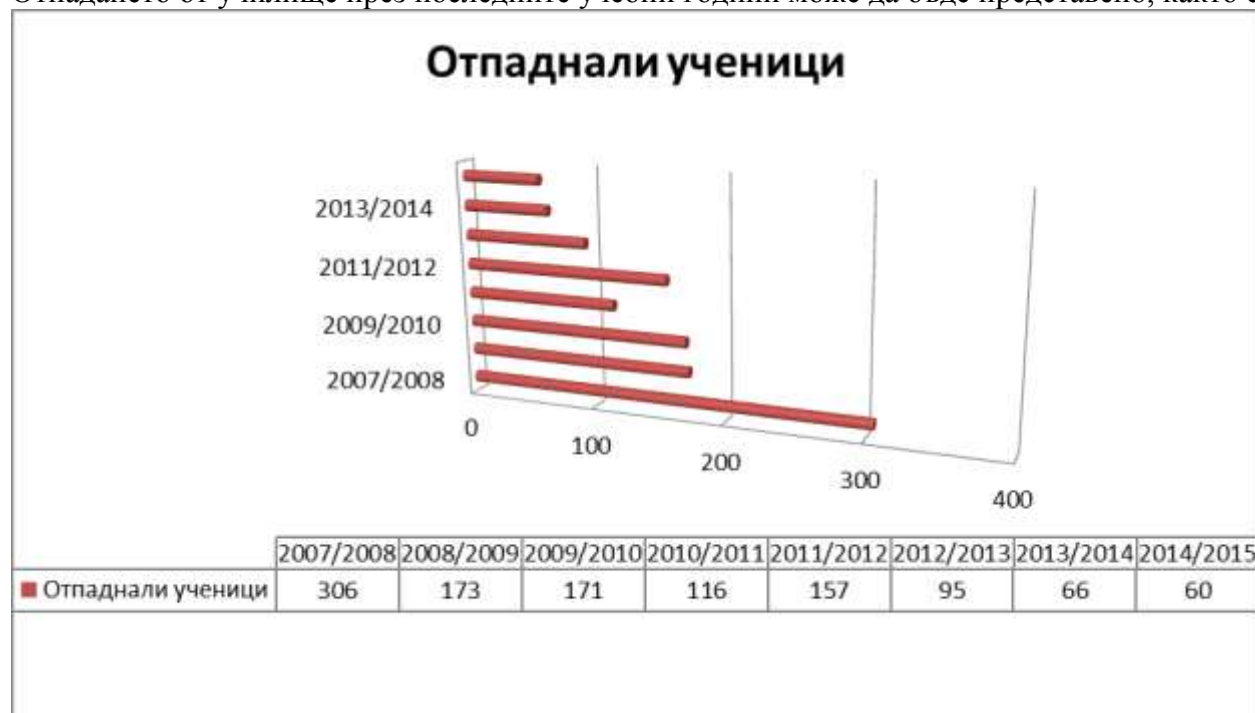
- наличие на 140 маломерни паралелки в 39 училища и 9 слети паралелки в 4 училища, където в тези училища неравнопоставеността в условията на работа, поради разликите в психо-физическото развитие на учениците и възрастовите им особености, се отразява на качеството на образователно-възпитателния процес. Проблемите и затрудненията идват и от липса на ефективна методика за преподаване в слети паралелки, както и невъзможност за сформирание на задължителната норма преподавателска заетост по съответните предмети. Увеличава се броят на маломерните паралелки и в големите населени места, включително и в гр. Враца, където през уч. 2014 / 2015 г. маломерни паралелки е имало в 5 училища.

- в условията на прилагане на системата на делегираните бюджети училищата, в които броят на учениците е под 80 ученици, се срещат сериозни затруднения. Обезпокоителен факт е, че по-голямата част от професионалните гимназии на територията на областта са с ученици между 80 и 100 ученици, които реализират прием с по една паралелка и то с минимален брой ученици.

Обхват на децата и учениците. Намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система

В област Враца за учебната 2014 / 2015 г. 60 ученици са отпаднали от училище, като 13 от тях са над 16 – годишна възраст.

Отпадането от училище през последните учебни години може да бъде представено, както следва:

Основните предпоставки и активни фактори, които продължават да влияят на процесите за необхващане и / или отпадане на децата от училище

- Липса на точни данни за броя на децата в задължителна училищна възраст от общините (предимно за по- големите селища);
- Липса на мотивация у част от учениците, нежелание за учебен труд;

- Нисък социален, материален и образователен статус на родителите на немалка част от учениците от етнически малцинства, за които образованието е периферна ценност; потребителска нагласа на част от ромските семейства; негативни етнокултурни модели (*ранни женитби*)
- Липса на родителски интерес и контрол, ограничени възможности за адекватна комуникация с тях;
- Ранни ангажименти с труд в семейството (*отглеждане на по-малки братя и сестри, просия...*)
- Внезапна промяна на местоживеенето на родителите, които търсят сезонна работа из цялата страна и невъзможност да се установи ученикът продължава ли обучението си или не.
- Неосигурен транспорт на част от учениците от гимназиален етап;
- Трудна адаптация на селските деца в града;
- Отрицателното влияние на различни криминогенни фактори и на градската среда върху поведението и мотивацията на учениците;
- Ограничено прилагане на лостове за осигуряване на редовната посещаемост на учебните занятия от учениците;
- Неумение на част от педагогическите екипи за идентифициране на учениците в риск от отпадане.

Мерките, предприети от училищата за ограничаване напускането от училище, могат да бъдат обобщени в следните групи:

- Идентифициране на децата в риск от отпадане;
- Кандидатстване по проектни предложения на МОН / национални програми/ и участие;
- Приемане на мерки за предотвратяване на отпадането:
 - подкрепящи;
 - административни.

Предприети мерки от РИО- Враца:

- Подпомагане на училищата при разработване на училищни програми за превенция на отпадането и за намаляване броя на преждевременно напусналите.
- Изготвянето на регистър на деца и ученици в риск; търсене на институционална подкрепа за решаване на конкретните случаи /след събиране и анализ на постъпилата информация за учениците, отпаднали от обучение през I-вия учебен срок и в края на учебната година, от страна на РИО – Враца се изпращат писма с поименните списъци на тези ученици до кметовете на общини за търсене на съдействие, във връзка със задълженията на общините съгласно чл. 36, ал.1, т.1 от Закона за народната просвета за осигуряване и контролиране на задължителното училищно обучение на децата до 16-годишна възраст/.
- Оказване на подкрепа на училищата и координиране на дейности при реализиране на проекти на територията на област Враца с насоченост към превенция и ограничаване на отпадането от училище.
- Оказване на подкрепа на училищата за работа по национални програми: НП „С грижа за всеки ученик”, Модул „Осигуряване на допълнително обучение на учениците за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка”- 18 училища, с включени 345 ученици, при 325 от които е постигнат напредък; НП „На училище без отсъствие”, мярка „Без свободен час”- 56 училища, мярка „Без отсъствие” – 9 училища.
- Разкриване на паралелки за придобиване на първа степен на професионална квалификация за ученици в риск от отпадане – ОУ „Св. Св. Кирил и Методий” с. Краводер, ПГО „Елисавета Багряна”- Бяла Слатина; ПГТР- Враца; специална паралелка за ученици с умствена изостаналост и с множество увреждания – в НУ “Иван Вазов”- Враца
- Популяризиране на добри практики на училища от област Враца за ограничаване на отпадането от училище – в рамките на Регионална среща, проведена на 1-2 декември, 2015 г., с участници от областите Враца, Видин, Монтана, Ловеч, Плевен.

- Сформирани и действащи 2 групи от 12 студенти –доброволци в ОУ “Васил Левски” – Враца и в ОУ „Христо Ботев” с. Паволче.
- Осъществен текущ контрол от РИО – Враца с насоченост към проверки на посещаемостта на учебните занятия от учениците и отразяване на отсъствията, съвместни проверки с Областна администрация – Враца и РДСП – Враца със същата насоченост.
- При сигнали за за деца в риск от насилие – организиране на съвместни проверки с отдел „Закрила на детето», МКБППМН, ДПС и др.

2.1.6 Жилищни условия

На практика е много трудно да се проследи реалната степен на обитаемост на жилищата в отделните населени места и в условията на движение на населението между тях, вътре и извън страната.

ЖИЛИЩА ПО БРОЯ НА СТАИТЕ КЪМ 31.12.2014 ГОДИНА

КВ. М.

Статистически зони Статистически райони Области	Общо	Жилища по броя на стаите					
		едно-стайни	дву-стайни	три-стайни	четири-стайни	пет-стайни	шест и повече стаи
Общо за страната	3927769	351951	1283841	1308465	616470	194004	173038
в градовете	2604893	289943	980941	850104	328176	82074	73655
в селата	1322876	62008	302900	458361	288294	111930	99383
Северозападен район	509982	37951	145277	175653	94547	33360	23194
в градовете	274145	29634	99947	87227	37043	11477	8817
в селата	235837	8317	45330	88426	57504	21883	14377
Враца	110502	10645	33990	37521	18033	5983	4330
в градовете	58432	9132	23439	17016	5642	1727	1476
в селата	52070	1513	10551	20505	12391	4256	2854

ПОЛЕЗНА ПЛОЩ НА ЖИЛИЩАТА КЪМ 31.12.2014 ГОДИНА

КВ. М.

Статистически зони Статистически райони Области	Полезна площ					
	В това число :					
	Общо		жилищна		спомагателна	
	в градовете	в селата	в градовете	в селата	в градовете	в селата
Общо за страната	192701691	94536816	145078887	72898811	28619950	13657736
Северозападен район	20111458	16827182	14886438	12831677	2850822	2311560
Враца	4022653	3653990	2984169	2839646	567333	502573

Някои жилища в селата са необитаеми и свободни, намират се в непривлекателни райони (с неподдържана пътна мрежа, без отходни канали) и са неблагоустроени, изоставени и полусъборени.

Повечето общини са затруднени да осигурят жилища на нуждаещите се. През последните години общинските жилища са разпродадени и тяхното количество е малко. Общините не могат да задоволят жилищните потребности на млади и социално слаби семейства, на лица с различна степен на увреждания. Нуждаещите се са основно хора от рисковите групи. Общински жилища в момента не се строят. Факт е и това, че сегашната система за изграждане на общински жилища е в криза. Тя няма надеждно осигурени ресурси. Необходима е алтернатива, в която общините да са

партньор или помощник. Липсват механизми, които да стимулират фирми да инвестират в тази насока, което ограничава възможността на Общината да провежда адекватна социална жилищна политика.

Характеристика на жилищните проблеми на населението по общини:

Бяла Слатина

Почти всички жилища на територията на Община Бяла Слатина са в добро състояние. Общинските жилища са 18 броя (апартаменти, къща). От тях ведомствените са 10 бр. и за настаняване под наем на граждани с установени жилищни нужди- 7. Те са разположени на територията на град Бяла Слатина. На този етап общински жилища не се строят. В общината гражданите и техните семейства с определена жилищна необходимост по реда на Наредбата №4 за установяване на жилищни нужди, настаняване под наем и продажба на общински жилища са 114 души.

В общината се очертава недостиг на общински жилища, което затруднява задоволяването на потребностите на нуждаещите се хора, предимно от рисковите групи на населението. Липсват механизми, които да стимулират фирми да инвестират в тази насока, което ограничава възможността на Общината да провежда адекватна социална жилищна политика.

Необходима е алтернатива, в която общината да е партньор или помощник на населението при обезпечаване с жилища.

В град Бяла Слатина е възникнал и се е обособил един ромски квартал, където се намира и едно от училищата. За посещение на детска градина, детска ясла и по пълно обхващане на 5 и 6-годишните деца в квартала е подсигурен специализиран превоз до най- близката детска градина.

В Община Бяла Слатина е висок процента на ромските семейства с нисък икономически статус, изразяващ се в безработица, бедност и липса на средства за осигуряване на обучението. Голяма част от жилищата, обитавани от ромското малцинство са стари постройки, от тях има кирпичени и са в незадоволително състояние. Липсват нормално-битови и хигиенни условия. Почти всички жилища са на улици без канализация, в следствие, на което са изградени санитарни възли на септични ями или шахти.

Враца

В община Враца гражданите и техните семейства с определена жилищна необходимост по реда на НУРУРОЖ са 620, от тях 383 са двучленни, тричленни или семейства с повече членове, 237 са едночленни семейства. Общинските жилища (къщи, бараки и апартаменти) са 796 бр. От тях 688 апартамента, 53 къщи и 55 бараки. Общинските жилища са разположени основно в ж.к. „Младост“, „Сениче“ и „Дъбника“, с малка остатъчна експлоатационна годност, на първи и последни етажи, не поддържани и в лошо състояние.

Квартали с концентрация на малцинства в гр.Враца: кв.Медковец – ул. ”Доспат” (500), ул. ”Ат.Йованович” (92), ул. ”Скакля” (79); ж.к. „Сениче” бл.201 и бл.202 – 350 бр.; - ул. ”Васил Кънчов” 2А и 2Б – 400 бр. До всички жилища има изградена пътна инфраструктура. Същите са електрифицирани и с изградено водоснабдяване и частично изградена канализация, без санитарен възел, с външни тоалетни и със септични ями (за бараките и част от къщите). Терените върху които са разположени са общинска собственост и в регулацията на града.

В общината се очертава недостиг на общински жилища, което затруднява задоволяването на потребностите на нуждаещите се хора, предимно от рисковите групи на населението. Липсват механизми, които да стимулират фирми да инвестират в тази насока, което ограничава възможността на Общината да провежда адекватна социална жилищна политика.

Козлодуй

Източник: Интегриран план за градско възстановяване и развитие на град Козлодуй за периода 2014-2020 година. (С изключение на информацията от НСИ и План за действие на Община Козлодуй в изпълнение на Стратегия на област Враца за интегриране на българските

граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация (2012 – 2014 г.) – приоритетно направление 3, Жилищни условия.)

При преброяването през 2011 г. е установен следният жилищен сграден фонд:

Населени места	Жилища – бр.	Жилищни помещения – бр.		Полезна площ – м ²	
		Общо	В т.ч. стаи	Общо	В т.ч. жилищна
Община Козлодуй	9 641	34 975	28 227	714 807	531 569
гр. Козлодуй	6 151	20 868	16 194	428 966	316 258
с. Бутан	1 327	5 034	4 312	102 964	78 862
с. Гложене	1 144	4 528	3 860	94 308	69 540
с. Крива бара	250	975	820	19 263	12 863
с. Хърлец	769	3570	3 041	69 306	54 046

Източник: НСИ

Важен показател, характеризиращ жилищните условия на населението, е средната жилищна площ в обитаваните жилища на едно лице от населението. За страната тази площ е 21,8 кв.м, като се наблюдават различия за градското и селското население.

За община Козлодуй средната жилищна площ към 01.02.2011 г. на едно лице е 25,1 кв.м, а в град Козлодуй тя е 24,22 кв.м на едно лице.

Към 01.01.2012 г. Община Козлодуй разполага с жилищен фонд от 94 жилищни имота: апартаменти – 55 бр., от които 51 бр. в град Козлодуй; помещения за живеене в бившето общежитие на СМК – 35 бр., и къщи – 3 бр. Разпределението на жилищата (без тези в бившето общежитие на СМК), съгласно приетия от ОбС-Козлодуй статут е, както следва: ведомствен фонд – за работещи в бюджетна и обслужваща сфера – 47 броя; резервен фонд – 2 броя; за настаняване под наем на граждани – 6 броя.

Жилищният фонд е стар и амортизиран. Повечето от жилищата са построени преди повече от 25 години, а къщите преди 60-70 години. Общината е разрушила 12 общински къщи без траен градоустройствен статут, които са определени като „опасни за живеене и застрашени от самосрутване”. Предстои разрушаването на още 3 опасни за живеене общински къщи. След разчистване на терените общината може да ги оползотвори, по няколко начина: оформянето им като зелени площи; извършване на продажба или замяна срещу процент от разгънатата застроена площ на новопостроени на тях обекти.

Предвидено е изграждане на обект „Социални жилища“ в кв. „Янтра“, УПИ I, кв. 2 в град Козлодуй.

Към настоящия момент средствата, които се получават от наеми, са недостатъчни за поддръжката на жилищния фонд. Забелязва се тенденция за ежегодно увеличение на сумите, необходими за ремонти и поддръжка. За периода 2008-2011 г. са изразходени суми за ремонт и поддръжка на общинския жилищен фонд в размер на 23 082 лв. средно за година. Политиката на местната администрация през последните 5 години е да не се продава общинският жилищен фонд поради липса на ново строителство. С цел осигуряване на допълнителни жилища общината е предвидила следните дейности: извършване на сделки с терени срещу получаване на жилища; да се определят терени за изграждане на социални жилища.

Панелните сгради са обитавани от голям процент от населението, затова е важно да се взимат мерки срещу амортизацията на сградите. Всички жилищни блокове са панелни, с дървена слепена дограма, с плоски покриви. Има частично саниране на някои от апартаментите, както и частична подмяна на дограмата с PVC стъклопакет. Блоковете са топлофицирани. В сутерените на всеки е монтиранаблокова абонатна станция, свързана по индиректна схема с градската топлофикационна мрежа. Голяма част от еднофамилните къщи не са топлофицирани. Проблемът на енергийната ефективност на жилищата става все по-важен: от една страна, цената на

енергоносителите е тежко бреме за домакинските бюджети, а от друга страна, стои глобалният стремеж за пестене на енергия в контекста на усилията за постигане на устойчиво развитие, тъй като отоплението покрива около 70 на сто от битовата консумация на енергия. По данни на Министерството на икономиката и енергетиката външните ограждащи елементи на сградите имат реални коефициенти на топлопреминаване, които са 3–5 пъти по-високи в сравнение с нормите за ново строителство, въведени през 1999 г. В 80% от съществуващия сграден фонд сутерените и таванските плочи са без топлинна изолация. Недобрата топлоизолация на външните ограждащи конструкции е причина за увеличени топлинни загуби. Топлинните загуби през остъклените повърхности (прозорци и остъклени балконски врати) понякога достигат до 50% от общите топлинни загуби.

Най-големи проблеми се очертават в сградите, строени по едропанелна технология. Редица експертни оценки и анализи показват, че около 10% от панелните жилищни сгради се нуждаят от неотложен ремонт на вътрешните инсталации и на хидроизолацията на покрива. Едропанелните жилищни сгради в комплексите на град Козлодуй ЖК 1, ЖК 2, ЖК 2а, ЖК 3-север и ЖК 3-юг са санирани от собствениците си до около 50 %, което е свързано с различните доходи на населението.

В Националната жилищна стратегия на Република България, приета с Решение № 395 на Министерския съвет от 14.05.2004 г. са наредени мерки за управление и поддържане на жилищния фонд, които трябва да бъдат приложени и за всички жилищни комплекси в град Козлодуй.

Необходимостта от ясна жилищна политика се усеща осезаемо не само по отношение на цялата страна, но и на отделните местни нива. Важно е да се потърсят инструменти за провеждане на основните дейности по жилищната благоустроеност, достъпност, качество на строителството. Добре е да се повиши информираността сред гражданите по отношение на изискванията за качествена среда и да се търсят техники за стимулиране на собствениците да участват в изграждането на жилища с висок стандарт. Важно е да се създаде по-ефективна комуникация между Общинската администрация и населението, да се търси координираност на дейностите и желанията.

Основен аспект е социалната жилищна политика. Освен ниската наличност на общински жилищен фонд, затруднения има предимно с възможностите и изискванията за настаняване на хората в социални жилища. Необходимо е да се изградят повече общински жилища. Тази част от политиката е важна за привличане на млади семейства с по-ниски доходи, като им се оказва по-голяма подкрепа в желанието им да имат достъпно жилище и им се дават повече възможности за избор. Важен момент е и интегрирането на социалните групи в среда с качествени жилища, които да предоставят основните удобства за живеене. Изграждането на социални жилища е предизвикателство за повечето институции и общини. Община Козлодуй работи в тази посока – изграждане на социални жилища.

На територията на общината има наличие на годни за жилищно застрояване на поземлени имоти – общинска собственост, в строителните и извън строителните граници на населеното място, като площта на жилищните терени или урегулирани жилищни имоти е 6 413 кв.м. Жилищните терени са включени в Интегрирания план за градско възстановяване и развитие като зона за въздействие със социален характер с капацитет за застрояване – 48 броя социални жилища. Има наличие на електропреносна мрежа, водоснабдителна мрежа, канализация, съобщителна и комуникационна мрежа, както и транспортна, социална инфраструктура и обекти на обществено обслужване. Част от ромите живеят в жилища в общински имоти, за които 60 домакинства имат сключени договори. Към настоящия момент по Интегриран инвестиционен проект за водния цикъл в град Козлодуй е изградена канализационна и водопроводна мрежа по ул. „Калина” и ул. „Ралица” (с компактно ромско население). Изработен е проект за канализация за с. Хърлец, с. Гложене, с. Бутан и се търсят възможности за реализацията му. Предстои ремонт на централна улица в ромския квартал на с. Бутан. Има одобрена и действаща кадастрална карта за град Козлодуй. За селата и града има одобрен Застроителен регулационен план (ЗРП). Също така има изработен и одобрен Подобен устройствен план (ПУП). *(Източник: План за действие на Община Козлодуй в изпълнение на Стратегия на област Враца за интегриране на българските*

граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация (2012 – 2014 г.) – приоритетно направление 3, Жилищни условия.)

Пространствените фактори са свързани със свободните терени за изграждане на жилища, природните условия и климата, характеристиките на релефа и съответните геоложки изисквания за строителство. Обособени са нови терени за изграждане на жилища.

Климатичните характеристики на територията допринасят за качеството на обитаване. Не се наблюдава влошена екологична обстановка.

Някои от кварталите имат нужда от изграждане на изцяло нова инфраструктура. На места е необходимо да бъде подменена съществуващата инфраструктура, съобразно нарасталия брой жители на кварталите.

Криводол

В общината няма недостиг на жилища. Населението обитавва предимно собствени жилища. Средната полезна площ на човек от населението е по-висока от средната за областта, плановия район и страната. Средният брой жилища на 1000 души също е над средният за областта и страната. Причината за това не е увеличаване на жилищното строителство а в постоянното намаляване на населението. Преобладават индивидуалните жилища с тухлена конструкция.

В общината няма обособени квартали на уязвими етнически малцинства със структурна бедност. Във всички населени места има изградена водоснабдителна мрежа и електроснабдяване. Няма изградена канализация. Уличната инфраструктура представлява твърда настилка – асфалт, трошено каменна настилка, черни пътища. Кварталите се намират в регулацията на населените места.

Жилищната собственост е основен вид собственост на населението. Формирането и нарастването на жилищният фонд зависят, както от демографските, така и от социално-икономическите условия в общината. Значителна част от домакинствата от гр. Криводол поддържат второ жилище, което придава гъвкавост на обитаването.

От укрепване и модернизация се нуждае жилищният фонд в селата, където има жилища строени преди 30-40 години и са в значителна степен амортизирани.

Мизия

Населението на община Мизия е добре осигурено с жилищен и сграден фонд. Жилищните сгради в общината са 5781, като само половината от тях (50%) или 2891 сгради са обитавани, а останалите 2889 са необитавани. Обитаваните жилища с канализация и водоснабдяване в община Мизия са 2957, от които 1217 в града и 1740 в селата.

Централно водоснабдени са 94% от жилищните сгради в община Мизия. Собствен водоизточник ползват 1% от сградите, 3% имат и обществено водоснабдяване и собствен водоизточник, а 2% не са водоснабдени.

С обществена канализация са свързани 11% от обитаваните жилища в Мизия, 8% ползват изгребни ями, в 12% има септични ями, а 64% ползват попивни ями. В 5% от жилищните сгради няма осигурен достъп до канализация и/или ями.

Общината разполага с 6 бр. общински жилища, които се отдават на крайно нуждаещи се семейства. В общината има недостиг на общински жилища, което затруднява задоволяването на потребностите на нуждаещите се хора, предимно от рисковите групи на населението. Липсват механизми, които да стимулират фирми да инвестират в тази насока, което ограничава възможността на общината да провежда адекватна социална жилищна политика. Същевременно голям брой жилища в селата са необитаеми и свободни, част от които са изоставени и полусъборени.

В общината няма обособени квартали на уязвими етнически малцинства със структурна бедност. В населените места има квартали с по-компактна маса от етническите малцинства, но навсякъде населението в тях е смесено. На тези места има изградена водоснабдителна мрежа и електроснабдяване. Няма изградена канализация. Уличната инфраструктура представлява твърда настилка – асфалт, макадам. Кварталите се намират в регулация на населените места.

Представителите на етническите малцинства основно притежават документи за собственост, малка част са с право на строеж върху общинска земя.

Роман

На практика е много трудно да се проследи реалната степен на обитаемост на жилищата в отделните населени места и в условията на движение на населението между тях, вътре и извън страната. В общината има места с малко обитаем или почти необитаем сграден фонд. В някои села той е силно амортизиран и не е със съвременна конструкция на сградите. През последните години се среща и ново строителство.

Общинските жилища са в сгради- съсобствени между общината и физически лица. Тази съсобственост създава трудности при управление и поддръжка на общите части на сградите.

Къщите-общинска собственост са придобити след извършени отчуждавания и нямат траен градоустройствен статут.

Нужно е да се извърши събаряне на амортизирани и без траен градоустройствен статут къщи, разчистването на терените и оформянето им като зелени площи или замяната им срещу процент от разгънатата застроена площ на новопостроени върху терените обекти. Управлението на жилищните имоти се състои в организиране поддръжката и ремонта на жилищата и събирането на наемите.

Открояват се: значителен процент остарял сграден фонд; недостиг на жилищен фонд за осъществяване на социални функции; нарастване на необходимите средства за основен ремонт и опазване на собствеността.

В населените места в общината, където има съсредоточени маси хора с ромско самосъзнание, има обособени квартали на уязвими етнически малцинства със структурна бедност. В зависимост от инфраструктурата на самото населено място- града или селото- на някои от тези места има изградена водоснабдителна мрежа и електроснабдяване, но няма изградена канализация и обособени улици, на други места тези квартали са електри-фицирани, водоснабдени и с улици с трайна настилка.

В повечето селища част от ромските семейства са закупили имоти и са се заселили в различни части на населеното място.

В общината няма недостиг на жилища, населението на общината обитава предимно собствени жилища. Същевременно голям брой жилища в селата са необитаеми и свободни, намират се в райони с неподдържана пътна мрежа, без отходни канали и са неблагоустроени, изоставени и полусъборени. Много семейства имат жилищни проблеми, произхождащи от лошите битови условия, липсата на финансови средства и многочисленните семейства, живеещи в едно жилище. Горепосочените семейства са с деца.

Оряхово

Броят на жилищата е 7024 по данни на НСИ от 2011г. и има 25941 жилищни помещения с полезна площ 500075 кв.м. Строителството в Община Оряхово е в устройствени зони с преобладаващо застрояване с малка височина и плътност, като кота корниз е до 10 м. Застрояването е в унисон с природната среда. Структурните елементи на града, отделните райони, са в унисон помежду си и градоустройственото решение предполага адаптивност на селищната структура с характерния релеф.

Общини Населени места	Жилища - бр.	Жилищни помещения - бр.		Повързана площ - кв. м	
		общо	в т.ч. с тали	общо	в т.ч. жилищна
Общо за страната	3887149	14002849	11424458	283833436	215196633
Област Враца	110190	393195	323250	7647373	5784385
Оряхово	7024	25941	21620	500075	376015
гр. Оряхово	2901	10047	8081	192275	144106
с. Газово	210	738	708	14894	12691
с. Горни Вадин	346	1280	1120	26890	21637
с. Долни Вадин	325	983	755	20061	12911
с. Лесковец	409	1533	1342	28340	21761
с. Остров	1028	4020	3630	80511	64825
с. Сепановци	1805	7340	5984	137104	98084

Табл. 7. Основни характеристики на жилищата, Източник: НСИ

Жилищна задоволеност

Жилищната задоволеност се характеризира с показателя брой жилища на 1 000 души население. Този индикатор за удовлетвореността от жилищния фонд като количество и неговата достатъчност или нужда от нови е показателен за силно развити в икономическо отношение страни, където пазара на имоти и жилища е балансиран. Тук за община Оряхово този показател е недостатъчен за да се прецени количеството наличен фонд, тъй като е деформиран от множеството необитавани сгради. От общо 7697 жилищни сгради, обитавани са 4189 сгради. 3266 са необитавани и 242 са сгради за временно обитаване.

Общини	Общо	Вид на сградата				Непоказано
		жилищна обитавана	жилищна необитавана	жилищна за временно обитаване	жилищна за колективно домостроителство	
Оряхово	7697	4189	3266	242	-	-

Табл. 8. Жилищни сгради по вид на сградата, Източник: НСИ

2.1.7 Заетост

Равносметката за пазара на труда за Област Враца през последните четири години. Е отрицателна – увеличаваща се безработица и намаляваща заетост. Въпреки че темпът на възстановяване остава различен в отделните общини от областта.

Прегледа на заетостта показва че:

- Безработицата сред населението на 15 и повече години намалява се увеличава;
- Заетостта сред населението на 15 и повече години се намалява в 9;
- В наблюдава се едновременно повишение на безработицата и намаляване на заетостта

Притеснителен остава фактът, че общини като Борован и Хайредин остават в дълбока криза. Пазарът на труда в област Враца не само не се възстановява, но и коефициентът на заетост сред населението на 15 и повече години остава под критичния минимум от 40%. Заетостта на населението на възраст над 15 г. е в известна степен инертен индикатор, който се влияе все по-силно от влошаващата се възрастова структура на населението в страната. Поради увеличаващата се продължителност на живота у нас и съответно увеличаващия се дял на населението на възраст над 65 години (два фактора, които намират отражение в знаменателя на уравнението), този коефициент е по-малко чувствителен към нарастването на броя на заетите лица от, например, коефициента на заетост на населението на възраст 15-64 години. Въпреки това той остава ключов и до голяма степен по-представителен за цялостното социално и икономическо състояние на областите в страната.

Дори при населението на възраст 15-64 г. заетостта в област Враца остава далеч под средната за страната.

ЗАЕТИ ЛИЦА И КОЕФИЦИЕНТИ НА ЗАЕТОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА 15 И ПОВЕЧЕ НАВЪРШЕНИ ГОДИНИ ПРЕЗ ВТОРОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2015 ГОДИНА

Статистически зони Статистически райони Области	Заети лица – хил.			Коефициенти на заетост - %		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Общо	3 011.2	1 595.5	1 415.7	48.7	53.7	44.2
Северозападен	282.3	148.9	133.4	41.2	44.8	37.7
Враца	57.8	29.8	28.0	38.4	40.6	36.3

ЗАЕТИ ЛИЦА И КОЕФИЦИЕНТИ НА ЗАЕТОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО НА 15 – 64 НАВЪРШЕНИ ГОДИНИ ПРЕЗ ВТОРОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2015 ГОДИНА

Статистически зони Статистически райони Области	Заети лица – хил.			Коефициенти на заетост - %		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Общо	2 955.5	1 560.2	1 395.3	62.4	65.4	59.5
Северозападен	275.0	144.3	130.7	56.3	57.4	55.1
Враца	57.2	29.6	27.6	51.7	51.9	51.5

Средна работна заплата на наетите лица по трудово и служебно правоотношение

Година	За страната	Област Видин	Област Монтана	Област Враца
--------	-------------	--------------	----------------	--------------

	Средна Годишна заплата	Средна месечна заплата	Средна Годишна заплата	Средна месечна заплата	Средна Годишна заплата	Средна месечна заплата	Средна Годишна заплата	Средна месечна заплата
2011	8 362	696,83	5 562	463,50	6 253	521,08	8 739	728,25
2012	8 831	735,92	5 929	494,08	6 905	575,42	9 147	762,25
2013	9 591	799,25	6 244	520,33	6 984	582,00	9 508	792,33
2014*	9 806	817,17	6 892	574,33	7 516	626,33	10 118	843,17

*За 2014 г. данните са предварителни

2.1.8 Безработица

Структура на безработицата. Проблеми и тенденции.

Отчетеният ръст на общата численост на регистрираните безработни в Област Враца по данни на ДРСЗ Монтана през разглеждания период е в зависимост, както от съотношението на входящия и изходящия поток от безработни лица, така и от техния обхват, структура и динамика.

БРОЙ РЕГИСТРИРАНИ БЕЗРАБОТНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ВРАЦА ПО ГРУПИ БЕЗРАБОТНИ ОБЛАСТ ВРАЦА	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
1. Общ брой безработни лица	12926	14683	15337	16455
2. Брой безработни лица без, или с по-ниско от основно образование	3759	4132	4471	4799
3. Брой безработни лица с намалена работоспособност	732	825	1026	1026
4. Брой безработни младежи от 18 до 29 години	2424	3312	3371	2925
5. Брой безработни лица на възраст над 55 години	2956	3261	3578	3709
6. Брой безработни лица с регистрация над 1 година	4716	5148	5435	7143

Равнището на безработица в рамките на четиригодишния период от 2011 до 2014 г., задържа тенденцията си на нарастване, като е разпределено неравномерно в отделните общини от областта. Това е обусловено от съответното им икономическо развитие, от една страна, както и от липсата на достатъчно добри и работещи малки и средни предприятия в тях, от друга. Фактор който не бива да бъде подценяван е и ниската образованост и квалификация на трудовите ресурси.

Най-голяма по брой и относителен дял в професионалната структура е групата на безработните без специалност, като преобладаващата част от тях са с основно и по-ниско образование. Те са слабо конкурентноспособни на трудовия пазар и по този начин се явяват

основни участници в различни програми и мерки за заетост на пазара на труда и клиенти на дирекциите за социално подпомагане.

Основните причини за сравнително високата младежка безработица е ниското образование и липсата на професия и квалификация сред преобладаващата част от безработните младежи. Висока е безработицата при жените до 29 г., тъй като работодателите не желаят да наемат млади жени, поради вероятността те да отсъстват по-дълъг период от време за раждане, отглеждане на деца и отпуск по болест. Други причини за безработицата сред младите хора са свързани с несъответствието между броя на завършващите учебни заведения с определени специалности и реалното търсене на същите на пазара на труда, липса на трудов стаж, липса на традиции в самонаемането.

Измененията в професионалната структура на безработните следват общата тенденция на развитие на безработицата в региона през 2014 г. Ръстът ѝ в сравнение с м.г. рефлектира в по-големия брой безработни в групите на работниците и на лицата без специалност.

Най-голяма по брой и относителен дял в професионалната структура е групата на безработните без специалност. Втора по големина е групата на безработните с работническа специалност и най-малка е групата на безработните специалисти. В групата на безработни с работническа специалност и на тези без специалност се наблюдава ръст съответно с 6.9 на сто и 9.4 на сто. В групата на специалистите има слаб спад с 0.4 на сто.

Лицата без специалност трайно продължават да са най-много на брой и с най-голям относителен дял в професионалната структура на безработните. Търсенето на неквалифициран труд, по-голяма част от което е формирано в резултат на програмите и мерките за заетост, не може да компенсира значителното предлагане. Това са лица с ниска квалификация и образователно равнище, със слаба мобилност. Те са основният компонент на продължително безработните лица. Преобладаващата част от безработните без специалност са с основно и по-ниско образование. Те са слабо конкурентноспособни на трудовия пазар и по този начин се явяват основни участници в различните програми и мерки за заетост на пазара на труда и клиенти на дирекциите за социално подпомагане. Нискоквалифицираните и нискообразованите безработни трудно намират реализация на пазара на труда, поради което след извършване на временна или сезонна работа отново, многократно се регистрират в бюрата по труда.

Различни фактори оказват влияние върху продължителността на престоя на безработните лица на пазара на труда, като пол, възраст, образование, професия, търсене на работна сила и други. Продължителността на регистрация на безработните лица показва колко месеци или години е престоят на всеки безработен в бюрата по труда, като активно търсещ работа. Престоят в бюрата по труда нараства с намаляване на квалификацията и степента на образование на регистрираните лица. В групата на продължително безработните се включват лица с регистрация над една година в бюрата по труда. Това е неравнопоставена група на пазара на труда, към която са насочени голяма част от активните мерки за заетост, осъществявани от Агенцията по заетостта чрез териториалните ѝ поделения.

И през разглеждания период се запазва тенденцията делът на продължително безработните лица с регистрация над една година в общата съвкупност на регистрираните безработни

Основните заключения за тенденциите в демографските процеси, икономическото развитие, заетостта и безработицата са:

- Продължава общата тенденция на застаряване на населението;
- Тенденцията за намаляване на населението и отрицателен естествен прираст;
- Ниска гъстота на населението;
- Тенденция към застой на населението по отношение на раждаемост и смъртност;
- Намаление на относителният дял на лицата в трудоспособна възраст;
- Задълбочаване на диспропорциите в териториалното разпределение на населението и процесите на обезлюдяването на определени райони и села;
- Наблюдава се висока безработица и в същото време – недостиг на квалифицирана работна сила, особено в по-малките населени места;

- Според профила на безработните преобладава дялът на нискоквалифицираните и нискообразованите;
- Множеството програми и проекти за осигуряване на временна заетост по които работят някои от общините спомага за по-ниския коефициент на безработица, но с приключване на общинските проекти и закриването на работни места, свързано с общата икономическа криза, дялът на безработните прогресивно ще расте;

При предоставянето на здравните услуги в областта се извеждат някои негативни изводи:

- Ограничен избор на селското население на личен лекар;
- Липса на групови практики за първична медицинска помощ, които да осигуряват неотложна помощ на пациентите денонощно /към момента всеки ОПЛ индивидуално осигурява такава помощ/;
- В малките населени места, които не са център на практика първичната медицинска помощ на населението се осъществява от фелдшери;
- Неравномерно разпределение на практиките за първична извънболнична дентална помощ /1/2 от броя им се намира в областния град; ниска осигуреност с дентална помощ на селското население/;
- Затруднен достъп на селското население до извънболнична специализирана медицинска помощ. /

Анализът на данните очертава следните проблеми в образованието:

- Запазва се висок брой на трайно непосещаващите училище деца поради социални и семейни причини; Случаите на напускане на училище са най-чести при ромския етнос и социално слабите семейства.

Идентифицирани рискови групи и потребности

При анализа на социално-демографската и икономическа картина на област Враца се открояват основните фактори /посочени в анализите на общините от област Враца/, които в съчетание с други фактори създават рисковете от социално изключване на индивидите, формират рискови групи деца, лица, семейства в неравностойно положение и стари хора, нуждаещи се от подкрепа и социални услуги. Под влиянието на тези фактори се обособяват **рисковите групи** сред децата, възрастните и старите хора, към които е насочена интервенцията на Областната стратегия.

Една от най-застрашените групи в риск са децата:

- **Децата в специализирани институции.** Децата, отделени от своите семейства, са от най-уязвимите групи в обществото. Въпреки превантивната социална работа, се налага поради отказ на семействата да полагат грижи за детето и поради липсата на подкрепяща ги среда в лицето на близки и роднини, социалните работници да предприемат действия по реда на ЗЗД и да извършват настаняване на деца в специализирани институции. До тези действия се прибегва, когато са изчерпани всички възможни алтернативи за отглеждане на детето в семейна среда и са крайна мярка, но все пак тя е факт. Децата, отделени от своите семейства, са една от най-уязвимите групи в обществото. Стратегията предвижда комплекс от услуги за извеждане на децата от институциите чрез подкрепа за тяхната реинтеграция в биологичните и разширени семейства, осиновяване, отглеждане в семейна среда на приемни родители или (в краен случай) отглеждане в резидентни услуги, които са близки до семейната среда. За преодоляване на ефектите от институционализацията се предвиждат услуги по рехабилитация и развитие на социални умения.

- **Уязвими семейства с деца.** Това са специфични рискови групи, обхващащи семейства изпаднали в ситуация на уязвимост по една или друга причина. В нея влизат многодетни и непълни семейства; семейства, в които един или двамата родители са с увреждания; семейства, в които има родител/и с различни зависимости; бедни семейства непълнолетни родители и други. Като цяло това е най-голямата рискова група, но за нея не се събира систематизирана статистическа информация. Подкрепата на семействата, а не само на децата в риск, ще създаде условия за задържане на децата в семействата им и за повишаване на качеството на грижа към

тях. Вниманието към семействата има своето отражение и върху демографската ситуация в областта. Подкрепата на тези семейства се изразява в създаване на условия за задържане на децата в семейна среда и повишаване на качеството на грижа към тях. Отглеждането на деца в специализирани институции е в ущърб на детската личност и развитието им като цяло и в много случаи има неотменими последици. Поради тази причина е наложително да бъдат сведени до минимум случаите на изоставяне на дете от родителя, като се действа превантивно. Стратегията предвижда създаване на услуги за развиване на уменията за родителстване на родителите с малки деца и подкрепа за задържане на децата в семействата. Предвижда се подкрепа на социално-слаби семейства и на семейства с деца с увреждане, по отношение развиване на умения за социална интеграция на семейството като цяло и на индивидуалното развитие на неговите членове.

• **Децата необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от училище.** Отпадането от училище и липсата на образование е един от най-сериозните фактори за попадане в ситуация на множество рискове – бедност, противоправно поведение, насилие, зависимост и др. Инвестирането в предучилищна възраст е от решаващо значение и за успешната интеграция на децата в риск в училище. Доказано е, че интервенциите по отношение на децата в ранна възраст имат значим ефект по отношение на прекъсване на цикъла на бедност за тези деца. Стратегията предвижда комплексни интервенции между социалната и образователната сфера насочени към подобряване на тяхното взаимодействие, развиване на приятелска за децата образователна среда, преодоляване на социалните затруднения за посещаване на училище. За област Враца се наблюдава значително намаляване на броя на отпаднали от училище деца.

Основните предпоставки и активни фактори, които продължават да влияят на процесите за необхващане и / или отпадане на децата от училище

- Липса на точни данни за броя на децата в задължителна училищна възраст от общините (*предимно за по-големите селища*);
- Липса на мотивация у част от учениците, нежелание за учебен труд;
- Нисък социален, материален и образователен статус на родителите на немалка част от учениците от етнически малцинства, за които образованието е периферна ценност; потребителска нагласа на част от ромските семейства; негативни етнокултурни модели (*ранни женитби*);
- Липса на родителски интерес и контрол, ограничени възможности за адекватна комуникация с тях;
- Ранни ангажименти с труд в семейството (*отглеждане на по-малки братя и сестри, просия...*);
- Внезапна промяна на местоживеенето на родителите, които търсят сезонна работа из цялата страна и невъзможност да се установи ученикът продължава ли обучението си или не.
- Неосигурен транспорт на част от учениците от гимназиален етап;
- Трудна адаптация на селските деца в града;
- Отрицателното влияние на различни криминогенни фактори и на градската среда върху поведението и мотивацията на учениците;
- Ограничено прилагане на лостове за осигуряване на редовната посещаемост на учебните занятия от учениците;
- Неумение на част от педагогическите екипи за идентифициране на учениците в риск от отпадане.

Мерките, предприети от училищата за ограничаване напускането от училище, могат да бъдат обобщени в следните групи:

- Идентифициране на децата в риск от отпадане;
- Кандидатстване по проектни предложения на МОН / национални програми/ и участие;
- Приемане на мерки за предотвратяване на отпадането:
 - подкрепящи;
 - административни.

Деца, жертви на насилие, злоупотреба и negliжиране. Официалните данни за регистрираните случаи на деца, жертви на насилие и negliжиране не отразяват пълната картина на проблемите. За жертвите на насилие остава необходимо осигуряването на сигурност, терапия за преодоляване на травмите, обществена и социална подкрепа. **Налага се необходимост от създаване на специализирани центрове, с добре обучени кадри, които да могат да посрещнат нуждите на тези деца от социална и правна подкрепа и от психологическа помощ. Социалната работа включва не само децата, но и техните семейства.**

- Малобройни, но важни са специфичните групи на **деца с рисково поведение, с противообществени прояви и поведенчески проблеми**, предизвикани от различни фактори, като нисък родителски контрол, раздяла в семейството, бедност, безработица. Поведенческите проблеми, определени от съответните експерти са: агресия, използване на алкохол и упойващи вещества, кражби, побой. Потребностите са от консултации (психологически, социални, правни и здравни), подкрепа на родителите и намаляване на агресията в семейната среда, ангажиране на свободното време на децата.

- **Деца с родители в чужбина**, отглеждани без пряк родителски контрол и/или с прекъсване на преките емоционални контакти с родителите. За 2014 г. РДСП-Враца има данни за 172 деца с родители в чужбина, но на практика те са значително повече. В община Враца, където процесът на трудова миграция е ясно изразен, все по-често родителите вземат и децата си с тях, по данни на РИО за учебната 2015/15 г. 111 ученици са заминали в чужбина. В случаите, когато децата са оставени за отглеждане при близки и роднини, не винаги успяват да се справят с възпитанието им, особено в тийнейджърска възраст. Други деца са заминали с родителите си в чужбина и са застрашени от сериозен риск от прекъсване на образованието си.

- Друга уязвима група са **хората с увреждания (деца и възрастни).**

Пълнолетни лица с увреждания към 31.12.2014 г. (по данни на НЦОЗА-София, касаещи лица с увреждания от Област Враца за 2014 г. – първична инвалидност на 10 000 души население над 16 годишна възраст)

Лица с физически увреждания	2435
От тях, лица със сензорни увреждания	90
Лица с множествени увреждания	477
Лица с умствена изостаналост	16
Лица с психични заболявания	19

Таблица №1 Брой деца с увреждания по данни от ДСП в Област Враца

<i>Деца с физически увреждания</i>			
	2012	2013	2014
за община Борован	10	9	10
за община Бяла Слатина	85	91	99
за община Враца	156	174	191
за община Криводол	17	21	30
за община Козлодуй	62	67	64
за община Мездра	0	0	0
за община Мизия	21	23	25

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

за община Оряхово	19	21	25
за община Роман	0	0	0
за община Хайредин	18	20	20
Общо за област Враца:	388	426	464
<i>Броят на децата с физически увреждания през 2014г. е увеличен.</i>			
<i>Деца с умствена изостаналост</i>			
	2012	2013	2014
за община Борован	4	4	4
за община Бяла Слатина	5	6	8
за община Враца	49	57	63
за община Криводол	5	8	9
за община Козлодуй	6	6	5
за община Мездра	0	0	0
за община Мизия	6	6	6
за община Оряхово	6	6	6
за община Роман	0	0	0
за община Хайредин	0	0	0
Общо за област Враца:	81	93	101
<i>Наблюдава се слабо завишаване на броя на децата с умствена изостаналост.</i>			
<i>Деца с други увреждания</i>			
	2012	2013	2014
за община Борован	7	9	7
за община Бяла Слатина	17	20	24
за община Враца	129	145	157
за община Криводол	11	17	19
за община Козлодуй	18	29	30
за община Мездра	148	147	141
за община Мизия	12	15	18
за община Оряхово	11	13	16
за община Роман	76	78	90

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

за община Хайредин	3	3	4
Общо за област Враца:	432	476	506

Нараснал е броят на децата от тази рискова група. Всички деца, които подлежат на задължително обучение посещават интегрирано училище, с тях работи ресурсен учител. Проблемите на родителите, които отглеждат дете с увреждане са от финансово естество – осигуряване на лекарства, консумативи, лечение и рехабилитация. В същото време проблемите на децата са свързани и със създаване на възможности за включване и реализация и забавления. Основните потребности на децата с увреждания са:

- Равен достъп до услуги и възможности, като техните връстници;
- Осигуряване на възможност за адекватна здравна грижа;
- Придобиване умения за самообслужване;
- Осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- Осигуряване възможности за професионална реализация;
- Интеграция в общността;

Децата с намалени възможности за социална адаптация, които имат нужда от постоянни грижи ползват социална услуга в обичайна домашна среда – личен асистент по НП “АХУ” към ДСП и личен асистент по програма “Подкрепа за достоен живот” към общините.

• Децата с увреждания, които се отглеждат в семейна среда

Необходимо е да се осигури достъпна архитектурна среда, достъп до качествена здравна грижа, до образование и социални услуги на тези деца. Осигуряването на подкрепяща среда за семейството и близките на децата с увреждания е водеща потребност при планирането на социалните услуги. Липсата на финансова стабилност и липсата на социална подкрепа за тези семейства води до настаняването на деца с увреждания в специализирани институции, с което категорично не се разрешава проблемът на децата. Услугите и мерките за тези групи ще целят подкрепа за развитие на техните умения и способности и промяна на средата по посока на създаване на условия за интеграцията им. Приемната грижа към тези деца е слабо развита;

• **Децата с увреждания, отглеждани в специализираните институции** в област Враца идват предимно от биологичното си семейство или от друга СИ. Във връзка с процеса на деинституционализация в страната по проект „Детство за всички” са изградени 10 нови форми на социални услуги в които са настанени деца изведени от СИ ДДМУИ и ДМСГД. Като резултат са закрити ДДМУИ с. Търнава, ДДУИ гр. Мездра, децата в ДМСГД Враца са под 20, като в периода на изготвяне на предната стратегия за развитие на социалните услуги са били 120. Изоставянето им не е само следствие на бедност, липса на жилище, безработица или други социални проблеми, но също така заради увреждането, лекомисленото отношение на родителите им, здравословния проблем и нуждата от специализирана грижа. По-голямата част от децата с увреждания са със съгласие за осиновяване, което е затруднено, предвид тежките им и множествени увреждания.

• **Пълнолетните лица и стари хора с увреждания** в областта. Наблюдава се тенденция на увеличаване броя на лицата с увреждане, най-голям е брой на лица с физически увреждания в Общините Враца и Бяла Слатина, в община Враца е най-висок броят на лицата с психични разстройства и деменция.

Таблица №2 Брой лица с увреждания / в т.ч физически увреждания, психични разстройства, умствена изостаналост, деменция/ по данни от ДСП в Област Враца

Лица с физически увреждания			
	2012	2013	2014

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

за община Бяла Слатина	1923	1918	1903
за община Борован	288	297	301
за община Враца	8563	8871	9806
за община Криводол	986	1085	1281
за община Козлодуй	1131	1206	1242
за община Хайредин	620	632	671
за община Мездра	413	435	456
за община Роман	213	227	243
за община Оряхово	1305	1056	1043
за община Мизия	281	890	896
Общо за област Враца:	15723	16617	17842
Лица с психични заболявания			
	2012	2013	2014
за община Бяла Слатина	22	24	25
за община Борован	24	25	28
за община Враца	796	985	1073
за община Криводол	127	149	209
за община Козлодуй	67	86	102
за община Хайредин	45	58	48
за община Мездра	69	74	81
за община Роман	26	29	35
за община Оряхово	19	17	20
за община Мизия	18	19	19
Общо за област Враца:	1213	1466	1660
Лица с умствена изостаналост			
	2012	2013	2014
за община Бяла Слатина	16	15	18
за община Борован	19	22	31
за община Враца	681	861	954
за община Криводол	69	75	98
за община Козлодуй	113	142	186
за община Хайредин	72	81	89
за община Мездра	91	97	104
за община Роман	31	34	41
за община Оряхово	36	32	55
55 за община Мизия	11	12	12
Общо за област Враца:	1139	1371	1588
Лица с деменция			

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

	2012	2013	2014
за община Бяла Слатина	8	9	11
за община Борован	11	13	16
за община Враца	1163	1384	1671
за община Криводол	19	28	35
за община Козлодуй	21	26	38
за община Хайредин	18	24	38
за община Мездра	23	27	33
за община Роман	29	33	38
за община Оряхово	5	4	3
за община Мизия	7	8	8
Общо за област Враца:	1304	1556	1891
Стари хора с увреждания			
	2012	2013	2014
за община Бяла Слатина	299	303	317
за община Борован	1	0	0
за община Враца	1986	2076	2385
за община Криводол	69	75	86
за община Козлодуй	341	397	467
за община Хайредин	204	281	323
за община Мездра	1750	1811	1853
за община Роман	553	579	607
за община Оряхово	332	287	355
за община Мизия	348	350	351
Общо за област Враца:	5883	6159	3744

- По отношение на лицата с увреждания основните ограничения са свързани с недостъпната архитектурна среда, която е сериозна пречка за участието им в обществения живот. Наред с нуждата от достъпна среда се очертават техните потребности, свързани с достъп до заетост и доходи, здравни и образователни услуги, осигуряване на адекватна подкрепа, включително чрез социални услуги. Липсата на подкрепа за семействата води до настаняване на значителен брой хора с увреждания в специализирани институции или необходимост от настаняване за резидентна грижа. Във фокуса на интервенцията е необходимо да влязат и целеви мерки за подкрепа на всички хора с ограничени възможности за водене на самостоятелен живот, които да бъдат адаптирани към всеки специфичен случай.

- Предвид възрастовата структура на населението и високия процент на хората с увреждания в област Враца е ясно, че **старите хора с увреждания** е рискова група, на която трябва да се обърне допълнително внимание. Затруднените транспортни връзки и отдалечеността на селата усложняват достъпа на старите хора до медицинска помощ и до развитите към момента социални услуги, съсредоточени в общинския център. Основните идентифицирани потребности са предоставяне на грижа за лежачо болните, достъп до медицинско обслужване и социални услуги,

осигуряване на възможности за общуване и запълване на свободното време според индивидуалните интереси.

В рамките на настоящата стратегия се поставя акцент върху рисковите групи сред **уязвимите общности и лица в неравносвойно положение:**

- **Безработица.** Структура на безработицата. Проблеми и тенденции. Отчетеният ръст на общата численост на регистрираните безработни в Област Враца по данни на ДРСЗ Монтана през разглеждания период е в зависимост, както от съотношението на входящия и изходящия поток от безработни лица, така и от техния обхват, структура и динамика.

БРОЙ РЕГИСТРИРАНИ БЕЗРАБОТНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ ВРАЦА ПО ГРУПИ БЕЗРАБОТНИ ОБЛАСТ ВРАЦА	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
1. Общ брой безработни лица	12926	14683	15337	16455
2. Брой безработни лица без, или с по-ниско от основно образование	3759	4132	4471	4799
3. Брой безработни лица с намалена работоспособност	732	825	1026	1026
4. Брой безработни младежи от 18 до 29 години	2424	3312	3371	2925
5. Брой безработни лица на възраст над 55 години	2956	3261	3578	3709
6. Брой безработни лица с регистрация над 1 година	4716	5148	5435	7143

Равнището на безработица в рамките на четиригодишния период от 2011 до 2014 г., задържа тенденцията си на нарастване, като е разпределено неравномерно в отделните общини от областта. Това е обусловено от съответното им икономическо развитие, от една страна, както и от липсата на достатъчно добри и работещи малки и средни предприятия в тях, от друга. Фактор който не бива да бъде подценяван е и ниската образованост и квалификация на трудовите ресурси.

Най-голяма по брой и относителен дял в професионалната структура е групата на безработните без специалност, като преобладаващата част от тях са с основно и по-ниско образование. Те са слабо конкурентноспособни на трудовия пазар и по този начин се явяват основни участници в различни програми и мерки за заетост на пазара на труда и клиенти на дирекциите за социално подпомагане.

Основните причини за сравнително високата младежка безработица е ниското образование и липсата на професия и квалификация сред преобладаващата част от безработните младежи. Висока е безработицата при жените до 29 г., тъй като работодателите не желаят да наемат млади жени, поради вероятността те да отсъстват по-дълъг период от време за раждане, отглеждане на деца и отпуск по болест. Други причини за безработицата сред младите хора са свързани с несъответствието между броя на завършващите учебни заведения с определени специалности и реалното търсене на същите на пазара на труда, липса на трудов стаж, липса на традиции в самонаемането.

Измененията в професионалната структура на безработните следват общата тенденция на развитие на безработицата в региона през 2014 г. Ръстът ѝ в сравнение с м.г. рефлектира в по-големия брой безработни в групите на работниците и на лицата без специалност.

Най-голяма по брой и относителен дял в професионалната структура е групата на безработните без специалност. Втора по големина е групата на безработните с работническа специалност и най-малка е групата на безработните специалисти. В групата на безработни с работническа специалност и на тези без специалност се наблюдава ръст съответно с 6.9 на сто и 9.4 на сто. В групата на специалистите има слаб спад с 0.4 на сто.

Лицата без специалност трайно продължават да са най-много на брой и с най-голям относителен дял в професионалната структура на безработните. Търсенето на неквалифициран труд, по-голяма част от което е формирано в резултат на програмите и мерките за заетост, не може да компенсира значителното предлагане. Това са лица с ниска квалификация и образователно равнище, със слаба мобилност. Те са основният компонент на продължително безработните лица. Преобладаващата част от безработните без специалност са с основно и по-ниско образование. Те са слабо конкурентноспособни на трудовия пазар и по този начин се явяват основни участници в различните програми и мерки за заетост на пазара на труда и клиенти на дирекциите за социално подпомагане. Нискоквалифицираните и нискообразованите безработни трудно намират реализация на пазара на труда, поради което след извършване на временна или сезонна работа отново, многократно се регистрират в бюрата по труда.

Различни фактори оказват влияние върху продължителността на престоя на безработните лица на пазара на труда, като пол, възраст, образование, професия, търсене на работна сила и други. Продължителността на регистрация на безработните лица показва колко месеци или години е престоят на всеки безработен в бюрата по труда, като активно търсещ работа. Престоят в бюрата по труда нараства с намаляване на квалификацията и степента на образование на регистрираните лица. В групата на продължително безработните се включват лица с регистрация над една година в бюрата по труда. Това е неравнопоставена група на пазара на труда, към която са насочени голяма част от активните мерки за заетост, осъществявани от Агенцията по заетостта чрез териториалните ѝ поделения.

И през разглеждания период се запазва тенденцията делът на продължително безработните лица с регистрация над една година в общата съвкупност на регистрираните безработни.

• **Етнически общности в неравностойно положение със специален фокус към ромската общност.** По данни на НПО реалният дял на ромите в област Враца е около средния за страната и достига до 8-10% от населението на областта. Основната част от тези семейства в риск живеят в градовете Враца, Бяла Слатина, Криводол и в селата Лесура, Три Кладенци, Мраморен, Лиляче, Галатин и др. В затворените ромски общности постоянно се генерират проблеми, рискове и дефицити, водещи до социално изключване и маргинализация. Обособените ромски квартали и селищата със значителен дял ромско население са райони със структурна бедност и голям относителен дял на деца, семейства и хора в риск: трайно безработни с ниска степен на образование и професионална квалификация; непълнолетни майки; деца в риск от отпадане от училище; деца, настанени в институции; необразовани млади хора; многодетни и непълни семейства. Съществува тенденция към сключване на бракове с лица с увреждания, с цел да се родят съзнателно деца с увреждания, за които да се ползват престации по съществуващото социално законодателство. Акумулирането на икономически, образователни и етнокултурни рискови фактори оказва най-силно влияние, когато семейството живее в изолация в рамките на обособена компактна малцинствена група и изисква интегриран и многостранен подход за траен успех в решаването на проблемите.

• **Малобройни високо рискови групи** – пълнолетни лица, напуснали местата за лишаване от свобода; лица осъдени на пробация; лица със зависимости; младежи и лица над 35 години преодолели сериозен здравословен проблем, психическа или физическа травма, преодолели зависимости, след периода на лечение, жертви на домашно насилие, които обаче имат критична нужда от подкрепа за реинтеграция в обществото и подкрепа при решаване на специфичния им проблем.

Старите хора са следващата голяма социална група, идентифицирана в анализите на ситуацията на общините като една от най-застрашените. Старите хора (над пенсионна възраст) са 47 427 души (към края на 2014 г.), което представлява 27, 07% от населението в област Враца.

- **Стари хора в пенсионна възраст** – с повишен риск при **самотните стари хора, живеещи в изолирани населени места**. Те са преобладаващата част от населението на селата извън общинските центрове. Разпръснатите села в общините допълнително усложняват достъпа на жителите им не само до спешна медицинска помощ, а и до голяма част от предлаганите социални услуги. Основната задача е да допринесе за осигуряването на достоен живот на тези хора.

- **Старите хора със затруднения в самообслужването**, които имат нужда от услуги и грижа в домашна среда или от резидентна грижа, са рискови групи, които нарастват през последните години. Изискват се спешни мерки за разкриване на услуги в домашна среда, нови дневни центрове и др. Увеличеното търсене на **резидентна грижа за стари хора** предполага подобряване на качеството на услугите в съществуващите институции и разкриване на услуги осигуряващи както социална така и медицинска грижа (особено за лежачо болните), възможности за общуване и запълване на свободното време според техните индивидуални потребности.

- **Стари хора, настанени в специализирани институции.**

Таблица №3 по данни от ДСП от област Враца

Стари хора, настанени в институции			
	2012	2013	2014
за община Бяла Слатина	32	24	29
за община Борован	0	1	4
за община Враца	38	42	49
за община Криводол	11	27	35
за община Козлодуй	42	44	38
за община Хайредин	19	10	21
за община Мездра	20	20	20
за община Роман	0	0	0
за община Оряхово	3	4	7
за община Мизия	16	11	14
Общо за област Враца:	181	183	217

Към настоящия момент на територията на област Враца работят пет дома за стари хора (в с. Попица, община Бяла Слатина, в с. Хайредин, общ.Хайредин, с. Липница, общ.Мизия и в градовете Мездра и Враца). В тези институции са настанени общо 245 души. Капацитета на всички домове за стари хора в областта е запълнен. От тези рискови общности са изведени приоритетните целеви групи, адресирани от стратегията за развитие на социалните услуги в област Враца.

2.1.9 Изводи за състоянието на мрежата от услуги в областта

- **Заклучения за изпълнението на предходната стратегия**
- **Съответствие на мрежата от услуги спрямо актуалните потребности на рисковите групи** – задължително се извежда и несъответствието, за да се направи преход между двата стратегически периода – какво е планирано; какво е изпълнено; какво не е изпълнено и необходимо ли е да се изпълни предвид идентифицираните нужди.

В изпълнение на предходната областна стратегия за развитие на социалните услуги 2010-2015 г. следва да отчетем **напредък по закриване специализираните институции за деца:**

- Закрит ДДЛРГ с.Галатин, общ.Криводол;
- Закрит ДДЛРГ с.Борован, общ.Борован;
- Закрит ДДМУИ гр.Мездра;
- Закрит ДДМУИ с.Търнава, общ.Бяла Слатина;
- Закрит ДДЛРГ Роман, общ. Роман;

Намалени капацитети на СИ за деца:

- ДДЛРГ гр.Враца намален капаците от 75 на 65 места;
- ДМСГД гр.Враца намален капацитет от 120 на 20 места;

Закрити специализирани институции за възрастни:

- Дом за възрастни хора с физически увреждания гр.Козлодуй

Планирани и разкрити нови форми на социални услуги за деца и младежи:

- ЦНСТ за деца/младежи без увреждания с.Борован;
- ЦНСТ за деца/младежи с увреждания в гр.Роман – 3 бр.;
- ЦНСТ за деца/младежи с увреждания в гр.Враца – 3 бр;
- Преходно жилище за деца напускащи ДДЛРГ-1 бр;
- ЦНСТ за деца/младежи с увреждания в гр.Бяла Слатина – 2 бр;
- ЦНСТ за деца/младежи с увреждания в гр.Мездра – 3 бр;
- ЦНСТ за деца/младежи без увреждания в гр.Мездра – 1 бр;

Планирани, неразкрити социални услуги за деца:

- ЦНСТ за деца от 3 до 18 години в гр.Криводол;
- ЦСРИ за деца с увреждания Мездра;
- ЦОП гр. Оряхово
- ЦОП гр.Бяла Слатина

Разкрити социални услуги за възрастни в периода 2010-2015 г.

- Дневен център за лица с увреждания с.Хърлец, общ. Козлодуй с капацитет 30 места;
- ЗЖ за лица с умствена изостаналост с. Манастирище, обл.Хайредин с капацитет 6 места;
- ЗЖ за лица с психични разстройства гр.Враца с капацитет 10 места;
- Дневен център за лица с увреждания гр.Враца с капацитет 10 места;
- ЦНСТ за лица с физически увреждания с.Гложене и с.Хърлец с капацитети 3 по 15 места;
- Дневен център за стари хора гр.Оряхово.

Планирани, неразкрити социални услуги за възрастни:

- ЗЖ с. Борован за деца напускащи ДДЛРГ на територията на общината;
- Център за след болнична рехабилитация;
- Хоспис;
- ЗЖ за младежи с увреждания напускащи ДВХУИ с.Три кладенци;
- ЦНСТ за младежи с увреждания напускащи ДВХУИ с.Три кладенци;

- ЗЖ – 2 бр. за лица с умствена изостаналост изведени от ДВХУИ с.Бутан;
- ЦНСТ за възрастни с психични разстройства с. Бутан;
- Дневен център за стари хора гр.Козлодуй;
- Социално предприятие в гр.Козлодуй;
- Дневен център за възрастни хора гр.Козлодуй;
- Дом за стари хора с.Уровене;
- Дневен център за възрастни с увреждания гр.Мездра;
- Дневен център за възрастни с увреждания гр.Мизия;
- Защитено жилище за лица с умствена изостаналост гр.Роман;
- Защитено жилище за възрастни с деменция с.Хайредин – 2 бр.;
- Защитено жилище за лица с психични разстройства с.Ботево;
- Дневен център за възрастни с увреждания с.Хайредин;
- Дневен център за стари хора с.Рогозен;
- ЦСРИ с.Михайлово;
- Дом за възрастни с деменция;
- ЦНСТ за възрастни с деменция с.Синьо Бърдо – 2 бр.

Така съществуващите СУ не оформят мрежа от услуги, все още има общини в който липсват подкрепящи услуги за децата/младежите от новоизградените ЦНСТ и ЗЖ по проект „Детство за всички”. Необходимо е разкриването на Дневни центрове за деца/младежи с увреждания на територията на гр.Мездра и гр.Бяла Слатина, както и разкриване на ЦОП в тези две общини. В общините Борован, Криводол, Мизия, Оряхово и Хайредин липсват каквито й да било дневни форми на социални услуги. Недостатъчен е броя на финансираните социални услуги в общността в т.ч по национални и оперативни програми.

Раздел Б: Стратегия за развитие на социалните услуги

3 Визия и цели

3.1 Визия

Областна стратегия за социални услуги в област Враца изразява стремежа за развитие и предоставяне на достъпни и качествени социални услуги, основно в семейна и близка до семейната среда от институции и организации, работещи в мрежа, с качество и обхват, задоволяващи в максимална степен потребностите на всички рискови групи.

Областната стратегия ще насърчи взаимодействието между социалните и здравните услуги, включително и развитието на иновативни междусекторни услуги, които да осигурят възможност за социално включване и същевременно да имат превантивна роля по отношения институционализацията на лицата, както и прилагането на интегриран подход.

В дългосрочен план Областната стратегия за социалните услуги цели да превърне област Враца в регион с развита, модерна, ефективна система от социални услуги, които поставят в своя център ползвателя, отговарят на нуждите на общността, осигуряват равен достъп и непрекъснато подобряват своето качество.

3.2 Ценности и принципи

Основна ценност за Стратегията и в социалната работа е човекът и правото на всяко човешко същество да развие максимално своите възможности, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение. Стратегията следва основните

човешки права, утвърдени в международните документи и конвенции за защита на правата на човека и основните свободи, и за правата на детето и утвърждава следните ценности при планирането и предоставянето на социални услуги, които се споделят от заинтересованите страни в област Враца. Стратегическият документ утвърждава следните принципи, ценности и подходи при планирането и предоставянето на социални услуги:

1. Солидарност и толерантност и прилагане на недискриминационни практики;
2. Зачитане на човешките права, съответствие на социалните услуги с добрите международни практики;
3. Интересите на детето и потребителите да бъдат водещи при планиране и предоставяне на социални услуги;
4. Равен достъп до услуги за всички рискови групи и уязвими общности, живеещи на територията на областта;

Основополагащите принципи при планирането и предоставянето на социални услуги са следните:

1. Уважение към правата и достойнството на потребителите и включването им в процеса на вземане на решения – гарантиране правото на потребителя да избере подходящата за него услуга и доставчик, който да му я предоставя. Потребителите (и техните семейства) трябва да бъдат партньори в процеса на прехода от институционална грижа към услуги, предоставяни в общността. Те трябва да бъдат активно включени и консултирани в разработването, предоставянето и оценката на услугите, които получават. Специфичните потребности и изисквания на всеки индивид трябва да бъдат уважавани;
2. Минимално ограничаване на личната свобода на лицето – лицето следва да бъде подкрепяно и стимулирано да развива потенциала си и да води независим начин на живот;
3. Поставяне на потребителя в центъра на услугата – услугите да са ориентирани към самия потребител и към неговите променящи се социални и здравни потребности, характер, интереси, история на живот и семейни обстоятелства, възможности и предпочитания. Тези характеристики са в основата на планирането и реализирането на грижите, развитието на персонала и контрола на качеството;
4. Прозрачност – да се предоставя ясна, точна и изчерпателна информация и съвети на потребителите и потенциалните потребители за предлаганите услуги, тяхната цена и достъпност. Информацията да е надлежна и публично достъпна;
5. Недискриминация, обществена солидарност и толерантност към всички социални групи – всички граждани са равнопоставени и имат равен достъп до услуги;
6. Достъпност – достъпна и адаптирана среда, осигуряване на качествени услуги на територията на всеки регион – изградена мрежа от стационарни и мобилни услуги;
7. Устойчивост и дългосрочен ефект на постигнатите резултати – трайност и дългосрочно въздействие на постигнатите ефекти от реализираните политики;
8. Партньорство и равнопоставеност на доставчиците на услугите – съвместни дейности на държавните органи на различни управленски нива близо до гражданите; активна роля на централните, регионалните и местни власти в организирането и финансирането на услугите; равнопоставеност на различните доставчици на дългосрочните грижи като участници в развитието на мрежата от услуги и като възможности за предоставянето им и кандидатстване за различни публични средства за финансиране;
9. Ефективност и ефикасност на услугите – осигуряване на достъп, разнообразяване на услугите, предоставяне в координация, съобразяване с местните особености;

10. Иновативност в процеса на планиране и предоставяне на услуги за дългосрочна грижа – поставяне на акцент върху развитието на иновативни и интегрирани услуги, взаимстване на добри практики и модели в процесите на планиране и предоставяне на услугите;

11. Междусекторно взаимодействие при предоставянето на социални, образователни и здравни услуги, съобразени с конкретните нужди и потребности на потребителите;

12. Превантивност на мерките – превенция на институционализирането, на излишната хоспитализация и рехоспитализация;

13. Финансиране, ориентирано към потребителя – създаване на реални условия за развитието на ориентирани към потребителите услуги и прилагане на гъвкав подход при предоставянето и финансирането им;

14. Гражданско участие и диалогичност – участие и взаимодействие между всички заинтересовани страни в процеса на разработване и прилагане на политиката в областта за дългосрочна грижа.

Изведените принципи са практически ориентирани и се базират на основните принципи за социална кохезия, социално включване и ефективна подкрепа. Те покриват всички аспекти на предоставянето на услуги в подкрепа на уязвимите групи.

3.2.1 Общи и конкретни цели и приоритети

Областната стратегия предвижда да осигури достъпни и качествени социални услуги в област Враца, интеграция на общности и индивиди, пълноценна реализация и грижа за хората от рисковите групи. За да се превърне в реалност Визията на Областната стратегия, във всяко от избраните приоритетни направления са набелязани общи и конкретни цели и задачи.

Приоритетно направление 1: Превенция за деца и семейства в риск и продължаването на деинституционализация на грижите за деца

Обща цел 1. Да се подобри грижата за децата в семейството като се предотврати появата и развитието на рискови фактори по отношение на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализираните институции, чрез:

Конкретна цел 1.1. Превенция на изоставянето на децата и задържането в биологичното семейство.

Конкретна цел 1.2. Деинституционализация на грижата за децата. Оптимизиране на капацитетите на СИ за деца.

Конкретна цел 1.3. Насърчаване на дейностите по приемната грижа в област Враца.

Конкретна цел 1.4. Подобряване на мрежата от социални услуги за деца

Приоритетно направление 2: Грижа за лицата с увреждания и лица в рисковите групи

Обща цел 2. Да се създадат условия за социално включване/интегриране на максимален брой хора от общностите в неравностойно положение и уязвимите групи, в т.ч. ромска общност в област Враца чрез:

Конкретна цел 2.1. Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда

Конкретна цел 2.2. Подобряване на мрежата от социални услуги в общността за лица с увреждания и лица от рисковите групи

Конкретна цел 2.3. Социална интеграция и социално включване на лица от рисковите групи

Приоритетно направление 3: Деинституционализация и грижа за старите хора за по-добър и достоен живот

Обща цел 3. Да се подобри качеството на живота на старите хора във всички населени места в областта

Конкретна цел 3.1. Оптимизиране на мрежата от социални услуги в общността за осигуряване на условия за достоен живот на старите хора в домашна среда.

Конкретна цел 3.2. Осигуряване на равен достъп на старите хора до качествена резидентна грижа в среда близка до семейната.

Общите и специфичните цели във функционалните приоритетни направления на Областната стратегия включват:

Приоритетно направление 4: Развитие на човешките ресурси

Обща цел 4. Да се гарантира качеството и ефективността на социалните услуги чрез изграждане на необходимия капацитет за управление на областно и общинско ниво и чрез осигуряване на квалифициран и компетентен персонал за предоставяне на услуги.

Конкретна цел 4.1. Да се стимулира развитието на административния и организационния капацитет на областно и общинско ниво за прилагане на интегрирана грижа и политики към хора и групи в неравностойно положение.

Конкретна цел 4.2. Да се осигури подкрепа на персонала на социалните услуги за развитие на професионалната квалификация и умения в съответствие с новите изисквания и стандарти.

Конкретна цел 4.3. Да се осигури по-високо заплащане или друг вид стимулиране на персонала, както и периодична психологическа подкрепа, която да включва първоначална подготовка: курсове за първа помощ; как да се освобождаваме от стреса; как да реагираме в извънредни ситуации с потребители на услуги; планове, подходи и необходими действия при аварии и природни бедствия.

Приоритетно направление 5: Изграждане на между общинско партньорство и между секторно сътрудничество

Обща цел 5: Да се повиши ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на между общинско партньорство и между секторно сътрудничество.

Конкретна цел 5.1. Да се стимулира между общинското партньорство в социалните услуги.

Конкретна цел 5.2. Създаване на мрежи от социални услуги на областно ниво

Конкретна цел 5.3. Да се утвърдят ефективни механизми за между секторно сътрудничество и развитие на смесени услуги.

Конкретна цел 5.4. Повишаване на между секторното сътрудничество за опазване живота и здравето на специализирания и не специализиран персонал и повишаване на квалификацията на кадри в нови сфери на услугите и възникващи проблемни ситуации

Конкретна цел 5.5. Превантивни подготовки за възникване на ситуации с мигриращи и емигриращи и изготвяне на планове за действие.

3.2.2. Ключови индикатори за постиженията на Стратегията

Постигането на целите на стратегията в рамките на следващите пет години трябва да подобри качеството на живота и жизнения стандарт на рисковите групи и общностите в неравностойно положение. Качествената промяна в ситуацията в област Враца ще бъде измервана чрез система от качествени и количествени индикатори за напредъка в решаването на идентифицираните проблеми.

Ключовите базисни индикатори за промяната в ситуацията ще покажат разликите при сравнението на показателите за настоящия момент с данните към 2020 г.

Планираната интервенция очертава общата картина на развитието на мрежа от социални услуги на две нива – областно и общинско за периода от 2016 до 2020 година. Конкретизирани са приоритетите на областно и общинско ниво, както и видовете услуги, които ще се развиват в област Враца. Стратегията обхваща:

- ✓ Развитие и усъвършенстване на **съществуващите социални услуги** през следващите 5 години (2016 – 2020);
- ✓ Разкриване на нови и иновативни социални услуги за изведените приоритетни целеви групи;
- ✓ Иниципиране на **между секторни „смесени“ иновативни услуги** и програми;

Успоредно развитие на **политики и мерки за социално включване** в свързани сектори (образование, здравеопазване, заетост, жилищна среда), чрез които се решават конкретни проблеми на рисковите групи и/или се създават условия за ефективно функциониране на социалните услуги.

Количествените и качествени индикатори са разписани подробно в **Раздел 5. Логическа рамка и ключови индикатори за успех.**

3.3 Направления и приоритети на стратегията

- Направления – структура на стратегията – представяне в какви направления са структурирани целите и мерките, които на практика обхващат пълния спектър на социалните услуги в областта
- Приоритети на областната стратегия – какви са приоритетите във всяко от посочените направления. Приоритетни целеви групи

За да се постигне качествена промяна в социалната среда и желаното бъдещо равнище на социалните услуги, предначертано от визията на Стратегията е необходимо целенасочена интервенция в няколко приоритетни направления. В процеса на планиране те бяха идентифицирани с участието на всички заинтересовани страни въз основа на заключенията от анализа на ситуацията в област Враца.

Ключовите приоритетни направления на Областната стратегия са изведени в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от спешна намеса за решаване на критични социални проблеми на жителите на областта. Приоритетните направления са групирани в две посоки – отнасящи се до съдържанието на социалните услуги и до начина на функциониране и изпълнение на услугите и мерките за социално включване.

Политиките на социално включване обхващат всички уязвими общности и индивиди, които имат нужда от подкрепа. В логиката на Областната стратегия за развитие на социалните услуги, обособяването на интервенцията за децата и интервенцията за старите хора в отделни направления помага да се очертае спецификата на услугите в тези направления.

Избраните проритетни направления за съдържанието на социалните услуги включват:

1.Превенция на деца и семейства в риск

Обхваща широк кръг от социални услуги в общността за деца и семейства в риск, насочени към превенция на рискови фактори за развитието на децата и уязвимостта на семействата, превенция на изоставянето както и настаняването на деца в специализирани институции, развитие на приемната грижа и осиновяване, работа с деца с поведенчески проблеми, асоциално поведение и насилие, закрила на деца, жертви на насилие малтретиране и negliжиране, съдействие на деца, отпаднали или в риск да отпаднат от училище.

Реформата в сферата на социалните услуги която стартира през 2000 г. е насочена изцяло към деинституционализация и децентрализация на социалните услуги. От система за специализирани институции, предлагащи универсален подход към различните потребности и проблеми на хората, се премина към създаване на социални услуги в общността, които индивидуализират предлаганите услуги към групит в риск и целят интегрирането им в социалните общности. Първоначално реформата стартира в сферата на услугите за деца, след което постепенно обхваща и услугите за лица от различни възрастови групи.

Деинституционализацията на грижите за деца и възрастни променя социалните услуги в област Враца чрез закриване и трансформиране на специализираните институции за деца в рамките на Стратегията. Деинституционализацията се осъществява чрез максимално развитие на мрежа от социални услуги като основната цел е извеждане на децата от специализираните институции, превенция на изоставянето и подкрепа за семействата в риск, цели се подобряване на грижите за децата в семейна среда.

2. Грижа за лица с увреждания и лица в рискови групи

Областната стратегия за развитие на социалните услуги ще допринесе за изграждането и реализирането на един добър модел за подкрепа на пълнолетните лица в неравностойно социално положение, посредством осигуряване на достъп до подходящи и качествени социални услуги в общността, без това да налага напускане на семейната среда и общност, да бъде подобрен достъпа до здравни услуги, образование, успешно интегриране и реализация на пазара на труда като усилията са насочени към съхраняване на човешкото достойнство и социалната справедливост.

3. Деинституционализация на възрастните и грижа за старите хора

Във връзка с изпълнението на Националната стратегия за дългосрочна грижа на възрастните хора и хората с увреждания е необходимо поетапно реструктуриране на съществуващите или разкриване и развитие на нови социални услуги които да отговарят на реалните потребности.

Създаване на подходящи условия за предоставяне на грижи и услуги за старите хора, насочени към повишаване качеството на живот на тази целева група, цели се създаване на услуги в среда близка до семейната с индивидуален подход към всеки потребител.

Функционалните приоритетни направления, които подпомагат ефективното изпълнение на основните дейности в Областната стратегия обхващат:

4. Развитие на човешките ресурси

Въз основа на заключенията от анализа на ситуацията в област Враца може да се направи извода, че са налични квалифицирани кадри както за планирани социални услуги така и за съществуващите такива, затруднения при наемането на такива се наблюдава в по-малките населени места от областта. Персонала нает в съществуващите към момента социални услуги е в съответствие с изискванията, съгласно Методиката за определяне на длъжностите на персонала в специализираните институции и социалните услуги в общността. Осигуряват се възможности за въвеждащо и поддържащо обучение, обмяна на опит и добри практики с цел развитие на капацитета на екипите ангажирани в управлението и предоставянето на социални услуги. Предлаганите възможности за обучения на ангажираните лица трябва да бъдат значително повишени с цел качествено предоставяни услуги.

Във връзка с развитието на човешките ресурси в областта все още не е използван целия капацитет и възможности в неправителствения сектор, т.к. към момента НПО на територията на област Враца не участват активно в управлението при предоставянето на социални услуги. Включването на неправителствения сектор в социалната сфера ще бъде предпоставка за развитие на човешките ресурси чрез иновативни методи и подходи. Като обща цел за развитие на конкретното направление е да се гарантира качеството и ефективността на социалните услуги чрез изграждане на необходимия капацитет за управление на областно и общински ниво и чрез осигуряване на компетентен персонал за предоставяне на услугите чрез конкретните цели:

- Стимулиране развитието на административния и организационен капацитет на областно и общинско ниво;
- Осигуряване подкрепа на персонала на социалните услуги за развитие на професионална квалификация и умения в съответствие с изискванията и стандартите;
- Осигуряване на методическа и техническа помощ на доставчиците на социални услуги;
- Осигуряване на системен контрол върху качеството на социалните услуги;

- Осигуряване на обмен на добри практики между доставчиците на социални услуги, както на областно така и на между областно ниво;

Да се стимулира развитието на административния и организационния капацитет на областно и общинско ниво за управление на социални услуги.

Мярка 4.1. Обучения за изграждане на капацитет за управление на социалните услуги.

Дейност 4.1.1. Обучения и консултиране за изграждане на умения за ефективно управление на социални услуги в общините и външните доставчици на социални услуги: 1) за инициране на интервенции/планиране на разкриването на нови услуги; 2) умения за администриране на социални услуги – като държавно делегирана дейност на общините или на външни доставчици; 3) Умения и нагласи за контрактиране на социални услуги към външни доставчици.

Дейността ще се изпълни при подходящо финансиране по европейските и оперативни програми и евентуално създаване на регионален ресурсен център.

Дейност 4.1.2. Обучения за развитие на капацитета на ДСП и отделите по места:

- Обучения за повишаване на уменията на експертите от ДСП за методическа подкрепа на услугите;
- Специализирани модули за повишаване на компетентността на специалистите в отделите във връзка с прилагането на нормативната уредба и добрите практики за организиране и управление на социални услуги;
- Повишаване на ефективността при предоставянето на методическа подкрепа във връзка с планирането, организирането и управлението на социалните услуги на територията на общините.
- Управление на случай – оценка, планиране, наблюдение на изпълнението на план за действие, преглед на план за действие и приключване на случай.

Дейност 4.1.3. Осъществяване на поредица от базисни и надграждащи обучителни модули за ръководните екипи на социалните услуги, които целят развитие на административния и управленски капацитет, допълнителна квалификация/опит и подобряване на вътрешния мениджмънт на социалните услуги в област Враца.

Мярка 4.2 Адекватно ресурсно обезпечаване на развитието на отделите, ангажирани с администрирането и управлението и развитието на социалните услуги на територията на всяка от общините от област Враца.

Мярка 4.3. Изграждане на умения за мониторинг и оценка.

При наличие на подходяща финасова схема се предвижда да се проведат обучения от външни експерти за изпълнението на задачите на ЗМО.

Мярка 4.4. Изграждане на умения на общинско и областно ниво за усвояване на структурни фондове с цел:

- ефективно използване на възможностите за финансиране от Структурните фондове на ЕС;
- капацитет за усвояване на средства от различни национални и донорски програми.

Дейност 4.4.1. Обучения и информационни срещи за запознаване, разбиране и ефективно използване на възможностите на финансовите инструменти от национално финансиране и Структурните фондове на ЕС

Дейност 4.4.2. Участие в базисни и надграждащи обучения за придобиване и надграждане на уменията за разработване и подготовка на проектни предложения.

Дейност 4.4.3. Предоставяне на консултации и техническа помощ от привлечени външни експерти, които ще работят съвместно с местните партньори и чрез практика ще спомогнат за

развитието на компетенциите за управление на проекти. /Дейността може да се реализира по проекти/

5. Изграждане на между общинско партньорство и между секторно сътрудничество

Изграждане на умения за изграждане на партньорства.

Обучения за изграждане на ефективни партньорства, умения и нагласи за развиване на публично-частни партньорства в областта на социалните услуги.

Предоставяне на консултации, фасилитация, обучителни модули и обучения през практика за междуобщинско и междусекторно взаимодействие.

Подкрепа при провеждане на срещи и дискусии със заинтересованите страни на общинско и/или областно ниво за:

- Адаптиране на общинските планове за развитие на социалните услуги към приоритетите, целите и принципите на Областната стратегия;
- Осъществяване на информационни срещи и консултации между представители на общински съвет, общинска администрация, доставчици и други представители на общността (НПО и граждани), най-малко 2 пъти годишно при планиране на развитието на социалните услуги и отчитане на резултатите от дейностите по предоставяне на услугите; споделяне на опит и добри практики и др.

4 Интервенция – социални услуги и мерки

Интервенцията има за цел да очертае планираното развитие на социалните услуги и мерки в област Враца за предстоящия нов програмен период от пет години-от 2016 до 2020 г. В изготвения план се конкретизират оперативните приоритети на областно и общинско ниво и видовете социални услуги които се развиват в област Враца.

Областната стратегия за развитие на социалните услуги подробно очертава следните приоритетни области:

- Развитие на съществуващите социални услуги през следващите пет години с визия относно тяхното реформиране, закриване, разширяване;
- Разкриване на нови социални услуги за приоритетните целеви групи, в т.ч. разкриване на такива услуги които използват иновативни методи и подходи при работа;
- Инициране на междусекторни иновативни услуги и проекти;
- Паралелно развитие на мерки и политики за социално включване във всички свързани сектори- образование, здравеопазване, заетост, жилищна среда и инфраструктура;

Услугите и мерките са описани към съответното приоритетно направление, в случаите когато една социална услуга изпълнява дейности отнасящи се няколко приоритетни направления се правят съответните препратки и уточнения. Социалните услуги и дейности се разглеждат като система от услуги, които си взаимодействат и допълват чрез което се цели задоволяване на потребностите на обхванатите целеви групи.

4.1.1 Мерки и дейности по Направление 1:

Приоритетно направление 1: Превенция на деца и семейства в риск и продължаване на деинституционализацията на грижите за деца

Конкретна цел 1.1. Превенция на изоставянето на децата и задържането в биологичното семейство.

Мярка 1.1.1. Комплексна програма за ранна превенция на изоставянето и за задържане на децата в биологичното им семейство.

Област Враца се характеризира с услуги с такова предназначение предимно в областният център и част от общините. Навсякъде основна структура при грижите на децата са ДСП/ОЗД. В областта функционира Звено „Майка и бебе” в което бременни жени в последните месеци на бремеността, майки с деца до три годишна възраст получават подкрепа с цел превенция на изоставянето в среда близка до семейната като наред със всички дейности за повишаване на родителския капацитет се работи активно и с разширеното семейство. Превенцията на изоставянето и задържането на децата в семейството получава помощ от разкритите Центрове за обществена подкрепа, предоставящи социални услуги насочени към семейното консултиране, семейното планиране, подкрепа в пренатален и постнатален период. Сформираните мобилни екипи на ЦОП позволяват достъпност на всички потребители до предлаганите социални услуги.

Дейност 1.1.1.1. Дейностите по ранна превенция трябва да са насочени към:

-Предоставяне на информация, социални и психологически консултации от социални работници, лекари от родилно отделение и лични лекари, правна подкрепа за младите майки в риск да изоставят детето си, посредничество за решаване на социални проблеми и насочване към подходящи социални услуги

-Подкрепа на бременни жени за по-лесно протичане на бременността, раждане и задоволяване на първите потребности на новороденото.

-Подкрепа за майките и семействата на новородени деца с увреждания.

-Създаване на мрежа за обхващане на рисковите бъдещи майки по програма за ранна превенция. В тези дейности да бъдат активно включвани медиатори за консултиране на бременни и млади майки от ромската общност.

В гр. Враца в подкрепа на децата и семействата е разкрит „Общностен център за деца и семейства” по проект СТИМУЛ, проектните дейности ще бъдат предоставяни до 31.12.2015 г. През периода на предоставяне на услугата работата на екипа е насочена в няколко направления:

-Допълнителна подготовка за равен старт в училище

-Здравни консултации за децата

-Ранна интервенция на уврежданията, чрез създаване на Център за ранна интервенция на уврежданията и индивидуална педагогическа подкрепа за деца с увреждания.

Общностен център успешно функционира и в гр. Бяла Слатина. Изграденият Център за деца и родители „Аз и моето семейство” е комплексна, интегрирана и устойчива грижа за социално включване на рисковите групи/деца и семейства в общината. Дейностите се осъществяват с финансовата подкрепа на Международната банка за възстановяване и развитие-СБ/по Проект за социално включване на МТСП /предоставят се комплекс от здравни, образователни, психологични, социални, правни и медицински консултации и услуги за децата и семействата. Центърът разполага със зала за кинезитерапия и рехабилитация. Проекта ще бъде изпълняван до 31.12.2015 г.

За да се преодолее неравномерното разпределение на социалните услуги за превенция изоставянето на деца трябва да започне изпълнението на:

Мярка 1.1.2. Стартиране на социални услуги свързани с оказване на подкрепа на родители и деца –ЦОП, Дневни центрове за деца с увреждания, ЦСРИ

-Общините Борован, Бяла Слатина, Мездра, Оряхово и Хайредин отчитат потребност от бъдещо разкриване на Центрове за обществена подкрепа /ЦОП/ .

-Във връзка с изготвените анализи се планира изграждане на социална услуга „Дневен център за деца с увреждания” в общините Бяла Слатина, Мездра и Хайредин –където ще се предоставят ежедневни грижи, задоволяване на здравни, рехабилитационни, логопедични, трудотерапевтични нужди и психологична подкрепа.

-Отчетена е нуждата от разкриване на ЦСРИ за деца/младежи в общините Бяла Слатина и Враца. Където да се предоставя една комплексна система от социални, педагогически, медицински, профилактични, образователни и психологически дейности, насочени към пълното възстановяване на потребителите за социална самостоятелност и социалното им включване.

Дейност 1.1.2.2. Продължаване на дейностите на Център за обществена подкрепа гр.Враца, към момента капацитета на ЦОП Враца е 50 места. Социалната услуга е стартирала 2009 г. Доставчик на социалната услуга е общината. Отчетена е необходимост от бъдещо разширяване на обхвата на по-голям брой рискови групи както и увеличаване на дейностите по превенция и подкрепа, изготвяно е предложение на РДСП – Враца за увеличаване на капацитета с 10 места, но същото е отказано с Заповед на ИД на АСП, поради липса на финансов ресурс.

Дейност 1.1.2.3. Продължаване дейността на Център за обществена подкрепа гр.Козлодуй с капацитет 30 места. Доставчик на социалната услуга е общината. Не се планира промяна на капацитета, отчита се адекватно задоволяване на потребностите на целевите групи ползващи социалната услуга.

Дейност 1.1.2.4. Продължаване на дейността на Център за обществена подкрепа гр.Роман с капацитет 20 места. Доставчик на социалната услуга е община Роман. Към настоящия момент се отчита проблемна област невъзможността в ЦОП гр.Роман да бъдат обучавани кандидати за професионални приемни семейства и кандидати за осиновители. Предвижда се социалната услуга да се разшири по отношение обучението и подготовката на приемни семейства и кандидат-осиновители.

Дейност 1.1.2.5. Продължаване на дейността на Дневен център „Зорница” гр.Враца с капацитет 60 места. Социалната услуга успешно предоставя пълният комплекс от социални услуги на целевата група като се полагат усилия за поддържане на добро ниво на материално техническата база. На персонала се провеждат супервизии, осъществяват се посещения в Дневни центрове извън област Враца с цел обмяна на добри практики. Дневен център ”Зорница” разполага с оборудвана сензорна зала.

Дейност 1.1.2.6. Продължаване на дейността на „Дневен център за деца и младежи с увреждания” гр.Козлодуй с капацитет 20 места. Социалната услуга ще запази капацитета не променен през периода 2016-2020 г.

Дейност 1.1.2.7. Продължаване на дейността на „Дневен център за деца с увреждания” гр.Роман с капацитет 20 места. Към настоящият момент услугата функционира към КСУДС –Роман. Обслужват се почасово 25 деца с увреждания, като се осигурява подкрепяща среда за децата с увреждания, техните родители и близки.

Дейност 1.1.2.8. Продължаване на дейността на ”Звено” Майка и бебе” гр.Враца с капацитет 6 майки и техните деца. Услугата стартира по проект на МСС-България през 2008 г, към настоящият момент е ДДД, като предлаганите услуги са за превенция на изоставянето на деца от 0 до 3г. с териториален обхват област Враца, при нужда прием и от други области.

Дейност 1.1.2.9. Продължаване на дейността на ЦСРИ с.Бутан, общ.Козлодуй с капацитет 30 места. Считано от 01.01.2011 г. капацитета е намален от 60 на 30 места и не се планира промяна през новият стратегически период.

Дейност 1.1.2.10. Разкриване на нови ЦСРИ в община Враца и Бяла Слатина.

Дейност 1.1.2.11. Разкриване на нови ЦОП в община Борован, Бяла Слатина, Мездра, Оряхово и Хайредин.

Дейност 1.1.2.12. Разкриване на нови ДЦДУ В община Бяла Слатина, Мездра.

Дейност 1.1.2.13. Продължаване дейностите на двата общностни центъра в общините Бяла Слатина и Враца предоставящи интегрирани услуги – социални, здравни образователни на деца и семейства.

Дейност 1.1.2.14. Продължаване дейността на Социално терапевтичен център и Център за арт предприемачество – СНЦ „Жарава“.

Дейност 1.1.2.15. Продължаване дейността на Социално предприятие за лица в неравностойно положение и изграждане на нови социални предприятия в общински центрове от област Враца.

Мярка 1.1.3. Общински и областни програми и мерки за здравна профилактика семейно планиране и подкрепа за социално включване на семейства в риск

В тези програми се съгласуват действията по здравните грижи, смесените социално-здравни услуги, инициативи за здравна просвета и посредничество на НПО.

Дейност 1.1.3.1. Съгласуване на действията по здравните грижи, смесените социално-здравни услуги, инициативи за здравна просвета и посредничество на НПО.

Дейност 1.1.3.2. Прилагане на цялостна програма за здравна профилактика на майчинството-бременността с фокус нежелана и рискова бременност във всички общини в област Враца. Осъществява се от здравната система със съдействието на социалните услуги работещи с тези целеви групи, здравните медиатори, които да улесняват връзката между здравната система и бъдещите майки от семействата и общностите в риск. Обхващане на всички бъдещи майки, чрез здравна профилактика задължителна пренатална диагностика на риска от увреждане. При изпълнението на тези мерки, личните лекари, женската консултация и акушерките ще идентифицират случаи на потенциален рискове изоставяне на дете и ще насочват към ОЗД.

Дейност 1.1.3.3. Включване на здравните медиатори за високо рисковите ромски общности в работата по превенция на изоставянето на деца от ромската общност.

Дейност 1.1.3.4. Организиране на информационни кампании и здравна просвета сред учениците в среден курс и младежите по въпроси за семейното планиране и превенция на нежелана и ранна бременност. Те ще се изпълняват от НПО, РЗИ, здравни институции, училища като включват здравно-социални консултации за майки и семейства в риск, образователни програми из здравна просвета сред подрастващите и младежите в училищна възраст за намаляване на нежеланите рискови бременности.

Дейност 1.1.3.5. Изработване на комплексни мерки за развитие на ресурсите на семействата в риск за отглеждане на децата-подкрепа чрез осигуряване на достъп до заетост, подобряване на жилищните условия с цел осигуряване на подходящи условия за отглеждане на деца.

Мярка 1.1.4. Осигуряване на грижа при близки и роднини за изоставени и неглижирани деца, осигуряване на устойчива семейна грижа и възможност за трайно решаване на проблема за бъдещето на изоставеното дете.

Дейност 1.1.4.1. Съвместни дейности на ОЗД, ЦОП за настаняване в семейства на близки и роднини на деца от СИ, изоставени деца и други деца в риск.

Дейност 1.1.4.2. Установяване на контакти с роднините на близки на детето и мобилизиране на разширеното семейство за поемане на грижата за детето.

Дейност 1.1.4.3. Консултации и подкрепа за изграждане на връзка между детето и разширеното семейство.

Дейност 1.1.4.4. Подкрепа на семействата на роднините и близките които отглеждат деца като мярка за закрила. Подкрепата се предоставя от ЦОП и включва подкрепа на роднини и близки при поемане на грижата за новородени и по-големи деца, чиито родители заявяват намерение за изоставяне и предоставяне на подпомагане /храна, дрехи, памперси / в случаи на тежки социални проблеми.

Мярка 1.1.5. Предоставяне на услуги в подкрепа на осиновяването.

Дейност 1.1.5.1. Консултиране, информиране, посредничество, мотивиране.

Дейност 1.1.5.2. Обучение на кандидат-осиновители, чрез индивидуална и груповата работа.

Дейност 1.1.5.3. Подкрепа в следосиновителния период за осиновители и осиновени. Услугите се предоставят от ЦОП, ОЗД, НПО с подкрепата на Съвета по осиновяване към РДСП Враца.

Областната стратегия за развитие на социалните услуги очертава насоките за бъдещето на съществуващите към момента специализирани институции за деца в област Враца. Етапите на реструктуриране и закриване на СИ в контекста на националната и областна политика на деинституционализация, дейностите за извеждане на децата в семейна среда, както и резидентната грижа в среда близка до семейната в случаите когато децата не могат да бъдат изведени в семейна среда.

През периода 2011-2015 г. в следствие на работата на общинските работни групи, експерти на областно ниво и всички заинтересовани страни в процеса в общините Враца, Бяла Слатина, Борован, Криводол, Роман и Мездра където бяха налични СИ за деца са предприети мерки за намаляване на капацитетите, трансформиране и закриване на институциите.

Конкретна цел 1.2. Деинституционализация на грижата за децата. Оптимизиране на капацитетите на СИ за деца.

Мярка 1.2.1. Разработване на нови, актуализирани планове за трансформиране /закриване на СИ за деца.

Дейност 1.2.1.2. Актуализиране на плановете за наличните към момента 2 СИ за деца

Към м.10.2015 г.в област Враца са налични ДМСГД в гр.Враца и ДДЛРГ гр.Враца. Във връзка с процесите на деинституционализация броя на настанените деца намалява. За новия планов период се предвижда намаляване на капацитета и окончателно закриване на ДДЛРГ „Асен Златаров” гр.Враца.

В актуализацията на плановете се описват конкретните мерки и стъпки за изпълнението на следните основни етапи:

-Децата-индивидуална оценка и планиране за всяко дете, настанено в СИ. Актуализация на плановете за действие, като се залагат реалистични краткосрочни и дългосрочни цели и социални услуги, необходими за извеждане на децата от специализираната институция. Приоритет в планирането е осигуряване на трайна семейна среда.

-Персонала-оценка на човешките ресурси, планове за допълнителна професионална квалификация и препоръки за насочване към новите социални услуги/дейности в общината.

-Сградата-препоръки и мерки за развитие на услуги или дейности в сградата на дома след трансформирането/закриването на СИ. Планиране на бъдещето на материалната база и ресурсите на институцията.

-Изпълнение на индивидуалните планове на всички деца, поетапното им извеждане от СИ.

-Закриване/трансформиране на институцията и изпълнение на плана за използване на материалната база и ресурсите на институцията.

Дейност 1.2.2.2. Съгласуване на плановете за СИ за деца на общинско и областно ниво, както и предложения за разкриване на нови услуги.

Мярка 1.2.2. Продължаване на дейностите и услугите предоставяните в резидентните услуги за деца в област Враца.

Десетте нови социални услуги –ЦНСТ/ЗЖ и ПЖ разкрити по проект „Детство за всички” в общините Бяла Слатина, Враца и Мездра предлагат услуги за съответните целеви групи с изразен индивидуален подход към всяко дете в среда близка до семейната. Тези социални услуги заедно с изградените ЦНСТ за деца в :

-с.Борован -2 бр. с капацитет по 15 места

-с.Бърдарски геран 2 бр. по 15 места

-гр.Роман -5 бр. с капацитет 10 и капацитет 12 промениха визията на социалните услуги за деца на територията на област Враца.

Във връзка с процеса на деинституционализация поетапно са разкрити:

-Преходно жилище в гр.Бяла Слатина за деца от 16 г. до 18 г. с капацитет 8 места

-Преходно жилище в гр.Роман за деца от 16 до 18 г. -1 бр. с капацитет 8 места

Тези социални услуги за деца са планирани да бъдат разкрити в предходната Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца /2011-2015 г./.

В гр.Бяла Слатина и гр.Враца функционират 2 бр. Наблюдавани жилища за лица напускащи СИ. За следващия програмен период не се предвижда изграждане на нови НЖ на територията на областта.

Наблюдавано жилище гр.Бяла Слатина –капацитет 8 места

Наблюдавано жилище гр.Враца-капацитет 4 места

Дейност 1.2.2.3. Развитие на мрежата от съпътстващи социални услуги за деца в общността

Десетте общини в област Враца отчитат необходимост от разгръщане на широк спектър от социални услуги за деца в общността.

От голямо значение са предлаганите социални услуги от ЦОП за работа с деца от институции посредством:

-Реинтеграция и подкрепа за детето и семейството в периода след реинтеграцията.

-Обучения в умения за самостоятелен живот, професионално ориентиране и консултиране.

-Социално-консултативната работа с деца, при които съществува възможност за връщане в семейната среда

-Подкрепа за възстановяване на прекъснати връзки с биологичните родители, братя и сестри.

-В Община Бяла Слатина е необходимо да бъде разкрита съпътстваща и подкрепяща услуга за социална, медицинска и психологична рехабилитация за деца и младежи с увреждания на възраст от 7 до 29 г.

Дейност 1.2.2.4. Консултиране практическа подкрепа, съдействие информиране, посредничество, услуги за изграждане на родителски капацитет, материална и финансова подкрепа в процеса на отглеждане на изведените деца.

Дейност 1.2.2.5. Услуги в подкрепа на осиновяването на деца, настанени в СИ включват обучение и оценка на приемни родители, подкрепа на детето и на семейството в следосиновителния период, формиране на групи за подкрепа на осиновени деца и осиновители.

Мярка 1.2.3. Изграждане на нови услуги за деца и младежи в общността-Центрове за настаняване от семеен тип за деца и младежи

Центровете от семеен тип / ЦНСТ/ са форма на социална услуга насочена към децата и младежите, които имат нужда от грижа извън тяхното семейство. Услугата е резидентен тип, като освен предоставяне на подслон и ежедневни грижи се работи за осигуряване на условия за социална интеграция-прием в масови детски ясли, градини, училища, поддържане на връзката с родители, близки и роднини. Настаняването в ЦНСТ на децата е последната мярка за закрила,след изчерпване на всички възможности за настаняване в семейството-биологично, разширено, приемно и на осиновители. Така от направените анализи на ситуацията в общините на област Враца се очертаха онези населени места където ще бъдат разкрити Центрове за настаняване от семеен тип за деца:

Дейност 1.2.3.1. Община Враца предвижда разкриване на ЦНСТДМ без увреждания, напускащи ДДЛРГ или др. СИ – 3 бр.с по 14 места и общ капацитет 42 места.

Дейност 1.2.3.2. Отчетена е необходимост от разкриване на ЦНСТ за деца и младежи без увреждания в гр.Криводол – нова резидентна услуга. Към момента на територията на общината няма социални услуги за деца.

Дейност 1.2.3.3. В Община Оряхово има потребност от разкриване на ЦНСТ за деца и младежи с увреждания, към момента в общината няма налични социални услуги за деца с увреждания.

Мярка 1.2.4. Увеличаване капацитетите на съществуващите ЦНСТ за деца и промяна на вида на СУ за деца

Дейност 1.2.4.1. Стратегическата визия за новия период от пет години на община Роман е свързана с увеличаване на капацитета на ЦНСТДМ с увреждания в КСУДУ гр.Роман с 6 места, промяна на вида на ПЖ в ЦНСТДМ без увреждания

Конкретна цел 1.3. Насърчаване на дейностите по приемната грижа в област Враца.

Мярка 1.2.5. Развитие на приемната грижа.

Дейност 1.2.5.1. Подкрепящи дейности на областно ниво: информационни кампании за популяризиране на приемната грижа на общинско и областно ниво, подготовка на обучителни материали и обучение на приемните родители.

Дейност 1.2.5.2. Продължаване на дейностите по приемна грижа в ОЗД, ЦОП, общините, където се изпълнява проект "И аз имам семейство", БЧК.

Дейност 1.2.5.3. Подбор и наемане на професионални и доброволни приемни, семейства, настаняване на деца в приемни семейства в област Враца.

Дейност 1.2.5.4. Използване на ресурса на утвърдените приемни семейства за спешно, краткосрочно настаняване на деца в риск от изоставяне и на изоставени деца за периода на процедурите за осиновяване и /или до намиране на решение за грижата на детето-реинтеграция в биологичното семейство, настаняване при близки и роднини, приемна грижа, ЦНСТ.

Дейност 1.1.5.5. Развиване на социалната услуга Приемна грижа в общините където процеса на развитие на услугата изостава.

Приемната грижа, като социална услуга се развива и добива популярност благодарение на проект "И аз имам семейство" по ОП РЧР с доставчик три от общините в Област Враца. /Бяла Слатина, Враца, Козлодуй/. От м.12.2011 г, екипите по приемна грижа вече четири години успешно работят за развиването и налагането на тази нова форма на социална услуга в населените места на територията на област Враца.

Таблица: Развитие на приемната грижа по общини в област Враца – по данни от РДСП Враца

Брой утвърдени приемни семейства в т.ч доброволни и професионални				Регистър на утвърдени приемни семейства /с натрупване/ към 31.10.2015 г.
Общини в Област Враца	2012	2013	2014	
за община Бяла Слатина	12	6	7	31
за община Борован	0	1	0	2
за община Враца	13	15	2	38
за община Криводол	2	2	3	7
за община Козлодуй	0	5	0	5

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

за община Хайредин	0	1	1	1
за община Мездра	2	1	2	5
за община Роман	0	2	0	3
за община Оряхово	0	0	0	1
за община Мизия	0	0	0	0
Общо за област Враца:	29	33	15	93

Не във всички общини приемната грижа като вид социална услуга в общността е развита достатъчно добре /Борован, Мизия, Оряхово, Хайредин и Роман/. В общините където успешно протича процеса на утвърждаване на приемни семейства и съвместно с възможностите за настаняване при близки и роднини са сериозен ресурс за превенция на настаняването в СИ.

Центровете за обществена подкрепа действащи в област Враца предлагат социални услуги за бъдещите приемни родители, чрез-проучване, обучение и оценка на кандидатите за приемни родители. Предлагат се програми за обучение одобрени от МТСП, ДАЗД, АСП в два обучителни модула/за доброволни приемни родители и за професионални приемни родители/. Наблюдение и подкрепа на приемно семейство след настаняване на дете.

От изготвените анализи следва извода, че има общини в които приемната грижа не е добре развита така в община Мизия е отчетена необходимост от развиване на приемната грижа в общината, за да се намали рискът от трайна институционализация на децата настанени в ДМСГД и ДДЛРГ поради бедност, безработица, лоши битови условия в семействата.

Анализирането в община Роман показва трудно реализиращ се процес на утвърждаване на приемната грижа. Увеличен е броя на настаняване при близки и роднини, в сравнение с предишния пет годишен период.

Конкретна цел 1.4. Подобряване на мрежата от социални услуги за деца

На територията на областта мрежата от социални услуги за деца поетапно се развива като наред с наложилите се във времето услуги –ЦОП, Дневни центрове, ЦСРИ се отчита необходимостта от подобряване на мрежата от социални услуги за деца в съответствие с националната и областна политика за социално планиране.

Мярка 1.4.1. Поддържане дейностите в наличните социални услуги за деца в общността в област Враца

Дейност 1.4.1.1. Продължаване дейността на Дневен център за деца и възрастни с увреждания ”Зорница,, гр.Враца-капацитет 60 места.

Дейност 1.4.1.2. Продължаване дейността на Център за обществена подкрепа гр.Враца-капацитет 50 места.

Дейност 1.4.1.3. Продължаване дейността на Звено” Майка и бебе”-капацитет 6.

Дейност 1.4.1.4. Продължаване дейността на Дневен център за деца с увреждания гр.Козлодуй-капацитет 20 места.

Дейност 1.4.1.5. Продължаване дейността на Център за обществена подкрепа гр.Козлодуй-капацитет 30 места.

Дейност 1.4.1.6. Продължаване дейността на Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и възрастни с увреждания с.Бутан,общ.Козлодуй-капацитет 30.

Дейност 1.4.1.7. Продължаване дейността на Дневен център за деца с увреждания гр.Роман-капацитет 20 места.

Дейност 1.4.1.8. Продължаване дейността на Център за обществена подкрепа гр.Роман-капацитет 20

Мярка 1.4.2. Разкриване на нови социални услуги за деца.

Дейност 1.4.2.1. Разкриване на ЦОП В Бяла Слатина.

Дейност 1.4.2.2. Разкриване на ЦОП с 20 места и Дневен Център за деца с увреждания в гр.Мездра, както и разкриването на ЦСРИ с 20 места.

Дейност 1.4.2.3. В община Роман, ЦОП гр.Роман да разшири предоставянето на услуги с включване на програми за обучение на кандидати за приемни семейства и кандидати за осиновители.

Дейност 1.4.2.4. Разкриване на следните нови услуги в общността за Община Хайредин:

-Дневен център за деца и възрастни с увреждания.

-Център за обществена подкрепа.

4.2 Мерки и дейности по приоритетно направление 2

Приоритетно направление 2: Грижа за лицата с увреждания и лица в рискови групи

Основните идентифицирани проблеми на хората с увреждания са:

-Недостига на здравни услуги и рехабилитация;

-Липса на транспорт от селата към населените места където в близост се изпълняват услуги, съответно ограничен достъп на живущите в отдалечените села;

-Липса на клинични пътеки за голяма част от заболяванията;

-Изоляция на пазара на труда;

-Ниски доходи на лицата и семействата;

-Социална изолация в общността;

-Липса на дневна /почасова грижа;

-Липса на подкрепа за семейството;

-Недостъпна архитектурна среда;

Основните идентифицирани нужди са:

-Предоставяне на услуги за възстановяване и рехабилитация;

-Изграждане на умения за независим живот;

-Обучение за активно включване на пазара на труда;

-Осигуряване на подкрепа за семейството;

-Достъпна архитектурна среда;

-Подкрепа и социално включване в общността.

Обща цел 2. Да се създадат условия за социално включване и интегриране на максимален брой хора от общностите в неравностойно положение уязвимите групи, в т.ч.ромската общност в област Враца, чрез:

Конкретна цел 2.1. Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда

Дейност 2.1.1. Развиване на нови иновативни услуги от НПО на територията на област Враца.

В областта социални дейности развиват няколко НПО които през предходните години изпълняват проекти насочени към хората с увреждания, представители на малцинствените групи както и всички уязвими групи от хора.

Сред успешно реализираните проекти са :

Проект „Социално включване на хора с увреждания” бенефициент СНЦ „Жарава” гр.Враца. Териториален обхват на проекта е гр.Враца и селата Павлоче и Чирен, гр.Мездра. Проекта дава възможност за социално включване на възрастни хора увреждания чрез Арт предприемачество. Сдружението има изградени партньорски отношения с ВТУ „Св.Св.Кирил и Методи”, Филиал Враца при подготовката на специалисти в сферата на образованието и социалните дейности.

„Интегриране на уязвими групи от хора на пазара на труда”с бенефициент Сдружение „Нов път”с.Хайредин, финансиран по ОПРЧР проекта е осъществяван на територията на общините Хайредин, Бяла Слатина и Кнежа.

Обща цел на проекта: Повишаване на конкурентоспособността на уязвимите, неактивните и обезкуражените лица на пазара на труда чрез изграждане на професионални умения и квалификация,осигуряване на заетост.

Дейност 2.1.1.1. Продължаване дейността на функциониращия Дневен център за деца и възрастни хора с увреждания „Зорница” гр.Враца капацитета на социалната услуга е 60 места.

Дейност 2.1.1.2. Продължаване дейността на Дневен център за възрастни хора с увреждания гр.Враца –с капацитет 10 места.

Дейност 2.1.1.3. Поддържане на дейността на функциониращата социална услуга ЦСРИ с.Бутан, общ.Козлодуй за деца и възрастни с увреждания, към момента капацитета е 30.

Дейностите за подкрепа които се предоставят са: социална работа, информационно-консултантска дейност, информиране и съдействие за изготвяне и подаване на документи за ТЕЛК, ДСП, НОИ и др., снабдяване с помощно-технически средства,съдействие за осигуряване на лични /социални асистенти, настаняване в социални домове, консултиране и посредничество за професионална ориентация и започване на работа, рехабилитационна дейност, възпитателна дейност, логопедична дейност, трудотерапия, арт терапия, финна моторика, битов труд, хигиена и естетика, готварство, организиране на свободното време, ежедневни занимания, културно образователни мероприятия, празници и традиции,спорта туризъм, рекламно-информационна дейност, изготвяне на рекламни материали.

Дейност 2.1.1.4. Поддържане на дейността на Дневен център за възрастни хора с увреждания с.Хърлец,общ.Козлодуй.

Дейност 2.1.1.5. Поддържане на дейността на Центровете за домашни грижи в общините Бяла Слатина, Враца, Криводол и Оряхово.

Дейност 2.1.1.6 . Разкриване на ДЦВХУ гр.Мизия с капацитет 8 места.

Дейност 2.1.1.7. Разкриване на Дневен център за стари хора гр.Оряхово с капацитет 20 места.

Дейност 2.1.1.8 Разкриване на Дневен център за деца и възрастни с увреждания с.Хайредин с капацитет 30 места.

Дейност 2.1.1.9. Разкриване на Дневен център за възрастни с увреждания гр. Роман с капаците 20 места.

Дейност 2.1.1.10. Продължаване дейността на Центровете за домашни грижи, изградени в общините Бяла Слатина, Враца, Криводол и Оряхово.

Мярка 2.1.2.Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания

Дейност 2.1.2.1. Подобряване на инфраструктурата и осигуряване на достъпна среда в общественото пространство, културни и здравни центрове,училища и детски градини, предприятия и др.

Дейност 2.1.2.2. Целеви мерки на Дирекциите бюра по труда,общините и местните НПО за предоставяне на достъп до доходи, заетост, професионална квалификация, обучение и практически умения и др. за лицат с увреждания с право на работа.

Дейност 2.1.2.3. Прилагане на общински и национални мерки във всички общини за осигуряване на по-широки възможности за самостоятелен живот на хората с увреждания-обучение, жилище, доходи, достъп до услуги и подпомагане.

Дейност 2.1.2.4. Разработване и стартиране на нови форми на междусекторни и смесени социални услуги за активно включване налицата сувреждания,с използване на индивидуален подход и насочени към подобряване на личните умения на лицата от уязвимите групи.

-иновативни подходи за електронно включване на хора с увреждания

-посреднически услуги от агенции/бюра за помощ и самопомощ

-социални услуги за подкрепа на професионалното развитие на лица с увреждания, включително и подкрепа за трудова реализация на лица, полагащи грижи за членове на семействата си, които немогат да се самообслужват.

В предоставянето на нови форми на междусекторни, междуобщински и смесени услуги да се използва потенциала на: Сдруженията „Нов път” с.Хайредин, „Първи юни” гр.Бяла Слатина, Сдружение„Жарава”гр.Враца.

Конкретна цел 2.1. Оптимизиране на капацитетите на СИ за лица с увреждания

На територията на област Враца функционират две специализирани институции за хора с увреждания – ДВХУИ с.Три кладенци, общ.Враца и ДВХУИ с.Бутан, общ.Козлодуй.

При деинституционализацията на СИ за лица с психични заболявания и умствени изостаналост да бъде отчетена тежестта на заболяването и да бъдат изградени подходящи социални услуги съобразно потребностите на лицата от тези целеви групи.

Националната стратегия за дългосрочна грижа на възрастни хора и хора с увреждания дава възможност на общините в област Враца да реструктурират съществуващите или да разкрият нови социални услуги които да отговарят на реалните потребности.

Конкретна цел 2.2. Подобряване на мрежата от социални услуги в общността за лица с увреждания и лица от рисковите групи

На база изготвените общински анализи се направи извода къде и как трябва да бъде подобрена мрежата от социални услуги в общността за лица с увреждания и лица от рисковите групи.

Дейност 2.2.1. Община Борован-продължаване дейността на ДСП, обществена трапезация, както и на предоставяне на социални услуги в общността, в т.ч „личен асистент” „,социален асистент, домашен помощник.”

Дейност 2.2.2. Община Бяла Слатина –да бъдат разкрити следните услуги:

-ЦНСТ за възрастни с физически увреждания с.Търнава с капаците 15 места;

-Дневен център за възрастни хора;

-ЦСРИ за лица с увреждания.

Дейност 2.2.3.Община Враца-да бъдат разкрити следните нови социални услуги:

-ЦНСТ за лица с физически увреждания -1 бр. с капацитет 14 места;

-ЦНСТ за лица с психически увреждания -1 бр. с капацитет 14 места ;

-ЦНСТ за лица с деменция -1 бр.с капацитет 14 места;

-ЗЖ за лица с умствена изостаналост с капаците 10 места за лица напускащи ДВХУИ с.Три Кладенци;

-ЦНСТ за лица с умствена изостаналост /2 бр. по 14 места/ за лица напускащи ДВХУИ с.Три Кладенци;

-Център за временно настаняване -1 бр.с капацитет 10 места.Към момента тази социална услуга е налична и се предоставя като общинска дейност.Планирано е ЦВН гр.Враца да бъде ДДД.

Дейност 2.2.4. Община Козлодуй-общината е изчерпала наличният сграден фонд за разкриване на социални услуги. Отчита се финансова невъзможност за нови социални услуги общинска дейност. Социалните услуги предоставяни на територията на общината за пълнолетни лица с увреждания са със запълнени капацитети, с действащите социални услуги общината е покрила нуждите на лицата от рисковите групи.

Чрез потенциални възможности по ОП се планира разкриването на:

-ЦНСТ за възрастни с умствена изостаналост 3 бр. по 15 места за лица изведени от ДВХУИ с.Бутан;

-ЦНСТ за възрастни с психични разстройства или деменция 1 бр. с капацитет 15 места за лица изведени от ДВХУИ с.Бутан;

-Дневен център за стари хора.

Дейност 2.2.5. Община Криводол – в новия програмен период планира да бъдат разкрити следните социални услуги:

-ЦНСТ за възрастни хора с деменция с. Уровене -2 бр.с капацитет по 14 места.

Дейност 2.2.6. Община Мездра – на територията на общината се реализират следните социални услуги ДДД за хора с увреждания, а именно 2 бр. Защитени жилища за лица с умствена изостаналост, 2 бр. ЦНСТ за деца/лица с увреждания, преходно жилище. Анализът показва, че има необходимост от социални услуги в общността, а именно: личен асистент, социален асистент, домашен помощник, т.к не могат да задоволят потребностите на нуждаещите се лица към момента.

Дейност 2.2.7. Община Мизия-общината отчита необходимост от разкриване на:

-Дневен център за възрастни хора с увреждания с капацитет 8 места;

-Защитено жилище за хора с физически увреждания с капацитет 6 места;

-ЦНСТ за стари хора /2 бр.х 15 места/.

Дейност 2.2.8. Община Оряхово се планира разкриване на:

-Дневен център за стари хора;

-Обществена трапезария;

-ЦНСТ за възрастни хора с деменция с капацитет 15 места.

Дейност 2.2.9. Община Роман е извела потребност от разкриване на:

-2 бр. ЦНСТ за възрастни хора с деменция в с.Синьо бърдо с капацитети по 15 места;

-Разкриване на Дневен център за възрастни хора като ДДД, същият е изграден към момента с проектно финансиране.

Дейност 2.2.10. Община Хайредин-за подобряването на мрежата от социални услуги в общността за лица с увреждания и лица от уязвимите групи планират разкриването та:

-ЦНСТ за възрастни с психични разстройства или деменция - 2 бр. /нови/;

-ЦНСТ за стари хора / 6 бр. х 15 места/;

-Дневен център за деца и възрастни с увреждания.

Мярка 3.3.2. Продължаване на дейността, доразвиване на уменията и назначаване на здравни медиатори за подобряване на достъпа до здравеопазване във високо рисковите ромски общности.

Използване на наличният в общините ресурс от специалисти по Етнически и демографски въпроси. Задължително обхващането на ромските квартали във десетте общини от областта. Здравните медиатори изпълняват специфични задачи за достъп до информиране, консултиране и посредничество за достъп до здравни грижи. Необходимо е да се развие техния потенциал за включване в работата по превенция на изоставянето и negliжирането на деца от ромски произход. Функциите на медиаторите могат да бъдат изпълнявани и от експерти по етнически и демографски въпроси в общините от областта

Дейност 3.3.2.1. Подбор и назначаване на здравни медиатори в общините с компактни ромски квартали-продължаване на дейностите на здравните медиатори, работещи в общините. Доразвиване на уменията на медиаторите работещи в общините в област Враца за преодоляване на здравни проблеми и посредничество за мотивиране на обучението и преквалификацията на безработни и социално слаби лица.

Дейност 3.3.2.2. Осигуряване на базисно обучение на здравните медиатори, последващи консултации, обучение, чрез практика и супервизия.

Дейност 3.3.2.3. Предоставяне на здравни, посреднически услуги и консултации от здравните медиатори, включване в работата на ЦОП, ЗМБ и др.

Дейност 3.3.2.4. Организиране на кампании "Имунизации" за пълен обхват на деца от уязвимите общности в задължителните мерки за имунизация. Кампанните се организират по общини от здравните медиатори, НПО с подкрепата на личните лекари, РЗИ, болници.

Кампаниите включват:

- Преглед на състоянието на задължителните имунизации;

- Срещи на здравните медиатори с родителите за информиране и преодоляване на недоверието към изискванията за необходимите имунизации;

- Допълване от личните лекари на пропуснатите имунизации на децата в съответствие с възрастта и здравословното им състояние.

Редовните имунизации са условие за подобряване на здравния статус на ромските деца, достъпа им до ранно образование, чрез посещение в детска градина.

Конкретна цел 2.3. Социална интеграция и социално включване на лица от рисковите групи

Мярка 3.3.3. Образование на възрастни –мерки за реинтеграция в образованието на неграмотните и пълнолетните с ниско образование /със специален фокус към отпадналите от училище млади хора в ромските квартали/.

Мерките предвиждат развитие на смесени образователни програми за ограмотяване на неграмотни пълнолетни хора. включително за образование на пълнолетни млади хора с незавършена степен на основно или средно образование. Такива програми се иницират от НПО, училищни настоятелства, общини и се изпълняват в тясно партньорство със специфичен принос на всеки участник:

- училището извършва образователни дейности, организира и провежда полагането на изпити за образователна степен;

- РНО на МОН предоставя учебните програми и оказва методическа помощ;

- центровете за развитие на уязвимите общности заедно с местните НПО мотивират участниците и осигуряват посещаемост на учебните занятия;

- общините оказват съдействие за изпълнението на програмата и при нужда осигуряват помещения;

- доставчиците на социални услуги в общността предоставят подкрепа на процеса и съдействат за мотивацията на участниците.

Дейност 3.3.3.1. Образователно-социални услуги за ограмотяване на неграмотни младежи и пълнолетни, изпълнявани от училища, НПО читалища, училищни настоятелства с финансиране на проектен принцип.

Дейност 3.3.3.2. Образователни програми за младежи /възрастни за покриване на образователната степен чрез подготовка и полагане на изпити като частни ученици, които да се изпълняват от училищата с подкрепата на НПО и Центровете за развитие на общностите.

Мярка 3.3.4. Обващане с хоризонтални мерки и целеви инициативи засоциално включване на безработни, насочени към достъп до професионална квалификация, заетост и доходи.

Дейност 3.3.4.1. Включване в програми на ДБТ, изпълнение на проекти за професионална квалификация и заетост, финансирани по действащи национални програми за заетост и оперативни програми за развитие на човешките ресурси.

Дейност 3.3.4.2. Общински мерки за подкрепа на развитието на социалните предприятия и кооперации за осигуряване на заетост за трайно безработни и хора с увреждания.

Продължаване и доразвиване на създадените до момента добри практики на Сдружение „ЖАРАВА „/СНЦ „ОПОРА БГ“ предишното наименование на сдружението/чрез изпълняваните през годините множество проекти, в т.ч. и създаденият първи за страната Социално терапевтичен център който работи по собствена новаторска програма. Практиката „Социално терапевтичен център“ е отличена с награда и приз „Най-добра практика за неформално обучение на възрастни за северозападен район на планиране“. Активността на сдружението се изразява и във включването в различни форми на гражданско участие и застъпничество за формиране и прилагане на местни политики за социално включване на хората с увреждания, родителите на деца с увреждания, младежи, безработни, роми.

Продължаване и доразвиване на създадените до момента добри практики на Сдружение „Нов път“ с. Хайредин чрез изпълняваните множество проекти сред които и иновативната социална услуга „Социален парк“- с период на изпълнение 29.10.2010 -01.01.2012 г. Проект на СНЦ „Нов път“ е идентифициран като добра практика при предоставяне на социални услуги за област Враца от координаторите по проект „Развитие на системата за планиране и предоставяне на социални услуги на регионално равнище“. Иновативното в него е участието на различни целеви групи – безработни, неграмотни, самотни майки, хора с увреждания, пенсионери се предлагат комплекс от услуги така, че всеки да получава услугата, от която се нуждае.

Продължаване и доразвиване на създадените до момента добри практики на Сдружение „Първи юни“ гр. Бяла Слатина. Сдружението работи по различни проекти, имащи отношение към социалната сфера, здравеопазване, образование, ромска интеграция и др. Целите на сдружението са: Да подобри качеството на живот и да постигне по-високо ниво на благополучие на деца и хора от уязвимите групи.

Дейност 3.3.4.3. Подкрепа за достъп до заетост и квалификация от ромски трудови посредници към ДБТ в областта – продължаване на дейността на действащите трудови медиатори и назначаване на нови/.

Дейност 3.3.4.4. Провеждане на мотивационни курсове, консултиране и оказване на подкрепа за реализацията на трудовия пазар-предимно към млади хора и семейства с деца в риск от ромската общност.

Мярка 3.3.5. Създаване на условия за интегриране на хора от ромските общности в неравностойно положение в област Враца, чрез:

Дейност 3.3.5.1. Осигуряване условия за ежедневна работа на терен с ромската общност в ромските квартали.

Дейност 3.3.5.2. Намаляване дистанцията между ромската общност и здравни, образователни и други институции.

Дейност 3.3.5.3. Изграждане база данни с броя на децата от ромски произход с цел гъвкаво реагиране при извънредни случаи на епидемии от заразни болести в ромската общност.

Дейност 3.3.5.4. Повишаване здравната култура на рисковите ромски общности.

Дейност 3.3.5.5. Увеличаване информираността на рисковите ромски общности относно въпроси късаещи ги пряко.

Дейност 3.3.5.6. Създаване мотивация на ромските семейства за включване и задържане в образователната система и повишаване степента на образованието.

Всички заложи дейности ще се осъществяват със средства от оперативните програми и европейските фондове по проекти изпълнявани от НПО.

Конкретна цел 3.4. Да се създадат условия за реинтеграция на рискови общности, индивиди и уязвими групи с рисково поведение, чрез:

Мярка 3.4.1. Развиване на услуги за превенция на рисково и зависимо поведение, насочени към младежи и възрастни.

Дейност 3.4.1.1. Дейности по превенция на ЦОП, ЦСРИ, Дневни центрове в общините, Общностни центрове –информирани и консултиране, които ще подпомогнат приобщаването на застрашените групи към обществото като цяло. Работата ще бъде предимно подкрепяща и консултативна, свързана с нуждите на отделните потребители и на семействата от общността.

Дейност 3.4.1.2. Включване на родителите и семействата в смесени социално–образователни услуги и кампании за превенция на домашното насилие, трафика и зависимостите и рисковото поведение, изпълнявани в училищата, училищни настоятелства, РЗИ и НПО.

Дейност 3.4.1.3. Разработване и изпълнение на Общински програми за изграждане на Социални жилища с финансиране от оперативна програма регионално развитие.

Мярка 3.4.2. Услуги за реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение.

Тези услуги имат за цел да свържат младежите и лицата от уязвимите групи с подходящи социални, образователни, здравни, информационно –консултантски и други дейности в зависимост от техните нужди и проблеми. Тези услуги са възможност за насочване към други услуги и нуждата от тях се поражда от факта, че един от проблемите на младежите и лицата от уязвимите групи е социалната изолация, ниска социална компетентност или незнанието да се обърнат към подходяща институция или специалист за решаване на проблемна ситуация. Действащият Областен съвет по наркотични вещества в област Враца подкрепя и ще участва в мерките за превенция и за реинтеграция в обществото на хора със зависимости.

Дейност 3.4.2.1. Продължаване на дейността на Център за временно настаняване гр.Враца, чрез предоставяне на краткосрочна услуга за лица в риск-като лица напускащи местата за лишаване от свобода, лица със зависимости, бездомни и др. ЦВН гр.Враца осигурява подслон, храна, социални консултации, трудово посредничество, краткосрочна финансова подкрепа.

4.3 Мерки и дейности по приоритетно направление 3

Приоритетно направление 3: Деинституционализация и грижа за старите хора за по-добър и достоен живот

В месец Април 2015 г., координаторите по проект „Развитие на системата за планиране и предоставяне на социални услуги на регионално равнище” изготвиха Анализ на състоянието на специализираните институции за възрастни хора в Област Враца. Анализът даде актуална информация за състоянието на специализираните институции, за съпътстващите здравни и социални услуги, които да задоволят потребностите на възрастните хора и хората с увреждания на територията на област Враца. Той е необходим за стратегическото планиране на национално, регионално и местно ниво на социалните услуги, за определяне степента на ресурсите за предоставяне на социални услуги спрямо подкрепата на потребителите и тяхното социално включване и заложените в законодателството критерии и стандарти. Практическите ползи от

анализа дават ясна картина за състоянието на СИ, идентифицират се наличните добри практики, ще се съпоставят институциите, в които се настаняват потребители с еднакъв профил по определени критерии. Обхват на анализа бяха наличните 7 специализирани институции. Във връзка с реализирането на Дейност 11 по проект "Развитие на системата за планиране и предоставяне на социални услуги на регионално равнище" в рамките на месец април 2015 г., областните координатори, служители на общински администрации и представители на ДСП извършиха посещение в институциите с цел изследване и оценка на СИ в областта. Анализирани бяха състоянието на следните специализирани институции за възрастни хора :

- Дом за стари хора „Зора” –гр.Враца, общ.Враца;
- Дом за стари хора – с.Попица, общ.Бяла Слатина;
- Дом за стари хора –гр.Мездра, общ.Мездра;
- Дом за стари хора "Баба Марта"-с.Липница, общ.Мизия;
- Дом за стари хора -с.Хайредин, общ.Хайредин;
- Дом за възрастни хора с умствена изостаналост –с.Три кладенци ,общ.Враца;
- Дом за възрастни хора с умствена изостаналост- с.Бутан,общ.Козлодуй.

Тематичният фокус на Анализа е свързан с представяне на реалната ситуация в Област Враца, във връзка с наличието на съпътстващи социални услуги и свързани сектори, които да осигурят достъп на лицата с увреждания до интегрирани социални услуги, след извеждането им от специализираните институции. Резултатите от Анализа ще се ползват от АСП с оглед бъдещото финансиране и предоставяне на новите социални услуги, а също така от идентифицираните за тяхното разкриване общини, които да планират в Общинските си стратегии като предложения за следващият Програмен период на нови социални услуги в общността или да потърсят възможности за реструктуриране на вече съществуващите специализирани институции. За общините се отчитат:

- Изградена социална инфраструктура;
- Степен на организираност, готовност и мотивация за реструктуриране или закриване на специализираните институции;
- Наличие от развита мрежа от реално действащи услуги – социални, здравни, образователни и други, които да гарантират социално включване на възрастните хора и хората с увреждания.

Изводите и препоръките от Анализа ще бъдат използвани за разработване на Плана за действие по Националната стратегия за дългосрочна грижа, за идентифициране нуждите на съответните общини на територията на област Враца за разкриване на нови социални услуги или за подобряване и разширяване дейността на сега съществуващите.

Методи и инструменти

Обект на изследването са специализирани институции за възрастни хора с увреждания и домове за стари хора на територията на област Враца. Инструментариум на оценката са: Карта за оценяване на СИ и Методика за изготвяне на оценките на специализираните институции за възрастни хора и хора с увреждания. През периода на проучване и оценяване са посетени шестте общини където се намират СИ в областта. Сформирани бяха шест екипа за оценяване включващи представители на съответната общинска администрация, ДСП и координаторите по Проекта. Представителите на общинските администрации и Дирекциите социално подпомагане преминаха тридневно обучение за запознаване с Методиката и Картата на оценка на СИ. Посещенията бяха по предварително изготвен график за посещения на място в институциите.

Оценките са формирани в следствие на проведените работни срещи в СИ по време на реализация на Проекта /2011-2015г/, от наблюдения и проведени дискусии със съпътстващи и свързани

сектори. Изготвени бяха 7 бр. оценки на специализирани институции на територията на област Враца.

Общи заключения и препоръки

От проведеното проучване и оценяване на седемте СИ (Домове за стари хора и Домове за възрастни хора с умствена изостаналост) в област Враца се направи заключението, че в част наличните институции за стари хора предоставяните услуги по всички показатели на оценяване са на високо ниво като се залага на индивидуалния подход, прилагат се иновативни методи за работа, материално битовите условия са близки до семейната среда. Такива са:

➤ **Дом за стари хора "Зора" гр. Враца**-капацитета на ДСХ е 50 места, съществува от 2007 г. и функционирането му отговаря на регламентирания критерии и стандарти за социални услуги в Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане. В институцията се осигуряват всички необходими условия за качествена грижа, добро отношение, взаимна подкрепа доверие.

➤ **Дом за стари хора с. Попица, общ. Бяла Слатина**-капацитета на институцията е 60 места, съществува от 2005 г.-предлаганите социални услуги се характеризират с високо качество, предимство е прилагането на иновативни методи и подходи при работа привличането на доброволци, неправителствени организации. Част от персонала към момента повишава своята квалификация. Потребителите са включвани активно в обществения живот извън СИ. Има създадена практика за работа с други Домове за стари хора от област Враца. Наблюдава се тенденция към настаняване в СИ –ДСХ на стари хора с деменция или силно влошено здравословно състояние които не отговарят на профила на услугата.

➤ **Дом за стари хора гр. Мездра**-капацитета на институцията е 20 места което я доближава до резидентните социални услуги. Екипа на институцията има създадена практика за вътрешни обучения които влияят положително върху мотивирането му. Персонала е включван във външни обучения, семинари. Институцията успешно работи с други ДСХ на територията на областта. За потребителите се прилага индивидуален подход като активно биват включвани в обществения живот извън СИ.

➤ **Дом за стари хора "Баба Марта" с. Липница, общ. Мизия**-капацитет 35 места, тази СИ съществува от 2008 г. , сравнително нов като институция но се намира в община в която има недостиг на специалисти и липсват социални услуги в общността Местоположението е в близост до кметството на селото. Сградата е построена за СИ и предлага задоволителни условия на живот

Поради липсата на социални услуги в общността потребителите нямат възможност да ползват други форми на услуги което предполага социална изолация и еднообразно ежедневие. Към изготвяне на анализа има две незаети длъжности поради липса на кандидати за заемане на съответната длъжност. В ДСХ с. Липница също има лица чието здравословно състояние не отговаря на вида на СИ.

➤ **ДСХ е в с. Хайредин** – най стария дом в област Враца, с 80 места и съществува от 1961 г. От оценените Домове за стари хора в областта тази СИ получи най-ниска оценка тъй като е с незадоволителни нива във всички показатели на оценъчната карта. Материалната база е стара с нужда от цялостно обновяване, персонала няма достатъчно възможности за включване в обучения. Големия брой потребители /80 лица/ прави услугата неефективна с трудност за постигане на индивидуален подход. За потребителите се полагат грижи предимно насочени към задоволяване на базисните потребности. Половината от потребителите не отговарят на профила на услугата и се обгрижват изцяло от персонала. Ограничени са възможностите за социално включване и на възрастните хора в по-добро здравословно състояние-липсват съпътстващи услуги. В предходната областната стратегия за развитие на социалните услуги за област Враца (2011 -2015) и в годишните планове на община Хайредин до момента е предвиждано разкриване на нови форми на услуги за възрастни хора с деменция и разкриването на Дневен център за възрастни хора с увреждания, който не са реализирани поради липса на финансов ресурс.

В област Враца има два ДВХУИ/ДВХУИ с.Три кладенци и ДВХУИ с.Бутан/ в които капацитетите от години са запълнени, и има наличие на голям брой чакащи за настаняване. Двете институции се намират в сгради старо строителство. Голяма част от настанените потребители в тези институции са прекарвали почти целия си живот в СИ и нямат връзка с близките и роднините си. За тези институции в Областната стратегия за развитие на социалните услуги (2011-2015) е планирано реструктуриране, но не е изпълнено по време на предходното планиране.

➤ **Дом за възрастни хора с умствена изостаналост с.Три кладенци**, общ.Враца е със запълнен капацитет от 41 места (мъже и жени) и съществува от 1981 г. През изследвания период са правени частични ремонти и обновяване на материално техническата база които не са достатъчни за нуждите на Дома. Има неизпълнени предписания на контролни органи поради липса на финансови средства. Персонала работи активно с част от потребителите в посока социалното им включване. Преобладаващ част от потребителите са с множество увреждания, обикновено водеща диагнозата „Умствена изостаналост” която при някои е в тежка форма.

➤ **Дом за възрастни хора с умствена изостаналост с.Бутан**, общ.Козлодуй е със запълнен капацитет от 60 места (жени) и съществува от 1968г. Институцията се управлява на високо ниво с много добро качество на грижа. Директора има действащ подход за мотивиране на персонала. Работи се за подобряване на материалната база и сграден фонд. Потребителите с по-лека форма на увреждане посещават дневни форми на услуги. Персонала се включва в обучения, обмяна на опит, организират се супервизии. Осигурената среда за живот е близка до семейната и предлага уют на потребителите.

Препоръки на анализа

➤ **Дом за стари хора ”Зора”** гр.Враца да продължи своето функциониране – не е необходимо да бъде реструктуриран, т.к.предлага качествена грижа.

➤ **Дом за стари хора с.Попица** да продължи своето функциониране –предлага качествена грижа в среда близка до семейната. Прилагат иновативни подходи при работа. Поради наличие на настанени възрастни хора неотговарящи на профила на услугата препоръчваме поетапно в периода на изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа тези потребители да бъдат изведени в подходящи социални услуги .

➤ **Дом за стари хора гр.Мездра**-институцията е с малък капацитет и това позволява качествена грижа с прилагане на индивидуален подход.Не се налага реструктуриране.

➤ **Дом за стари хора с.Липница** – в институцията има незаети длъжности,липсват услуги в общността.Препоръчваме извеждане на лицата които не отговарят на профила на услугата разкриване в общ.Мизия на социални услуги в общността с цел подобряване качеството на грижа.

➤ **Дом за стари хора с.Хайредин**-социалната институция трябва да бъде реструктурирана незабавно като се преведат потребителите с деменция и с влошено здравословно състояние.

➤ **Дом за възрастни хора с умствена изостаналост с.Три кладенци**-институцията се нуждае от незабавно реструктуриране с цел повишаване качеството на грижа.

Дом за възрастни с умствена изостаналост с.Бутан-СИ предлага добри условия и качествени грижи. Поетапно в периода на изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа препоръчваме да бъде изпълнено заложеното в Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца реструктуриране на ДВХУИ с.Бутан в ЗЖ и ЦНСТ.

Основен приоритет в планирането на грижите за старите хора са услугите в общността, които им предоставят подкрепа на място в домашна среда. Този подход осигурява дълготрайни възможности за старите хора да живеят в своя дом и да им се предложат алтернативни услуги преди реалната необходимост от резидентна грижа.

Конкретна цел 4.1. Да се развие широка мрежа от услуги в общността за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора в домашна среда и използване на нови технологии за по-добър достъп до социални услуги и грижи за възрастните хора чрез:

Мярка 4.1.1. Развиване на функциите и дейностите на Домашен социален патронаж и развитие на мобилни услуги за обхващане на изолираните населени места в област Враца.

Домашен социален патронаж е най-традиционната и наложила се във времето социална услуга поради своя мобилен характер- да стига до дома на своите клиенти има потенциала да надгради мрежата от услуги за подкрепа в ежедневието за стари хора, живеещи в семейна среда. Тези дейности предполагат допълнително финансиране и ресурси чрез привличане на средства от програми и от местния бизнес. Областната стратегия ще стимулира общините постепенно да се върнат към традиционния широк обхват на дейностите на домашния социален патронаж, които изисква повече ресурси но решават значително по-голям кръг проблеми на старите хора и хората с увреждания, като им осигуряват подкрепа в ежедневието на стари хора живеещи сами.

Дейност 4.1.1.1. Развитие на Домашните социални патронажи в 10 общини в област Враца и в малките населени места на територията на конкретната община;

- Предоставяне на храна по домовете и хранене –извършва се в момента от всички патронажи;
- Помощ при поддържане на лична хигиена, медицински услуги и манипулации;
- Помощ в домакинството ,подкрепа за поддържане на жилището –почистване, помощ за дребни битови ремонти и услуги, смяна на обзавеждане, осигуряване на повече пространство;
- Съдействие за пазаруване, плащане на сметки, осигуряване на технически помощни средства;
- Съдействие за достъп до здравни и социални услуги –придружаване, помощ при транспортиране, информирание за здравни услуги;

Дейност 4.1.1.2. Общински мерки за осигуряване на достъп до административни услуги и социална подкрепа, които включват:

- Посредничество от общинските служители и кметски те наместници при адресиране на други институции и държавни служби извън общината;
- Консултиране и съвети за правата и възможностите;
- Техническа помощ от страна на общинските служители при подготовка на документи и молби;
- Помощ при транспортиране на стари хора с увреждания за подаване на заявления, молби, издаване на документи;
- Транспортиране при възможност на административни служители на място при трудно подвижни стари хора и лица с увреждания;

Дейност 4.1.1.3. Продължаване функционирането на обществените трапезарии в общините и разширяване на териториалният обхват на трапезариите с цел обхващане на всички нуждаещи се лица от целевата група;

Обща цел: Да се подобри качеството на живот на старите хора във всички населени места в областта.

Конкретна цел 4.2. Да се осигури достъп на старите хора до качествена резидентна грижа в среда близка до семейната, чрез:

Мярка 4.2.1. Подобряване на условията и качеството на грижите в съществуващите специализирани институции за стари хора

Мярка 4.2.2. Разкриване на алтернативни резидентни услуги и малки домове за обгрижване в среда близка до семейната

Мярка 4.2.1. Подобряване на условията и качеството на грижите в съществуващите специализирани институции за стари хора

Дейност 4.2.2.1. Продължаване дейността на Дом за стари хора „Зора”-гр.Враца, общ.Враца /капацитет -50 места/;

Дейност 4.2.2.2. Продължаване на дейността на Дом за стари хора –с.Попица, общ.Бяла Слатина /капацитет -60 места/;

Дейност 4.2.2.3. Продължаване на дейността на Дом за стари хора –гр.Мездра, общ.Мездра /капацитет 20 места/;

Дейност 4.2.2.4. Продължаване на дейността на Дом за стари хора „Баба Марта „ с.Липница, общ.Мизия /капацитет-35 места/;

Дейност 4.2.2.5. Преструктуриране на Дом за стари хора –с.Хайредин,общ.Хайредин/капацитет - 80 места/ Поетапно намаляване на капацитета и изграждане на нови форми на социални услуги, Центрове за настаняване от семеен тип за стари хора.

Мярка 4.2.2.Разкриване на алтернативни резидентни услуги и малки домове за обгрижване на стари хора в среда близка до семейната.

За новият период 2016-2020 г. се планира изграждане и функциониране на малки форми на социални услуги /ЦНСТ/ с малък капацитет, подобрена битова среда за повишаване качеството на живот на старите хора включително и изграждане на социални услуги за дълговременно обгрижване на възрастни с психични разстройства или деменция. Факт е, че към момента функционират СИ за стари хора с голям брой ползватели които не отговарят на профила на услугата. Отчита се все по-нарастваща потребност от резидентни услуги за дементно болни лица и възрастни с психични разстройства каквито към момента липсват в област Враца. На територията на областта наличните ЗЖ за хора с психични разстройства са недостатъчни за потребностите на лицата от целевата група. Застаряването на населението обуславя нарастваща потребност от дългосрочна качествена социална и здравна грижа, това е и една от основните предпоставки за разкриването и развитието на нов вид услуги за дълговременно обгрижване на недееспособни лица. Националната стратегия за дългосрочна грижа предвижда поетапно закриване в следващите двадесет години на всички специализирани институции за възрастни хора и хора с увреждания /с умствена изостаналост, с психични разстройства, с физически увреждания, със сетивни нарушения и с деменция/, чрез изграждане на достъпни и качествени социални услуги, осигуряващи възможност за повишаване на качеството на живот на възрастните хора и хората с увреждания. Освен битовите и специализираните здравни грижи ще се предоставят реални възможности за повече самостоятелност на живеещите в дома –домашен интериор, възможности за домакински дейности на потребителите. Предвижда се да се осигурят както повече социални дейности така и повече възможности за общуване-чрез посещаване на социални услуги в общността.

Анализът ще подкрепи изпълнението на Националната стратегия за дългосрочна грижа на възрастни хора и хора с увреждания и ще даде възможност на общините в област Враца да реструктурират съществуващите или да разкрият и развият нови социални услуги, които да отговарят на реалните потребности.

Конкретна цел 3.1. Оптимизиране на мрежата от социални услуги в общността за осигуряване на условия за достоен живот на старите хора в домашна среда.

Мярка 4.2.3. Предоставяне на социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда близка до семейната.

Услугите резидентен тип включват Защитени жилища, Преходни жилища, нови форми за малки групови домове с малък капацитет и гъвкави грижи адаптирани към отделните потребности на отделните клиенти в съответствие със съвременните стандарти. Те ще предоставят подобрена резидентна грижа в среда близка до семейната за хора с увреждания за хора с увреждания, които не са в състояние да живеят сами и имат нужда от резидентна услуга.

Дейност 4.2.3.1. Продължаване на дейността на 1бр. Защитено жилище за хора с психични разстройства – гр.Враца, /капацитет 10 места/.

Дейност 4.2.3.1. Продължаване на дейността на 3 бр. ЦНСТ за възрастни хора с физически увреждания –с.Хърлец, общ.Козлодуй /капацитетите на трите услуги са по 15 места/

Дейност 4.2.3.2. Продължаване на дейността на 1 бр.Защитено жилище за хора с умствена изостаналост –с.Гложене, общ.Козлодуй /капацитет 10 места/

Дейност 4.2.3.3. Продължаване на дейността на 1 бр.Защитено жилище за хора с психични разстройства –с.Гложене,общ.Козлодуй /капацитет 10 места/

Дейност 4.2.3.4. Продължаване на дейността на 1 бр.Защитено жилище за хора с умствена изостаналост –гр.Мездра,общ.Мездра /капацитет 6 места/

Дейност 4.2.3.5. Продължаване на дейността на 1 бр.Преходно жилище за лица с умствена изостаналост на възраст над 18г.-гр.Мездра,общ.Мездра/капацитет 6 места/

Дейност 4.2.3.6. Продължаване на дейността на 1 бр.Защитено жилище за хора с умствена изостаналост –с.Манастирище, общ.Хайредин/капацитет 6 места/.

Конкретен цел 3.2.Осигуряване на равен достъп на старите хора до качествена резидентна грижа в среда близка до семейната.

Мярка 4.1.2.Осигуряване на дневна грижа, заместваща грижа или почасови услуги в общността за стари хора.

Дейност .4.1.2.1. Предоставяне на почасови социални услуги в домашна среда в т.ч дейност „личен асистент”, „социален асистент”, „домашен помощник”.

Дейност .4.1.2.2. Изграждане на Дневен център за стари хора в гр.Оряхово с капацитет 20 места

Дейност .4.1.2.3 Изграждане на Дневен център за стари хора в гр.Козлодуй с капацитет 20 места

Дейност .4.1.2.4 Продължаване дейността на Центровете за домашни грижи в община Бяла Слатина, Враца, Криводол и Оряхово.

Таблица 1: Планирани социални услуги и мерки в област Враца по приоритетни направления

Направление 1: Превенция на деца и семейства в риск и продължаване на деинституционализацията и грижите за деца

№	Област Враца Услуга – име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	201 5	2016	2020			
1	Център за настаняване на деца/младежи без увреждания	Деца от 7 г. – 18 г.	Община Борован	15	15	15	Осигуряване на основни жизнени потребности, грижа за здравето, психологична подкрепа, образование, усвояване на жизнени умения за самостоятелен и независим живот, отдих и оползотворяване на свободното време, работа с родители и семейства.	С. Борован, ул.”Ангел Йошков” №21А	Налична
2	Център за настаняване на деца/младежи без увреждания	Деца от 7 г. – 18 г.	Община Борован	15	15	15	Осигуряване на основни жизнени потребности, грижа за здравето, психологична подкрепа, образование, усвояване на жизнени умения за самостоятелен и независим живот, отдих и оползотворяване на свободното време, работа с родители и семейства.	С. Борован, ул.”Ангел Йошков” №21А	Налична
3	ЦНСТ за деца/младежи без увреждания	Деца/младежи без увреждания	Община Бяла Слатина	15	15	15	Осигуряване на основни жизнени потребности, грижи за здравето, психологична подкрепа, образование, усвояване на жизнени умения	Село Бърдарски геран	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга – име, вид						за самостоятелен и независим живот, отдих и оползотворяване на свободното време, работа с родители и семейства.		
4	ЦНСТ за деца/младежи без увреждания	Деца/младежи без увреждания	Община Бяла Слатина	15	15	15	Осигуряване на основни жизнени потребности, грижи за здравето, психологична подкрепа, образование, усвояване на жизнени умения за самостоятелен и независим живот, отдих и оползотворяване на свободното време, работа с родители и семейства.	Село Бърдарски геран	Налична
5	ЦНСТ за деца/младежи с увреждания	Деца/младежи с увреждания	Бяла Слатина	14	14	14	Осигуряване на основни жизнени потребности, грижи за здравето, психологична подкрепа, образование, усвояване на жизнени умения за самостоятелен и независим живот, отдих и оползотворяване на свободното време, работа с родители и семейства.	Бяла Слатина	Налична
6	ЦНСТ за деца/младежи с увреждания	Деца/младежи с увреждания	Бяла Слатина	14	14	14	Осигуряване на основни жизнени потребности, грижи за здравето, психологична подкрепа, образование, усвояване на жизнени умения за самостоятелен и независим живот, отдих и оползотворяване	Бяла Слатина	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца Услуга – име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	201 5	2016	2020			
							на свободното време, работа с родители и семейства.		
7	Преходно жилище	Деца от 16-18 год.	Бяла Слатина	8	8	8	Подготовка за водене на самостоятелен начин на живот на деца 16-18 год.	Бяла Слатина	Налична до 31.12.2016 г.
8	ЦОП	Деца и семейства в риск, жертва на насилие, семейно консултиране	Община Бяла Слатина			18	Превенция на изоставянето, отпадането от училище, превенция от насилие, обучения в умения за самостоятелен живот, консултиране и подкрепа.	Бяла Слатина	Нова от 01.01.2017 г.
9	ЦСРИ	Деца/младежи от 7-29 г.	Община Бяла Слатина			20	Осигуряване на социални, педагогически, медицински, профилактични, образователни и психологични дейности, насочени към потребителите	Бяла Слатина	Нова от 01.01.2017 г.
10	Дневен център за деца с увреждания	Деца с увреждане от 0-18 г.	Община Бяла Слатина			50	Здравни и рехабилитационни услуги, педагогическа и психологическа подкрепа, логопедична работа, организация на свободното време и личните контакти	Бяла Слатина	Нова от 01.01.2018 г.
11	Център за деца и родители „Аз и моето семейство“	Деца от 3-7 г.	Община Бяла Слатина	100	100		Комплексна интегрирана грижа за социално включване на рискови групи/деца и семейства в общината	Бяла Слатина	Налична по проект
12	Приемна грижа	Деца в риск от изоставяне	Община Бяла Слатина	38	40	45	Защита правата и интересите на детето, подкрепа на детето и семейството, поддържане на	Община Бяла Слатина	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
							връзки между родители и дете с цел реитнеграция		
13	Проект СТИМУЛ	Деца от 0-7 години	Област Враца	20	20	60	Социално включване – интегрирани услуги – социални, здравни, образователни.	Гр.Враца	Налична по проект „Социално включване”; ОП „РЧР”
14	Център за обществена подкрепа гр. Козлодуй	Деца и семейства в риск. Деца в риск от отпадане от училище и деца отпаднали от училище, непълнолетни майки. Деца от СИ.	Община Козлодуй	30	30	30	Превенция на изоставянето, отпадането от училище, превенция от насилие, обучения в умения за самостоятелен живот, консултиране и подкрепа.	Гр. Козлодуй	Налична
15	Дневен център за деца и младежи с увреждания гр. Козлодуй	Деца и младежи с увреждания.	Община Козлодуй	20	20	20	Здравни и рехабилитационни услуги, педагогическа и психологическа подкрепа, логопедична работа, организация на свободното време и личните контакти.	Гр. Козлодуй	Налична
16	ЦСРИ с. Бутан	Лица с увреждания и деца в риск.	Община Козлодуй	30	30	30	Медицинска и социална рехабилитация, консултации, ориентиране.	С. Бутан с. Гложене	Налична
17	Приемна грижа	Деца от общността, в риск от изоставяне и	Община Козлодуй	4			Отглеждане и възпитание в семейна среда на деца, настанени в приемни семейства	Община Козлодуй	Налична по проект „И аз имам семейство”

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга – име, вид								
		техните семейства, в това число и семейства на техни близки и роднини, деца, жертви на насилие и злоупотреба и деца, настанени в специализирани институции.					или в семейства на близки и роднини.		
18	Приемна грижа	Деца от общността, в риск от изоставяне и техните семейства, в това число и семейства на техни близки и роднини, деца, жертви на насилие и деца, настанени в специализирани институции.	Община Козлодуй		8	15	Отглеждане и възпитание в семейна среда на деца, настанени в приемни семейства или в семейства на близки и роднини.	Община Козлодуй	Нова по проект
19	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи	Деца/младежи без увреждания	Област Враца	0	0	14	Консултиране, дневна грижа, рехабилитация, логопедична помощ, медицински грижи, информиране и обучение във зависимост от степента на	Гр. Криводол	Нова

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	без увреждания						увреждане.		
20	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания	Деца и младежи с умствена изостаналост и съпътстващи множествени увреждания /2 бр. x 14 капацитет/	Област Враца и при необходимост от цялата страна	28	28	28	Превенция на изоставянето. Консултиране, дневна грижа, рехабилитация, логопедична помощ, медицински грижи, информирание и обучение във зависимост от степента на увреждане.	Мездра	Налични
21	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания	Деца от 7 до 18 години	Област Враца и при необходимост от цялата страна	8	8	8	Подготовка за водене на самостоятелен начин на живот	Мездра	Налична
22	Преходно жилище	Лица с умствена изостаналост на възраст над 18 години	Област Враца и при необходимост от цялата страна	6	6	6	Подготовка за водене на самостоятелен начин на живот	Мездра	Налична
23	Дневен център за деца с увреждания	Деца с увреждания	Община Мездра		20	20	Здравни и рехабилитационни услуги, педагогическа и психологическа подкрепа, логопедична работа, организация на свободното време и личните контакти	Мездра	Нова
24	ЦОП	Деца и семейства в риск, деца в риск	Община Мездра		20	20	Превенция на изоставянето, отпадането от	Мездра	Нова

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		от отпадане от училище и деца отпаднали от училище, непълнолетни майки. Деца от СИ					училище, превенция от насилие, обучения в умения за самостоятелен живот, консултиране и подкрепа		
25	Приемна грижа	Деца от 0 до 18 години с или без увреждания	Община Мездра Община Враца	5 25	8 25	14	Деца настанени в приемно семейство за отглеждане и възпитание	Мездра Враца	Налична
26	Приемна грижа	Деца в риск от изоставяне	Община Мизия	3	3	5	Защита правата и интересите на детето, подкрепа на детето и семейството, поддържане на връзки между родители и дете с цел реинтеграция	гр. Мизия	Нова
27	Преходно жилище	Деца от 16 до 18 години без увреждания	Област Враца и при необходимост от цялата страна	8			постоянна грижа, овладяване знания и умения за самостоятелен живот, професионално ориентиране и обучение	Гр. Роман	Налична/за реструктуриране в ЦНСТДМ без увреждания
28	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания	Деца/младежи без увреждания	Област Враца и при необходимост от цялата страна		8	8	постоянна грижа, предоставяна в среда близка до семейната, социализация, образователно – възпитателни дейности, задоволяване на различен вид потребности	Гр. Роман	Нова реструктурирана от Преходно жилище

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца Услуга – име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	201 5	2016	2020			
29	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания	Деца/младежи без увреждания	Област Враца и при необходимост от цялата страна	10	10	10	постоянна грижа, предоставяна в среда близка до семейната, социали-зация, образователно – възпитателни дейности, задоволяване на различен вид потребности	Гр.Враца	Налична
30	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания	Деца/младежи без увреждания	Област Враца и при необходимост от цялата страна	12	12	12	постоянна грижа, предоставяна в среда близка до семейната, социали-зация, образователно – възпитателни дейности, задоволяване на различен вид потребности	Гр.Враца	Налична
31	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания	Деца/младежи с умствена изостаналост и съпътстващи множествени увреждания 3 бр. x 10 капацитет за 2015 г. и увеличаване с 6 места след 2016 г.	Област Враца и при необходимост от цялата страна	30	36	36	постоянна грижа, предоставяна в среда близка до семейната, социали-зация, образователно – възпитателни и терапевтични дейности, задоволя-ване на различен вид потребности.	Гр.Враца	Налична
32	Център за обществена подкрепа	деца и семейства в риск, кандидати за осиновители и приемни родители, деца с	Община Роман и при необходимост – Община Мездра	20	20	20	комплекс от соц. Услуги, свързани с превенция изоставянето на деца, консултиране и подкрепа на деца и семейства в риск, на деца	Гр. Роман	Налична и разширяване на дейността- обучение на приемни семейства

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга – име, вид								
		девиантно поведение и други проблеми					с проблеми /с девиантно поведение, с характеро-патии и речево-говорни нарушения, застрашени от отпадане от училище и др./, работа „на терен” с деца със СОП-терапевтични дейности, мобилна соц. Работа и др.		
33	Приемна грижа	Деца от 0 до 18 години с или без увреждания	Община Роман	4	8	14	Отглеждане и възпитание на деца, настанени в приемно семейство	Община Роман	Налична
34	Дневен център за деца с увреждания	деца с увреждания на възраст от 3 до 18 години, отглеждани в семейна среда	Община Роман и при необходимост – Община Мездра	20	20	20	дневна грижа, специализирана помощ, семейно консултиране и подкрепа, терапевтични дейности	Гр.Мездра	Налична
35	Дневен център за деца и/ или възрастни хора с увреждания	Деца /Възрастни с увреждания	Община Хайредин		30	30	Осигуряване на грижи в семейна среда на лица с увреждания, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.	С. Хайредин	Нова
36	Център за обществена подкрепа	Превенция на изоставянето на деца и подобряване на			20	30	комплекс от соц. Услуги, свързани с превенция изоставянето на деца, консултиране и подкрепа на	с. Хайредин	Нова

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга – име, вид								
		грижите в семействата с риск. Интензивна подкрепа в домашни условия. Социално консултиране. Психологическа подкрепа. Работа с приемни родители.					деца и семейства в риск, на деца с проблеми /с девиантно поведение, с характеро-патии и речево-говорни нарушения, застрашени от отпадане от училище и др./, работа „на терен” с деца със СОП-терапевтични дейности, мобилна соц. Работа и др.		
37	Приемна грижа	Деца в риск и деца с увреждания изведени от СИ	Община Хайредин	2	10	20	Подкрепа процеса на деинституционализация на деца, чрез продължаване надграждане на устойчив модел за развитие в семейна среда	Община Хайредин	Налична

Таблица 2: Планирани социални услуги и мерки в област Враца

Направление 2: Грижа за лицата с увреждания и лица в рискови групи

№	<u>Област Враца</u> Услуга – име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
1.	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания	Деца и младежи с умствена изостаналост и съпътстващи и множествен и увреждания /2 бр. x 14 капацитет/	Област Враца и при необходимост от цялата страна	28	28	28	Превенция на изоставянето. Консултиране, дневна грижа, рехабилитация, логопедична помощ, медицински грижи, информиране и обучение във зависимост от степента на увреждане.	Мездра	Налични
2.	Наблюдавано жилище	Деца от 18-20 год.	Бяла Слатина	8	8		Въвеждане на подхода-самостоятелни умения за живот на деца 18-20 год.	Бяла Слатина	Налична до 31.12.2016 г.
3.	ЦНСТ за деца/младежи с увреждане /3 бр. по 14 места/	Деца/младежи с увреждания	Област Враца	42	42	42	Осигуряване на основни жизнени потребности, грижи за здравето, психологична подкрепа, образование, усвояване на жизнени умения за самостоятелен и независим живот, отдих и	гр.Враца	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца Услуга – име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
							оползотворяване на свободното време, работа с родители и семейства		
4.	Дневен център за деца и/или възрастни хора с увреждания	Деца и възрастни с увреждания	Област Враца	60	60	60	Здравни и рехабилитационни услуги, педагогическа и психологическа подкрепа, логопедична работа, организация на свободното време и личните контакти	гр.Враца	Налична
5.	ДВХУИ с.Три кладенци	Възрастни хора с умствена изостанало ст	Област Враца	41	41	0	Социална услуга насочена към задоволяване на основни жизнени потребности на възрастни хора с умствена изостаналост. Поетапно намаляване на капацитета и преструктуриране.	С.Три кладенци	Налична
6.	Защитено жилище за лица с умствена изостаналост	Лица с умствена изостанало ст (напускащи) ДВХУИ с. Три Кладенци	Област Враца	0	0	10	Прилагане на индивидуален подход и ежедневни грижи за възрастни хора с умствена изостаналост в среда, близка до семейната.	Община Враца	Нова
	Център за настаняване от	Лица с умствена	Област Враца	0	0	28	Ежедневни грижи – самообслужване, хигиена,	Община Враца	Нова

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
7.	семеен тип за лица с умствена изостаналост	изостанало ст (напускащи) ДВХУИ с. Три Кладенци 2 бр. x 14 места					пазаруване, придружаване, психо- социална подкрепа, специализиран транспорт		
8.	Център за настаняване от семеен тип за лица с физически увреждания	Лица с физически увреждания	Област Враца	0	0	14	Форма на социална услуга, насочена към пълнолетни лица с физически увреждания, които имат нужда от 24-часова грижа. Това е социална услуга от резидентен тип, която се разкрива на база идентифицирани потребности на населението в община Враца от такъв вид услуга. Осигурява подходящо равнище на интервенция и подкрепа, което да даде възможност на хората с физически увреждания да постигнат максимална самостоятелност и контрол над собствения си живот	гр.Враца	Нова
9.	Център за настаняване от семеен тип за лица с деменция	Лица с деменция	Област Враца	0	0	14	Форма на социална услуга, насочена към пълнолетни лица с деменция, които имат нужда от 24-часова грижа. Това е социална услуга от резидентен	гр.Враца	Нова

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
							тип, която се разкрива на база идентифицирани потребности на населението в община Враца от такъв вид услуга. Осигурява подходящо равнище на интервенция и подкрепа, което да даде възможност на хората с деменция да постигнат максимална самостоятелност и контрол над собствения си живот		
10.	Защитено жилище за лица с психични разстройства	Лица с психични разстройства	Област Враца	10	10	10	Осигуряване на резидентна грижа за възрастни хора с тежки психични увреждания и предотвратяване настаняването им в СИ	гр.Враца	Налична
11.	Дневен център за хора с увреждания	Хора с увреждания	Област Враца	10	10	10	Медицинска и социална рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни, психологически, трудотерапия; Умения за самостоятелност;	гр.Враца	Налична
12.	Център за временно настаняване	Бездомни хора Хора с психически проблеми и зависимост и	Област Враца	0	0	10	Предоставяне на подслон и задоволяване на ежедневните потребности на клиентите за срок не повече от 3 месеца в рамките на календарната година	гр.Враца	Нова
	Център за настаняване от	Деца и младежи с	Област Враца и при необходимост	28	28	28	Превенция на изоставянето. Консултиране, дневна грижа,	Мездра	Налични

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
13.	семеен тип за деца/младежи с увреждания	умствена изостаналост и съпътстващи и множествени увреждания /2 бр. x 14 капацитет/	от цялата страна				рехабилитация, логопедична помощ, медицински грижи, информиране и обучение във зависимост от степента на увреждане.		
14.	Преходно жилище	Лица с умствена изостаналост на възраст над 18 години	Област Враца и при необходимост от цялата страна	6	6	6	Подготовка за водене на самостоятелен начин на живот	Мездра	Налична
15.	Защитено жилище за хора с умствена изостаналост	Лица с умствена изостаналост на възраст над 18 години	Област Враца и при необходимост от цялата страна	6	6	6	Форми на социални услуги, в които хората водят независим начин на живот, подпомогнати от професионалисти	Мездра	Налична
16.	Защитено жилище за хора с умствена изостаналост	Лица с умствена изостаналост на възраст над 18 години	Област Враца и при необходимост от цялата страна	8	8	8	Форми на социални услуги, в които хората водят независим начин на живот, подпомогнати от професионалисти	Мездра	Налична
	ЦНСТ за възрастни с	Лице с физически	Община Бяла Слатина			15	Осигурявана на качествена грижа за лица с увреждания в	С.Търнава	Нова

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца Услуга – име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
17.	физически увреждания	увреждания					среда близка до семейната		
18.	Проект „Домашни грижи за независим и достоен живот“	Лица с увреждания и самотно живеещи възрастни хора.	Община Бяла Слатина Община Криводол Община Враца Община Оряхово	97 100 100 100	100 100 100 100	- 100 100 100	Комплексно предоставяне на здравни грижи и социални услуги по домовете, като форма на дългосрочна грижа на възрастни хора с хронични заболявания и трайни увреждания	Община Бяла Слатина	Налична по проект до 31.12.2016 г.
19.	Обществена Трапезария	Лица, обект на социално подпомагане, безработни и лица без доходи, пенсионери с минимална пенсия	Община Бяла Слатина	480	480	480	Доставяне на храна ежедневно, както и хранене в обществената трапезария	Община Бяла Слатина	Налична по проект до 31.12.15 г.
20.	Клуб на пенсионера – общинска дейност	Пенсионер и, които нямат сериозни здравословни проблеми и се обслужват сами	Община Бяла Слатина Община Козлодуй Община Криводол Община Мездра	770 7 16 13	770 7 16 16	770 7 16 16	Осигуряване на лични и социални контакти Информирание и консул-тиране –социално, здравно, правно	Бяла Слатина Козлодуй	Налични и нови дейности

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца Услуга – име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
21.	Клуб на инвалида	Лица с увреждания	Община Бяла Слатина	264	264	264	Организиране на социални контакти и предоставяне на възможности за активен живот на потребителите	Бяла Слатина	Налична
22.	Личен асистент по ОП „РЧР”, проект „Нови възможности за грижа”	Лица с трайни увреждания, самотно живеещи	Община Борован Община Бяла Слатина Община Враца Община Козлодуй Община Криводол Община Мездра Община Мизия Община Роман Община Оряхово Община Хайредин	68 40 125 93 40 70 80 53 31 30 -	68 40 125 93 40 70 90 53 50 40 10	100 - - 70 100 - 60 50 10	Дейността „Личен асистент” цели осигуряване на заетост на безработни лица за облекчаване на положението на семействата, в които има човек с трайни увреждания, нуждаещ се от постоянни грижи.	Всички общини на територията на Област Враца	Налична по проект
23.	НП „АХУ” ЛА	Лица с увреждания или стари хора с трайни увреждания, или с тежко здравословно състояние, които не могат или	Община Борован Община Бяла Слатина Община Враца Община Козлодуй Община Криводол Община Мездра Община Мизия Община Роман Община Оряхово Общин Хайредин	- 59 70 - 20 19 8 20 20 13	- 59 80 - 30 25 8 30 20 20	- 59 100 - 30 30 8 40 20 30	Осигуряване на грижи в семейна среда на лица с увреждания, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието.	Община Бяла Слатина	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		са затруднени да се обслужват сами							
24.	Социален асистент	Лица с трайни увреждания самотно живеещи възрастни хора	Община Борован Община Бяла Слатина Община Враца Община Козлодуй Община Криводол Община Мизия	- - - 86	50 167 - 50 38 86	70 167 - 50 38 86	Дейността „Социален асистент” цели осигуряване на заетост на безработни лица за задоволяване на ежедневни потребности, организиране на свободното време на хора с трайни увреждания или тежко болни самотни хора, осъществяване на дейности за тяхното социално включване.	Всички общини на територията на Област Враца	Нова
25.	Домашен помощник	Самотно живеещи възрастни хора	Община Борован Община Враца Община Козлодуй Община Оряхово Община Хайредин		60 111 50 20 10	70 50 20 10	Услугата „Домашен помощник“ се изразява в извършване на услуги, включващи обслужване на болни възрастни хора и самотни лица.	Община Козлодуй	Нова

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
26.	ДСП	пенсионери лица с увреждания	Община Борован Община Бяла Слатина Община Враца Община Козлодуй Община Криводол Община Мездра Община Мизия Община Роман Община Оряхово Община Хайредин	150 400 350 20 290 215 70 100 80 90	150 400 480 80 290 215 70 100 80 100	200 400 480 150 290 215 70 100 80 150	Доставяне на храна ежедневно по домовете. Помощ при общуване и поддържане на социални контакти.	Община Козлодуй	Налична
27.	Социални жилища	Лица с остри жилищни нужди	Община Козлодуй			200	Осигуряване на подслон на лица с остра жилищна нужда	Гр. Козлодуй	Нова
28.	Здравни медиатори	Лица от ромски произход	Община Козлодуй	2	2	2	Дейности за преодоляване на проблемите свързани със здравни, социални, образователни услуги сред неравностойните групи в обществото	Община Козлодуй	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
29.	Обществена Трапезария	Лица, обект на социално подпомагане, безработни и лица без доходи, пенсионери с минимална пенсия	Община Борован Община Бяла Слатина Община Враца Община Козлодуй Община Криводол Община Мездра Община Мизия Община Оряхово Община Роман Община Хайредин	200 480 120 0 100 90 - -	200 480 120 100 100 90 - 50 90	200 480 120 200 100 90 - 50 90	Доставяне на храна ежедневно, както и хранене в обществената трапезария	Община Козлодуй	Налична / нова по проект
30.	ЦСРИ с. Бутан	Лица с увреждания и деца в риск.	Община Козлодуй	30	30	30	Медицинска и социална рехабилитация, консултации, ориентиране.	С. Бутан с. Гложене	Налична
31.	ЗЖ за хора с психични разстройства	Хора с психични разстройств	Изведените от институции	10	10	10	Форми на социални услуги, в които лица с психични разстройства водят независим	С. Гложене	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца Услуга – име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо- жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	с. Гложене	а.					начин на живот, подпомогнати от професионалисти.		
32.	ЗЖ за хора с умствена изостаналост с. Гложене	Хора с умствена изостаналост.	Изведените от институции	10	10	10	Форми на социални услуги, в които лица с умствена изостаналост водят независим начин на живот, подпомогнати от професионалисти.	С. Гложене	Налична
33.	Дневен център за възрастни хора с увреждания с. Хърлец	Възрастни хора с увреждания .	Община Козлодуй и съседни общини	30	30	30	Осигуряване на грижи в семейна среда на лица с увреждания, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.	С. Хърлец	Налична
34.	ЦНСТ за възрастни хора с физически увреждания с. Гложене	Възрастни хора с физически увреждания .	Община Козлодуй	15	15	15	Предоставяне на услуги в среда, близка до семейната, за ограничен брой лица.	С. Гложене	Налична
35.	ЦНСТ за възрастни хора с физически увреждания с. Хърлец	Възрастни хора с физически увреждания .	Община Козлодуй	15	15	15	Предоставяне на услуги в среда, близка до семейната, за ограничен брой лица.	С. Хърлец	Налична
36.	ЦНСТ за възрастни хора с физически	Възрастни хора с физически	Община Козлодуй	15	15	15	Предоставяне на услуги в среда, близка до семейната, за ограничен брой лица.	С. Хърлец	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	увреждания с. Хърлец	увреждания .							
37.	Дом за възрастни хора с умствена изостаналост с. Бутан	Възрастни хора с умствена изостаналост.	От цялата страна	60	60	0	24 часова постоянна грижа; мед. И соц. Рехабилитация.	С. Бутан	Налична/поетапно намаляване на капацитет и закриване на СИ
38.	ЦНСТ за възрастни хора с умствена изостаналост с. Бутан – 3 броя с капацитет по 15*	Възрастни хора с умствена изостаналост.	Изведените от ДВХУИ, с. Бутан			45	Предоставяне на услуги в среда, близка до семейната, за ограничен брой лица.	С. Бутан	Нова по проект
39.	ЦНСТ за възрастни хора с психични разстройства или деменция, с. Бутан – 1 брой	Хора с психични разстройства или деменция.	Изведените от ДВХУИ, с. Бутан			15	Предоставяне на услуги в среда, близка до семейната, за ограничен брой лица.	С. Бутан	Нова по проект
40.	ЦНСТ настаняване от семеен тип за	Лица с деменция	Област Враца	0	28	28	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации	гр.Криводол	Нова

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	възрастни с психични разстройства или деменция / 2 бр. x 14 места/						Задоволяване на ежедневни, здравни, образователни, рехабилитационни, потребности от организация на свободното време и личните контакти		
41.	Социално предприятие	Лица в неравнопоставено социално положение, лица в риск и лица с различен етнически произход	Общинските центрове на общините от област Враца				Предоставяне на заетост на лица от различните целеви групи. Услугата е налична като част от дейността на Сдружение Нов път Хайредин. Планира се разширяване на услугата чрез откриване на нови социални предприятия на територията на областта	Община Хайредин	Налична
42.	Социално терапевтичен център	Лица над 18 години от различни рискови групи и младежи	Всички населени места в областта	20	20	20	Социално включване и интеграция на възрастни, чрез предоставяне на психологически, образователни и социални услуги. Предоставяне на иновативни социално терапевтични услуги – психодиагностика, биофийдбек терапия, ритъмтерапия, арт терапия, смехотерапия, танцова терапия, музикотерапия и други терапии, свързани с емоционалната рехабилитация	Гр. Враца	Налична на СНЦ „Жарава“

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца Услуга – име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
							на личността.		
43.	Център за арт предприемачество – СНЦ „Жарава“	Младежи, безработни и лица над 18 години от рискови групи с интерес към приложните дейности.	Всички населени места в областта	20	20	40	Услугата е налична като част от терапиите СНЦ „Жарава“, предоставяни в Социално терапевтичен център. Планира се разширяване на услугата и самостоятелното ѝ функциониране под формата на социално предприятие за приложни дейности и изработка на сувенирни изделия.	Област Враца	Налична на СНЦ „Жарава“. От 2017 г. да стартира като нова самостоятелна услуга

Таблица 3: Планирани социални услуги и мерки в област Враца

Направление 3 Деинституционализация и грижа за старите хора за по-добър и достоен живот

№	Област Враца Услуга – име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
1	Дом за стари хора „Зора“	Стари хора	Област Враца	50	50	50	Социална услуга насочена към задоволяване на основни жизнени потребности	гр.Враца	Налична
2	ДСХ Липница	Стари хора	Община Мизия	35	35		Социална услуга в СИ осигуряваща постоянна грижа, задоволяваща основни жизнени потребности	С.Липница	Налична
3	Дом за стари хора	Лица навършили възраст за	От всички населени места на област Враца	20	20	20	Социална услуга в СИ осигуряваща постоянна грижа, задоволяваща основни	Мездра	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Област Враца Услуга – име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местополо-жение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, съгласно Кодекса за социално осигуряване	и при необходимост от страната				жизнени потребности		
4	Дом за стари хора, с. Попица	Самотно живеещи и хора с увреждания	Община Бяла Слатина	60	60	60	Социална услуга в СИ осигуряваща постоянна грижа, задоволяваща основни жизнени потребности	с. Попица	Налична
5	ДСХ Хайредин	Стари хора	Община Хайредин	80	90		Социална услуга в СИ осигуряваща постоянна грижа, задоволяваща основни жизнени потребности	С.Хайредин	Налична за трансформиране
6	Център за настаняване от семеен тип за стари хора	Стари хора	Община Мизия			30 2x15 места	Създаване на среда за живот близка до семейната при която лицата получават необходимата им индивидуализирана грижа и подкрепа за водене на самостоятелен и независим живот	гр. Мизия	Нова
7	ЦНСТ за стари хора – 6 x 15	Възрастни хора без увреждания	Община Хайредин			90 6x15	Предоставяне на качествени грижи в среда близка до семейната.	С. Хайредин	Нова / за потребителите от ДСХ с.Хайредин

110

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

		на децата в резидентна грижа; • Закрит /трансформиран ДМСГД Враца; • Поетапно намаляване капацитета на ДДЛРГ и закриването му.	потребителите	
Обща цел 2	Да се създадат условия за социално включване/интегриране на максимален брой хора от общностите в неравностойно положение и уязвимите групи, в т.ч. ромска общност в област Враца	• Подобрени условия за самостоятелен живот в домашна среда на 25% от хората с увреждания – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент; • Поне 20% от лицата с увреждания обхванати в услуги за рехабилитация или различни форми на заместваща, дневна грижа; • Подобен достъп на хората с увреждания до социална и медицинска рехабилитация чрез мрежа от 3 ЦСРИ област Враца за обхващане на поне 3 от 10 общини; • Подобрена резидентна грижа за лица и възрастни с увреждания в областта, чрез закриване на 2 СИ; • Продължаване дейността на функциониращи 2 Центъра за развитие на уязвими общности, обхванали 60% от ромските общности в област Враца в дейности за развитие, самопомощ, достъп до здравни, социални услуги и заетост, мотивиране за образование, • Повишена училищна посещаемост на ученици от ромски произход, обхванати в дейности на Центровете за развитие на общности и на училищата; • Увеличен с 25% брой на учениците от изолирани ромски квартали и децата с увреждания, завършващи основно и средно образование; • Разширен спектър от услуги за превенция и реинтеграция на рискови групи със зависимости и проблемно поведение; • Разширен спектър от услуги за подкрепа и преодоляване на последиците при жертви на насилие, трафик, зависимости • Изграден и функциониращ Арт център за социално предприемачество, личностно развитие, самоопределяне и комуникация, където всеки участник е приет и еднакво значим;	- Статистически данни на НСИ -Доклади на ЗМО -Данни на РИО, ОЗД, ДСП, общини - анализи на РДСП за оценката на потребностите, статистически данни от РДСП - решения на ОбС и заповеди на АСП за разкриване на нови социални услуги	2016 / 2020 2016 / 2020 всяка учебна година 2016 / 2020 2016 / 2020 2016 / 2020 2017/2020
Обща цел	Да се подобри качеството	• Предотвратена преждевременна институционализация на минимум	- Статистически	2016 / 2020

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

<u>3</u>	на живота на старите хора във всички населени места в областта	150 самотно живеещи стари хора чрез развитите услуги за грижа в домашна среда (с мобилен компонент); - Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за поне 45% от старите хора в област Враца с приоритетно обхващане на самотно живеещите в изолирани населени места извън общинските центрове; - Развити нов тип алтернативни резидентни услуги в среда близка до домашната за стари хора, които не са в състояние да живеят самостоятелно.	данни на НСИ - отчети на СУ и мобилни екипи - обратна връзка от потребителите - Посещения на място	
<u>Обща цел 4</u>	Да се гарантира качеството и ефективността на социалните услуги чрез изграждане на необходимия капацитет за управление на областно и общинско ниво и чрез осигуряване на квалифициран и компетентен персонал за предоставяне на услуги	- Повишен капацитет за управление на СУ на над 80% представители на администрацията, дирекции социално подпомагане; - Подобрена професионална квалификация и специализирани умения за социална работа поне на 200 души персонал на доставчиците на услуги в област Враца; - Осигуряване възможности за супервизия в най-малко 40% от социалните услуги в област Враца;	- Проучване за обратна връзка от потребителите за качеството на СУ; анкети -документация на СУ, срещи с персонала - Документация от обученията,	2016 / 2020
<u>Обща цел 5</u>	Да се повиши ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество	- Развити и работещи поне 3 нови за област Враца услуги за деца и семейства, функциониращи на областно ниво посредством сътрудничество и взаимодействие между доставчици на услуги от различни общини; - Осъществени поне 3 междуобщински социални услуги, обхващащи потребители от повече от 1 община; - Инициирани и развити поне 3 смесени междусекторни смесени услуги (между 2 или повече от секторите здравеопазване, социални услуги, образование, заетост, жилищна политика и инфраструктура); - Формулирани и осъществени общински мерки (проекти) за социално включване на уязвими общности и рискови групи в област Враца – поне 1 във всяка община.	- общински финансови справки - Протоколи и решения на ОбС - Подписани междуобщински и междусекторни споразумения - Срещи -Доклади ЗМО - Мониторингови доклади от из-	2016 / 2020

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

			пълнението на общинските програми за развитие	
--	--	--	--	--

Конкретни цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и пол-зите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
Приоритетно направление 1: Превенция за деца и семейства в риск и продължаването на деинституционализация на грижите за деца					
1.1. Превенция на изоставянето на децата и задържането в биологичното семейство	Мярка 1.1.1. Продължаване дейността на ЗМБ-Враца. Мярка 1.1.2. Стартиране на социални услуги свързани с оказване на подкрепа на родителите на деца – ЦОП Мярка 1.1.3. Изготвяне на Общински и областни програми и мерки за здравна профилактика, семейно планиране и подкрепа за социално включване на семейства в риск.	• Работещо ЗМБ-Враца с 6 бременни или майки с деца, обхванати средно годишно • Разширени дейности на 3 ЦОП – Враца, Роман и Козлодуй • Разкрит 1 нов ЦОП –Оряхово. • Обхванати ползватели в ЦОП от общини-те Бяла Слатина, Мездра, Оряхово и Хайредин Извършени консултации при рискови семейства • Прилогане на цялостна програма за здравна профилактика на майчинството, бременността, инициативи за здравна просвета със посредничеството на НПО	• Намаление на децата, изоставени в родилен дом с 20% годишно; Предотвратено изоставяне на децата при 90% от клиентите на ЗМБ; • Осигурен достъп до СУ за деца и семейства в риск в общини чрез 7 работещи ЦОП с филиали и мобилни екипи • Разширен капацитет на услугите в ЦОП • Увеличен брой обхванати деца и семейства в риск – ползватели на услугите в ЦОП • Подобрена здравна профилактика за бъдещите майки във всички общини; • 90% от бременните обхванати в програми за здравна профилактика • Намаление с 30% на случаите на нежелана и ранна бременност	Статистически данни на НСИ - Проучване за обратна връзка от потребителите - месечни и тримесечни справки от ДУ-ЦОП, РДСП - Социологически анкети, проучвания - заповеди на кмет и решения на ОС за разкрити нови	Годишна база По-подробни данни 2016 / 2020 2016 / 2020

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

Конкретни цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и пол-зите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
	Мярка 1.1. 4. Осигуряване на грижа при близки и роднини за изоставени и negliжирани деца. Мярка 1.1.5. Услуги в подкрепа на осиновяването. Мярка 1.1.6. Популяризиране и развитие на Приемната грижа в област Враца и включване на поне 20 нови приемни семейства годишно.	• Издаване на заповеди по реда на чл.26 от ЗЗДет. За настаняване на деца в семейство на близки. • Осигурени консултации и обучения за всички кандидат-осиновителите; • Развита услуга за приемна грижа на областно и общинско ниво с мрежа между ЦОП в областта; • Проведени 5 информационни кампании за приемна грижа – по 1 всяка година • Проведени обучения и консултации на 20-25 приемни семейства годишно спешно настаняване на деца в риск от изоставяне.	• Осъществени програми за здравна просвета и семейно планиране в 70% от средните училища в областта; • Извършени настанявания при роднини и близки • Извършени на 30-40 осиновявания на деца годишно • Увеличен брой приемни семейства до 150 през 2020 г. • Повишена информираност за приемната грижа в областта • Намален брой деца, настанявани извън семейството си с 20% към края на всяка година	общински услуги в подкрепа на уязвими семейства и деца - данни на ОЗД - заповеди на АСП за разкриване на нови социални услуги -Доклади на ЗМО - Доклади на ОЗД, ДСП - анализи и данни на РДСП	
1.2. Да се осигурят условия за развитие на децата с увреждания , отглеждани	Мярка 1.2.1. Развиване на ЦСРИ за осигуряване на достъп до здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация за над 50% от децата с увреждания и подкрепа за техните семейства.	• Продължаване дейността на съществуващия ЦСРИ-с.Бутан при капацитет 30 • Изградени 2 нови ЦСРИ в общините Бяла Слатина и Враца • Работещи 3 нови дневни центъра за деца с увреждания в Бяла Слатина, гр.Мездра и село	• Изградена мрежа от 3 ЦСРИ област Враца за обхващане на деца с увреждания и деца с аутизъм от минимум 5 общини • Предоставяни услуги и рехабилитация на около 200 деца с увреждания на година в рамките на капацитета на	- Данни на АХУ - Данни на НПО, работещи с хора с увреждания - Справки и отчети на СУ	Годишна база По-подробни данни 2016/2020

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

Конкретни цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и пол-зите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
в семейството	Мярка 1.2.2. Осигуряване на достъп до адекватна и гъвкава заместваща грижа – дневна и почасова грижа за около 25% от децата с увреждания, отглеждани в семейна среда. Дейност 1.2.3. Подкрепа за родителите за отглеждане на децата с увреждания в семейството.	Хайредин • Провеждани консултации, обучения и подкрепа на поне 60 семейства на деца с увреждания годишно; • Поне 2 общини, в които се предоставя общинска услуга специализиран транспорт за деца с увреждания • Осъществени преки контакти и посредничество от ДБТ за намиране на работа и повишаване на квалификацията на родителите на 70% от децата, изведени от СИ	ЦСРИ. • Оказана подкрепа на 100 семейства на деца с увреждания • Намалено с 50% настаняване на деца с увреждания извън семейството; • Осигурени услуги по ранна интервенция поне на 80% от семействата с деца с увреждания (от 0 до 3 години) • Осигурена заместваща грижа – почасова, дневна, за няколко дни – със средногодишен капацитет за 20-30% от семействата с деца с увреждания	- обратна връзка от потребителите - база данни на ОЗД и ДСП	2016/2020
1.3. Да се осигури подкрепа на уязвимите семейства и децата за социално включване, превенция на рисково поведение и negliжиран	Мярка 1.3.1. Развиване на услуги в общността за подобряване на родителския капацитет и за превенция на negliжирането на децата, отглеждани в семейна среда. Мярка 1.3.2. Инициативи и програми, насочени към децата и младежите за	• Предоставени услуги, консултации и подкрепа на деца и родители –на 140 семейства в риск месечно (най-малко в рамките на 50% от капацитета на 6-те ЦОП в областта); • Осъществени обучения за отговорно родителство, “Училище за родители” консултиране в 7 ЦОП и в поне 40% от училищата; • Реализирани подходящи за различните възрастови групи	• Осигурен достъп до СУ за деца и семейства в риск в 7 общини чрез разкритите ЦОП с мобилни услуги; • Оказана подкрепа за отговорно родителство сред 60% от семействата на децата клиенти на услуги в ЦОП; • Подобрена информираност на учениците и младежите за последиците от зависимостите и рисковото поведение;	- Статистически данни на НСИ - Проучване за обратна връзка от потребителите - месечни и тримесечни справки от	Годишна база По-подробни данни 2016 / 2020

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

Конкретни цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и пол-зите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
е на децата	превенция на рисково поведение. Мярка 1.3.3. Подкрепа за преодоляване на последиците от рисковото поведение при децата и младежите и работа с деца на улицата и деца жертви на насилие и трафик.	ученици информационни кампании и програми за превенция на насилието, рисковото поведение, зависимостите във всички училища в областта; Осигурен достъп до кризисно настаняване за деца и младежи с рисково поведение.	Предоставени услуги /подкрепа за реинтеграция за 80% от децата и лицата жертви на насилие, трафик, зависимости, рисково поведение.	Цоп в РДСП - Социологически анкети, проучвания - заповеди на кмет и решения на ОС за разкрити нови общински услуги в подкрепа на уязвими семейства и деца	2016 / 2020
1.4. Да се осигури равен достъп на децата от рискови общности и уязвими групи до качествено образование	Мярка 1.4.1. Гарантиране на задължителното предучилищно образование за всички подлежащи деца в област Враца. Мярка 1.4.2. Изготвяне на Програми за превенция с цел намаляване с 80% на отпадналите деца на отпадането от училище и реинтеграция в	- Брой разработени/приети общински програми, обединяващи планираните мерки в образованието на деца от уязвими общности и групи; - Брой реализирани проекти на общини, училища, НПО, за обхващане на ученици в училище и за повишаване на мотивацията и знанията им; - Реализирани годишни кампании на учители и НПО за записване на децата в подготвителен и първи	- Осигурено пълно обхващане на децата в задължителното предучилищно образование; - Повишена училищна посещаемост и интерес към учебния процес на децата, обхванати в извънкласни и извънучилищни форми; - Ре интегрирани в училище 80% от участниците в курсовете за наваксване на учебния материал;	- Статистически данни и справки от РИО на МОН - срещи в училищата с деца, родители, учители - Справки и отчети на социалните	Всяка учебна година Септември /януари / юни сравнителни данни

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

Конкретни цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и пол-зите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
	образованието на отпадналите деца и младежи. Мярка 1.4.3. Осигуряване на интегрирана предучилищна подготовка и образование за децата с увреждания – обхващане на 70% от децата с увреждания в подходящи форми на включващо образование. Мярка 1.4.4. Приобщаване на родителите и общността в учебно-възпитателния процес на техните деца.	клас, със специален фокус към децата от ромската общност; - Брой назначени помощници на учителя в общинските училища със смесен етнически състав с подкрепата на общините; - Брой деца обхванати в извънкласни и извънучилищни дейности, изпълнявани в рамките на образователни проекти и хоризонтални политики; - Осигурени ресурсни учители за деца с увреждания, интегрирани в масовите училища; - Брой участници в организирания курсове и форми за наваксване на учебния материал от изоставащите ученици; - Разработени и приети общински планове – мерки за достъпна среда в учебните заведения за деца с увреждания	- Над 600 ученици обхванати в образователни инициативи, извънкласни и извънучилищни дейности за свободното време; - Подобри умения за 120 учители за включване на родителите в образователно-възпитателния процес - Подобрена достъпна среда в училищата и детските градини за деца и младежи с увреждания, съгласно конкретните планове на общините; 70% от децата с увреждания редовно посещаващи училище и обхванати в подходящи форми на включващо образование; - Инвестирани ресурси от общините за достъпна среда (обем средства, % от общинския бюджет за инфраструктура).	услуги -годишни док-лади, статистически данни и отчети на общински администрации и -проучвания	2016 / 2018/
Приоритетно направление: 2 Грижа за лицата с увреждания и лица от рискови групи					
2.1. Да се разработят планове за трансформи	Мярка 2.1.1. Разработване на нови актуализирани планове за трансформиране /	Разработени и приети 2 плана за трансформиране / закриване на СИ за деца закриване на ДДЛРГ Враца и ДМСГД Враца;	Съгласувани на областно и общинско ниво конкретни планове и стъпки за трансформирането на 2 СИ и	- Доклади от оценките на децата в СИ и планове за	Годишна база

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

Конкретни цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и пол-зите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
ране и закриване на 6 СИ за деца в област Враца и актуализиране на плана за закриване на ДДЛРГ, с. Галатин	закриване на СИ за деца. Мярка 2.1.2 Формиране на мрежа между всички участници, които имат отговорност за бъдещето на децата от СИ.	- Създадена областна работна група за СИ за деца и експертна група за подкрепа на областно ниво; - Осъществени контакти с всички общини/ДСП, от които има деца, настанени в СИ в област Враца; - Осъществена актуализация на мерките в съответствие с индивидуалните оценки на настанените в СИ деца и планове за извеждането им	за извеждането на децата; Постигнато съгласие на заинтересованите страни за политиките и подходите за де-институционализация на децата със и без увреждания в СИ	развитие - Планове за затваряне на СИ - Доклади за трансформирани и затворени СИ	2016/2020
2.2. Извеждане на поне 50% от децата от специализираните институции за отглеждане в семейна среда	Мярка 2.2.1 Развитие на услуги за реинтеграция на децата от СИ в биологичното или разширеното семейство (настаняване при близки и роднини), услуги в подкрепа на осиновяването. Мярка 2.2.2. Извеждане на деца от СИ в приемни семейства.	- Осъществени преки контакти с родителите и/или близките на 80% от децата, настанени в СИ, чрез ОЗД, формирания мобилен екип в ЦОП към КСУ по реинтеграция в семейна среда и центровете за развитие на ромски общности; - Осигурени възможности за гъвкава дневна грижа в населеното място, в което живее семейството за 80% от децата, изведени от СИ; - Осъществени дейности от СИ, ОЗД и ЦОП за възстановяване на контактите на децата от СИ с биологичните семейства; - Брой деца от СИ реинтегрирани в	- Изведени в семейна среда останалите деца в СИ; - Увеличен относителен дял (брой) на децата с увреждания от СИ, изведени в приемни семейства; - Осигурена семейна среда за над 80% от децата в СИ, за които в индивидуалните оценки и планове е препоръчана семейна среда;	- Доклади от оценките на настанените деца и планове за развитие - Регистри на реинтегриран и и приети в приемна грижа деца - Регистър на приемните семейства - статистически данни на ЦОП, ОЗД, РДСП	Годишна база По-подробни данни 2016 / 2020

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

Конкретни цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и пол-зите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
		биологичните и разширените семейства; Брой деца от СИ изведени в приемни семейства.			
2.3. Да се развият алтернативни социални услуги за резидентна грижа в среда близка до семейната за децата	Мярка 2.2.3 Изграждане на ЦНСТ за извеждане на деца от СИ, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.	- Изградени 5 ЦНСТ с общ капацитет в Общините Враца, Криводол и Оряхово; - Преструктуриране на Преходно жилище Роман в ЦНСТ за деца/младежи без увреждания.	- Осигурена алтернативна резидентна грижа за деца с увреждания от СИ, които не могат да бъдат изведени в семейна среда; - Подобрено качество на резидентната грижа за деца, предоставена в среда, близка до семейната.	- Посещения на място за обратна връзка -годишни док-лади, отчети на РДСП и общински администрации -Доклади на ЗМО	Годишна база По-подробни данни 2016 / 2018 / 2020
2.4. Да се закрият СИ за деца в област Враца и разкриване на нови услуги	Мярка 2.2.4. Подготовка и поетапно закриване на 2 СИ за деца в област Враца до 2020 г.	- Закрити 2 СИ за деца в област Враца ДДЛРГ Враца и ДМСГД Враца. - Брой / обхват на разкритите нови СУ в общността на мястото на закриваните СИ за деца; - Работещ Център за ранна интервенция за деца с увреждания в сградата на ДМСГД.	- Закрити специализирани институции за деца в област Враца - Брой/ профил на разкритите нови услуги при закриването на СИ, съгласно разработените планове за всяка отделна СИ	- Доклади от СИ Мониторингови посещения - Доклади ЗМО - Данни от ОЗД, ДЗП, РДСП, - Доклади от проверки на РДСП	Годишна база По-подробни данни 2016 / 2020

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

Конкретни цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и пол-зите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
2.5. Да се подпомогне интеграцията на младежите, напускащи специализирани институции	Мярка 2.5.1. Програми за изграждане на социални умения на децата, настанени в СИ. Мярка 2.5.2. Продължаване дейността на преходни и наблюдавани жилища за адаптация към самостоятелен живот на младежи, напускащи СИ. Мярка 2.5.3. Изграждане на защитени жилища за извеждане от СИ на младежи с увреждания. Мярка 2.5.4. Изготвяне на програми за социална и трудова интеграция на младежите от СИ.	• Продължаване дейността на 2-те наблюдавани жилища с капацитет общо 12 места за младежи, напускащи СИ; • Предоставени индивидуални консултации за професионално ориентиране на 100% от младежите, предстоящи да напуснат ДДЛРГ до 2 години; • Продължаваща дейност на 3 защитени жилища за лица с умствена изостаналост гр.Мездра, село Манастирище; • Изградено ново ЗЖ с капацитет 10 лица с умствена изостаналост напускащи СИ с.Три Кладенци • Изграждане на 2 бр. нови ЦНСТ за лица с умствена изостаналост – потребители от ДВХУИ с.Три Кладенци. • Изграждане на 3 бр. ЦНСТ по 15 места за лица с умствена изостаналост –потребители от ДВХУИ с.Бутан • Осъществени целеви мерки в общините за подкрепа за социална интеграция на младежите след напускане на СИ (посредничество	• 100% от младежите на възраст 14-18 год. от СИ с подобрени социални умения и адаптация към самостоятелен живот, чрез включване в целеви програми; • Поне 30-40 младежи от СИ подготвени за самостоятелност чрез настаняване в преходни и наблюдавани жилища; • Обхванати в целеви програми за професионална квалификация 80% от младежите, над 16 год. напускащи ДДЛРГ, в т.число и настанените в преходни и наблюдавани жилища. • Осигурена среда, близка до семейната за младежи, напускащи СИ и настанени в защитени жилища • Подобрени възможности за социална интеграция и достъп до заетост на 80% от младежите, напуснали СИ	10 Срещи, обратна връзка от потребителите Справки от	2016-2020

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

Конкретни цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и пол-зите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
		за заетост, подкрепа за осигуряване на жилище)		СУ	
2.6. Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда	Мярка 2.6.1. Развиване на ЦСРИ с мобилни екипи за обхващане на хората с увреждания в цялата територия на област Враца. Мярка 2.6.2. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства. Мярка 2.6.3. Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания.	- Поне 3 действащи ЦСРИ, които обхващат лица с увреждания с мобилни екипи за малките населени; - Увеличен брой лица с увреждания включени в увеличения с 40% капацитет на услугите Домашен социален патронаж, ДП, СА, предназначени за хора с увреждания и стари хора; - Включени допълнителни дейности за помощ в ежедневието на потребителите с увреждания към патронажите; - Развити гъвкави услуги за заместваща и дневна грижа в общини (Враца, Мездра, Бяла Слатина, Хайредин); - Развитие и предоставяне на общинска услуга специализиран транспорт за хората с увреждания в 5 общини; - Реализирани целеви мерки – квалификационни курсове от ДБТ за лица с увреждания с право на работа.	- Осигурена рехабилитация и услуги в ЦСРИ за 300 – 330 лица с увреждания средно на година; - Осигурени услуги в домашна среда за около 20% от хората с увреждания (общо около 1540 лица) потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент, заместваща грижа; - Поне 2 общини с осигурен достъп до адаптиран публичен транспорт; - Поне 25-30% от лицата с увреждания с право на работа обхванати в програмите на ДБТ за трудово посредничество, достъп до квалификация и заетост.	СУ -годишни док-лади, статистически данни и отчети на РЗИ и общински администрации и - данни и справки от ДБТ - Доклади на ДСП - отчети на мобилни екипи - заповеди на кмет и решения на ОС за разкрити нови общински услуги за хора с увреждания	<i>Годишна база</i> <i>По-подробни данни 2012 / 2014 / 2016</i>

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

Конкретни цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и пол-зите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
2.7. Да се намали броя на хората с увреждания в специализирани институции чрез развитие на алтернативна резидентна грижа от семеен тип	Мярка 2.7.1. Реформиране и реструктуриране на съществуващите СИ за възрастни с увреждания и подобряване на качеството на предоставяната резидентна грижа; Мярка 2.7.2. Изграждане на алтернативни социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.	- Разработени и приети 2 институцио-нални плана за реформиране на СИ за възрастни с увреждания до 2020 г.; - Предстои закриване на 2 СИ за възрастни с увреждания: ДВХУИ село Три Кладенци и ДВХУИ Бутан - Предоставена грижа в съществуващи ЗЖ за възрастни хора с увреждания в с.Гложене и гр.Враца (общо 30 лица); - Изградени 3 ЦНСТ за извеждане на 45 лица с умствена изостаналост с.Бутан ; - Стартирали услуги в 1 ЦНСТ за възрастни хора с умствена изостаналост или деменция изведени лица от ДВХУИ с.Бутан - Изградени и разкрити 2 нови ЦНСТ за извеждане на възрастни от ДВХУИ с.Три Кладенци; - Изградено ЗЖ за хора с психични разстройства с капацитет 6 с.Ботево - Изградени 2 бр. ЦНСТ с по 12 места за възрастни с психични разстройства или деменция - Изграени ЦНСТ за	Закрити 2 СИ за лица с увреждания: ДВХУИ с.Бутан и ДВХУИ с.Три Кладенци - Изведени от СИ около 101 лица с увреждания в ЗЖ и ЦНСТ; - Осигурена резидентна грижа в среда близка до семейната за поне 100 лица с увреждания от СИ, които не са в състояние да живеят самостоятелно.	- Планове за преустройство и ремонт на СИ за възрастни с увреждания - срещи и посещения за обратна връзка от потребителите - Доклади на ЗМО -Отчети от СУ - Доклади от проверки на РДСП	Годишна база По-подробни данни 2016 / 2020

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

Конкретни цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и пол-зите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
2.8. Да се осигури достъп до развитие за етническите общности в неравнопоставено положение и уязвими групи	Мярка 2.8.1. Продължаване дейността на 2-та Обществени Център за развитие на уязвими общности, които да обхванат поне 60% от компактните ромски общности в областта. Мярка 2.8.2. Продължаване дейността на здравните медиатори за подобряване на достъпа до здравеопазване в ромските общности. Мярка 2.8.3. Образование за възрастни. Мерки за реинтеграция в образованието на неграмотните и пълнолетните с ниско образование (със специален фокус към отпадналите от училище млади хора в ромските квартали). Доходи.	- Изградени и функциониращи 2 Центъра за развитие на уязвими общности, които обхващат основните обособени ромски общности в област Враца, Бяла Слатина - Увеличен брой здравни медиатори в подкрепа на ромската общност; - Проведени кампании "Имунизация" в обособените ромски общности; - Обхванати в образователни и професионални курсове и в дейности в подкрепа на общността на ниво град/село 50% от младежите, отпаднали от училище; - Обхванати в курсове за ограмотяване и повишаване на квалификацията, съчетани с дейности насочени към децата им, на 30% от трайно безработните роми с основно и по-ниско образование;	- Подобрен достъп до здравни, социални и образователни услуги за 60% от уязвимите ромски общности; - Реализирани програми за общностно развитие, интеграция и помощ чрез самопомощ в 5 общини; - Постигнат 90 % обхват на децата от уязвимите ромски общности с имунизация от задължителния имунизационен календар; - Повишена с 50% училищна посещаемост на ромските деца; - Намаление със 70% на отпадането на ромските деца от училище - Обучени поне 20 роми за подкрепа в интегрирането на своята общност и за сътрудничество със социалните услуги (като ЦОП и ЦСРИ) - Създадени условия и база данни за вземане на информирани решения и изработване на адекватни политики, насочени към	- анализи и статистически данни от НПО, -проучвания -посещения на място за наблюдение на дейността и обратна връзка от общностите - данни и справки от ДБТ, РИО на МОН, РДСП, училища -проектна документация за дейностите на Центровете	Годишна база По-подробни данни 2012 / 2014 / 2016

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

Конкретни цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и пол-зите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
			социално включване на ромските общности в областта		
2.9 Да се създадат условия за реинтеграция на рискови общности, индивиди и уязвими групи с рисково и зависимо поведение	Мярка 2.9.1. Развиване на услуги за превенция на рисково и зависимо поведение, насочени към младежи и възрастни; Мярка 2.9.2. Услуги за реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение.	- Осъществени кампании за превенция на домашното насилие, трафика и зависимостите; - Проведено проучване и оценка на нуждите на хората със зависимости в областта; - Разработени програми за социални жилища поне в 1-2 общини в областта - Разработени програми за превенция и реинтеграция на хора със зависимости; - Работещ Център за временно настаняване с капацитет 10 места в гр.Враца; - Реализирани междусекторни услуги за подкрепа за реинтеграция на лицата в пробация.	- Повишена информираност в областта за рисковете от зависимостите, домашното насилие и трафика - Осигурени възможности за временно настаняване и подкрепа за социална реинтеграция на 40-50 лица годишно; - Осигурени консултации и подкрепа в общността на всички (100%) лица със зависимости, заявили потребности от подкрепа - Осигурена подкрепа за реинтеграция на хората, напуснали местата за лишаване от свобода – 10 души средногодишно	- анализи и статистически данни от НПО, ДУ, МКБППМН, МВР, ДПС, ДАЗД - данни и справки от ДБТ Данни от Областния съвет за наркотични вещества	Годишна база По-подробни данни 2012 / 2014 / 2016
Приоритетно направление 3: Деинституционализация и грижа за старите хора за по-добър и достоен живот					
3.1. Да се развие широка мрежа от услуги в	Мярка 3.1.1. Развиване на функциите и дейностите на домашния социален патронаж и развитие на мобилни услуги за	- Увеличен капацитет с около 30% на домашния социален патронаж в 8 общини на област Враца до 2015 г.; - Предоставени допълнителни	Подобри и разширени услуги в домашна среда за 30% от старите хора – потребители на домашен социален патронаж, домашен	- Статистически данни на НСИ - заповеди на	Годишна база По-подробни

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

Конкретни цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и пол-зите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
общността за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора в домашна среда	обхващане на малките изолирани населени места в област Враца. Мярка 3.1.2. Разширяване на услугите в домашна среда – домашен помощник, социален асистент, личен асистент с увеличен капацитет. Мярка 3.1.3. Осигуряване на дневна грижа, заместваща грижа и почасови услуги в общността за стари хора.	услуги в рамките на домашните социални патронажи в домовете за 30-40% от патронирания лица; • Увеличен с 30% брой на ангажираните лични асистенти, социални асистенти и домашни помощници през 2016 г. спрямо 2015 г. • Увеличен с 50% брой потребители на услугите ЛА, СА и ДП през 2016 г. спрямо 2015 г.; • Разкрити 5 нови Дневни центъра за стари хора в с общ капацитет 160 места; • Осигурена услуга за заместваща грижа за стари хора – Център за домашни грижи грижа в общините Бяла Слатина, Враца, Криводол и Оряхово.	помощник, социален и личен асистент; • Увеличен с 40% брой стари хора- потребители на услуги в домашна среда; • Увеличаване с 50% на относителния дял на клиентите в населени места извън общинските центрове; • Предотвратено преждевременно настаняване в резидентна грижа на 180-200 стари хора чрез предоставяне на разнообразни услуги в домашна среда; • Осигурени дневни и почасови грижи, консултации и подкрепа за поне 370 стари хора годишно в област Враца	кмет и решения на ОС за разкрити нови услуги в подкрепа на старите хора - отчети на мобилни екипи - обратна връзка от потребителите - Посещения на място	и данни 2012 / 2014 / 2016

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

Конкретни цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и пол-зите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
3.2. Да се осигури достъп на старите хора до качествена резидентна грижа в среда, близка до домашната.	Мярка 3.2.1. Продължаване дейността на специализирани институции за стари хора, подобряване на условията и качеството на грижите; Мярка 3.2.2. Разкриване на алтернативни социални услуги от резидентен – ЦНСТ и ЗЖ за стари хора	- Преструктуриране на ДСХ с.Хайредин; - Продължаване дейността на ДСХ Враца, Мездра, с. Липница с. Попица; - Изграждане на нови ЦНСТ за стари хора за лицата от ДСХ Хайредин.	- Подобрени битови условия за 165 стари хора, настанени в ДСХ; - Предоставени качествени резидентни грижи в среда поне за 80 лица	- Планове за – срещи и посещения за обратна връзка от потребителите - Доклади на ЗМО -Отчети от СУ - Доклади от проверки на РДСП	Годишна база По-подробни данни 2016 / 2020

Раздел В: План за действие

6 Управление и координация на изпълнението на стратегията

6.1 Структури за координация на областно и общинско ниво

○ Отговорности и роли в изпълнението на стратегията

Ролите и задачите на общините и институциите на областно ниво, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни в изпълнението на Областната стратегия за развитие на социалните услуги се определят от техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им.

6.1.1. Областен управител и Областен съвет за развитие

Областният управител отговаря за изпълнението на Областната стратегия за развитие на област Враца, с която е свързана Областната стратегия за развитие на социалните услуги като секторна политика в област Враца. Планирането на общи мерки на областно ниво и на съвместни дейности в няколко общини, прави фигурата на областния управител ключова за осигуряване на съответствие между националните и местните интереси и за координацията между специализираните териториални звена на централното държавно управление по отношение прилагането на секторните политики. Областният управител разполага със значителна оперативна самостоятелност и многопластови функции и се явява ключова координираща фигура между управленските нива (държавно – местно; централно – териториално), от една страна, и от друга – между секторните звена на централната изпълнителна власт.

Съгласно определените функции в рамковата нормативна уредба, **областният управител** има следната роля и отговорности в изпълнението на настоящата стратегия:

- Внася проекта на Областната стратегия за развитие на социалните услуги за обсъждане, съгласуване и за приемане от Областния съвет за развитие;
- Координира работата на общините на територията на областта при разработването на общинските стратегии за развитие на социалните услуги;
- Съвместно с РДСП Враца подпомага развитието на услуги в общността на междуобщинско и областно ниво, насочени към подкрепа за интегритета на семейства и общности и предотвратяване на рискове, водещи към социално изключване и изолация на индивиди и групи; съдейства на общините за развитие на политики и услуги, насочени към намаляване на дела на хората, настанени в специализирани институции;
- Координира, контролира и сътрудничи с всички заинтересовани страни, за да се повиши ефикасността на услугите и да се осигурят равни възможности на достъп на ползвателите до тях чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

Функции във връзка с управлението на областното развитие има Областният съвет за развитие, който е колективен междуведомствен орган, председателстван от Областния управител.

Областният съвет за развитие на област Враца е колективен междуведомствен орган, председателстван от областния управител, който също носи определени отговорности за развитието на социалните и междусекторните услуги на територията на областта:

- Обсъжда и приема Областната стратегия за развитие на социалните услуги;

- Прави предложения за сключване на споразумения за сътрудничество между съседни общини за осъществяване на съвместни дейности в изпълнение на дейностите, заложи в стратегията;

6.1.2. РДСП и ДСП

Регионалните дирекции за социално подпомагане като териториални поделения на АСП в областните административни центрове провеждат държавната социална политика на ниво област, а Дирекциите „Социално подпомагане“ на територията на всяка община по отношение на закрила на детето; рехабилитация и социална интеграция на хората с увреждания и проучване на потребностите на населението в областта и в общините от социални помощи и социални услуги.

Ролята на РДСП – Враца в изпълнението на Областната стратегия включва:

- Изготвя съвместно с общините годишен план за изпълнение на Областната стратегия за развитие на социални услуги;
- Поема оперативната и техническа координация на изпълнението на Стратегията с подкрепата на областна администрация и общините;
- Изготвя становища и прави предложения до АСП за откриване и закриване на социални услуги, в съответствие с планираните дейности в стратегията;
- Събира и актуализира база данни с резултатите от предоставяните социални услуги и следи за изпълнението на индикаторите за оценка на стратегията;
- Сътрудничи с областната и общинските администрации и с неправителствени организации при осъществяването на планираните дейности в стратегията;
- Осигурява методическа подкрепа на персонала на социалните услуги, планира програми за професионално развитие и квалификация и системен контрол върху предоставянето на социалните услуги, планирани в стратегията;
- РДСП отговаря за подготовката на планове за закриване/трансформиране на СИ и тяхното изпълнение; РДСП носи отговорност за реформирането и реструктурирането на специализираните институции в област Враца;
- РДСП отговаря за създаването и дейността на работна група на областно ниво за консултиране и подкрепа на процеса на изготвяне на планове;
- Осигурява методическа подкрепа на персонала на социалните услуги, планира програми за професионално развитие и квалификация.

Роля и отговорности на Дирекциите социално подпомагане:

ДСП – **Враца, Бяла Слатина, Козлодуй, Мездра и Оряхово** (заедно с отделите си по Социална закрила и Закрила на детето в останалите общини) носят отговорност и изпълняват конкретни задачи при реализирането на Областната стратегия за развитие на социалните услуги:

- Правят предложения до кмета на общината за предоставяне на социални услуги в съответната община;
- Правят предложения до РДСП – Враца за откриване, реформиране и закриване на социални услуги, съобразно планираните дейности в стратегията;
- ДСП и ОЗД управляват случаите на хората и децата в риск; разработват оценки и индивидуални планове за децата и лицата, настанени в специализирани институции;
- Осъществяват сътрудничество между общинската администрация и неправителствени организации във връзка с областната стратегия и предвидените дейности в нея;

- Събират и актуализират данните на базовите индикатори и резултатите от изпълнение на социалните услуги;

Предвид основните си функции, РДСП и ДСП (с отделите си по Социална закрила и Закрила на детето) имат отношение към всички заложи цели в Областната стратегия за развитие на социалните услуги.

Същевременно взаимодействието на АСП с МТСП се определя като фактор за гарантиране на устойчивостта на изпълнението на областната стратегия чрез практическите възможности за осигуряване на средства за предоставяне на услуги като държавно-делегирана дейност.

6.1.3. Държавна агенция за закрила на детето (ДАЗД)

Ролята на Държавната агенция за закрила на детето включва:

- Оказва методическа помощ на областна управа, местни власти и администрация, юридически и физически лица, осъществяващи дейности по закрила на детето и на други държавни органи за реализиране и оценка на техните дейности при осъществяване на планираните социалните услуги в областната стратегия за децата;
- Издава лицензи на доставчиците на новоразкрити социални услуги за деца;
- Контролира стандартите и критериите за качество на социалните услуги за деца и семейства.

6.1.4. Общини

Общините отговарят за цялостното изпълнение на областната Стратегия за развитие на социалните услуги на тяхната територия. За тази цел те разработват, приемат и прилагат общинска стратегия за развитие на социалните услуги и план за действие.

Роля и отговорности на **Общинския съвет**:

- Обсъжда и приема общинската стратегия/програма за развитие на социални услуги на територията на общината и годишния оперативен план за изпълнението ѝ по предложение на кмета на общината;
- Одобрява докладите за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги по предложение на кмета на общината;
- Съгласува проектни предложения за финансиране на социални услуги, които ще се развиват на територията на общината и планирани в Областната стратегия.
- Взема решения, свързани с развитие на СУ на територията на общината (откриване, закриване, разширяване, дофинансиране и пр.).

Роля на **кмета** на общината:

- Организира изработването на общинските стратегии и планове за развитие на социални услуги на територията на общината и на програмата за реализацията им и след съгласуване с Обществения съвет по социално подпомагане ги внася за обсъждане и приемане от Общинския съвет;
- Организира разработването на общинските секторни политики и – след гласуването в Общинския съвет – организира цялостното им изпълнение. Кметът и общинската администрация осъществяват съгласуването на дейностите за развитие на социалните услуги с общите хоризонтални мерки за социално включване;
- Търси възможности и осигурява финансиране от различни финансови източници за реализиране на конкретните общински дейности, планирани в областната стратегия.

Общественият съвет по социално подпомагане и услуги е консултативен орган към общината за осъществяване на сътрудничество, координация и консултация между община,

централни държавни органи и доставчици на социални услуги с цел реализиране на социалната политика в конкретната общината.

Местните власти носят конкретни отговорности също за инициирането и изпълнението на хоризонталните политики и мерки за социално включване. В този контекст, общините поемат и основната отговорност за изпълнението на мерки за социално включване, предвидени в Стратегията.

6.1.5. РИО

Регионалният инспекторат по образованието – Враца отговаря съвместно с РДСП Враца и общините в област Враца за координиране и изпълнение на дейности за достъп до качествено образование на деца и ученици, реинтеграция в системата на образование на необхванати, отпаднали и нередовно посещаващи училище ученици.

РИО:

- Участва в процеса на интегриране в системата на образование на децата с увреждания отглеждани в семействата;
- Осигурява методическо ръководство на училищата за насочване на нередовно посещаващи училище ученици и деца с рисково поведение към отделите за закрила на детето и Центровете за обществена подкрепа.
- Осигурява методическо ръководство и насърчава училищата за развитие на дейности съвместно с ЦОП и НПО за повишаване на мотивацията на учениците за задържане в училище и за запълване на свободното им време според индивидуалните им интереси; програми и проекти за превенция на рисковото поведение на деца; за реинтеграция в системата на образование на отпаднали деца, за задържането им в училище чрез участие в извънкласни дейности според индивидуалните им интереси и за наваксване на образователни пропуски;
- Съдейства на общините при осъществяването на контрол върху обхващането на всички деца на територията на област Враца в предучилищна подготовка и възпитание и контролира редовното посещение на ученици в училище.

6.1.6. Дирекции „Бюро по труда“

Дирекциите „Бюро по труда“ участват в планирането и изпълнението на програми и активни мерки за интеграция на пазара на труда на хора в риск (възрастни с увреждания, младежи напускащи специализирани институции, младежи, отпаднали от училище, трайно безработни, в това число хора от ромски общности в обособени квартали) и мерки за подкрепа на семействата на групи в риск (на деца, настанени в СИ, деца и възрастни с увреждания, живеещи в семейна среда).

6.1.7. Регионална здравна инспекция – Враца

Държавната здравна политика на територията на областта се осъществява и организира от **Регионална здравна инспекция (РЗИ)**. **РЗИ** отговаря за координацията и изпълнението на хоризонтални здравни мерки, насочени към хората в риск на територията на община Враца. Създава база данни за здравни специалисти в помощ на хора с увреждания и хора със зависимости, която се използва от ДСП за насочване и консултиране на клиенти в риск.

Конкретните им отговорности са насочени към: здравна профилактика на майчинството/бременността с фокус нежелана и рискова бременност; медицинска рехабилитация за деца и възрастни с увреждания и подкрепа за техните семейства; разработване на здравно-социални програми за семейно планиране; качествена здравна грижа в домовете за деца и хора с увреждания и стари хора във всички общини на област Враца.

6.1.8. Неправителствени организации

Важна роля в изпълнението на стратегията играят НПО – част от тях участват в предоставянето на социални услуги, други допринасят за прилагането на принципите и философията на Стратегията като представители на гражданското общество и групите в риск в област Враца. С активното участие на НПО в процеса ще се подобри развитието на съществуващите услуги, застъпничество, обучение, партниране в управление на услуги.

6.2 Система на мониторинг и оценка. Работа на ЗМО

Механизмът за периодичен преглед или така наречената система за мониторинг е ключов инструмент за развитие на политики и програми в социалната сфера и особено за дългосрочни и комплексни интервенции като Областната стратегия за социалните услуги в област Враца. Основната цел на мониторинга е да се направи оценка на постигнатите резултати в съответствие с предварително поставените цели. С помощта на мониторинга по-ясно се идентифицират потенциалните пречки в реализирането на социалната стратегия, както и се създават възможности за изработване на конкретни механизми за тяхното преодоляване.

Мониторингът се извършва за да подпомогне процеса на управление на стратегията.

Основна задача на мониторинга е да се следи постигането на заложените цели и ефективността на стратегията в хода на нейната реализация. В резултат на осъществявания мониторинг могат да се направят своевременни корекции в начина на изпълнение на стратегическия документ, като резултатите от мониторинга и оценката са основа за актуализацията на стратегията по отношение на стратегическите и конкретните цели, както и за препланирането на оперативните задачи в хода на изпълнението.

Конкретните цели и задачи на системата за мониторинг и оценка са:

1. Да осигурява постоянен поток от актуална информация за развитието на социалната среда в област Враца.
2. Да обезпечи текущия мониторинг на изпълнението на дейностите по Стратегията на областно и общинско ниво.
3. Да осигури актуализирането на Областната стратегия при необходимост, подобряването на политиките за социално включване и постоянното усъвършенстване на социалните услуги и мерки

В съответствие с тези цели и задачи, изграждането и функционирането на цялостна система за мониторинг и оценка дава реални, практически ползи за общините и структурите, които изпълняват Стратегията. Препоръките за промени, постоянният поток от информация и обратната връзка от целевите потребители на услугите, осигурен от системата за мониторинг и оценка са задължително условие за ефективното изпълнение на Стратегията.

Механизмът за периодичен преглед на настоящата Областна стратегия за развитие на социалните услуги включва:

- **Трансформиране на Областния координационен екип и Звеното за мониторинг и оценка** на ОСРСУ 2010-2015 година в Звено за мониторинг на ОСРСУ в област Враца 2016-2020 година. Запазва се състава на звеното за мониторинг, а именно: представители на Областна администрация Враца, координаторите за област Враца по проекта за социални услуги, общините на територията на областта, РИО, РЗИ, РДСП и дирекции социално подпомагане. По преценка на звеното, съгласно вътрешните му правила за работа е допустимо включването и на други членове в състава му, имащи отношение към социалните услуги;
- **Ежегодно изготвяне на мониторингов доклад** за степен на изпълнението на стратегията от звеното за мониторинг. Докладът се изготвя всяка година, като се мониторира състоянието на социалните услуги през предходната година. Докладът се приема от звеното за мониторинг и се представя пред Областния съвет за развитие на област Враца.

- **Изготвяне на междинна оценка през 2018 година** от външни експерти с препоръки за евентуални промени и актуализация на Стратегията (*при осигурена финансова възможност за възлагане на оценката и предвид факта, че съгласно теоретичните постановки на стратегическото планиране, оценка на стратегическия документ се прави от външни, независими експерти и консултанти, а не от екипа пряко ангажиран с изпълнението и мониторинга на стратегията. Мониториращият екип може да организира и координира процеса по оценка на стратегията, но не и да участва в процеса по същество*);
- **Актуализация на стратегията** при необходимост, до края на 2018 година, от звеното за мониторинг или външни експерти;
- **Изготвяне на окончателна оценка на стратегията през 2020 година** и подготовка на нова стратегия за следващия планов период;
- **Включване на всички заинтересовани страни** при мониторинга и оценката на стратегията.
- **Публикуване на мониторинговите доклади** и оценките на стратегията на електронната страница на Областна администрация Враца.

Основният подход, който остава в сила и от предходния планов период е мониторингът и оценката с участие, който изисква включването и обратната връзка от всички участници в изпълнението на предоставянето на социалните услуги и носи допълнителни предимства за ефективността на мониторинга. Участието гарантира съпричастността и чувството за собственост на заинтересованите страни върху продуктите и резултатите от мониторинга и оценката и съответно – тяхната готовност и интерес от прилагането на препоръките на практика.

6.3 Основни партньори. Механизми на партньорството

Ефективното междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество ще допринесе за изграждане на оптимална мрежа от социални услуги в област Враца, която да осигури равен достъп до услуги за рисковите групи и инструменти за максимално оползотворяване на наличните ресурси.

В област Враца ще бъдат използвани разнообразни инструменти за сътрудничество като:

- Партньорства – съвместни действия при изпълнение на общи дейности, междуобщински и смесени услуги;
- Сътрудничество със ЗМО в дейностите за мониторинг и оценка на Стратегията;
- Отворени работни групи с участие на заинтересованите страни и участие на експерти в съвместни работни групи, комисии и екипи;
- Провеждане на срещи и обменни посещения между съседни общини за обмен на информация за групи в риск, обсъждане и планиране на съвместни дейности и проекти за подкрепа на целевите групи. Междуобщинските срещи са с участието на всички заинтересовани институции, в чиито компетенции попадат групите в риск (като ДСП, ДБТ, доставчици на социални и здравни услуги, училища, НПО и др.)
- Планиране и изпълнение на съвместни проекти с допълване на наличните ресурси на съседни общини за изпълнение на Областната стратегия на областно и общинско ниво;
- Съвместно развитие на мобилни екипи за осигуряване на подкрепа на хора с увреждания и самотни стари хора в изолирани населени места;
- Разработване на междуобщински и междусекторни проекти за подкрепа на групите в риск – решаването на проблемите на тези групи често изисква комбиниране на ресурсите на местно ниво и участието на всички заинтересовани страни.

Развитието на партньорствата между общините, изграждането на мрежи на областно и местно ниво ще допринесе за съгласуването и обединяването на дейностите на ангажираните институции с фокус уязвимите общности и групи.

Областен координационен механизъм по деинституционализация (ОКМД)

Съгласно Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“ и Плана за действие в изпълнение на Стратегията в Област Враца е създаден Областен координационен механизъм по деинституционализация /ОКМД/. Целта е чрез него да се постигне ефективно сътрудничество и взаимодействие между гражданския сектор, регионалните и общинските структури. Той е платформа за прилагане на политики чрез междуинституционално партньорство. Основните принципи за прилагане на ОКМД са: осигуряване на най-добрия интерес на детето; взаимна информираност на партньорите и помощ; мултидисциплинарен подход на областно ниво; непрекъснато учене; гъвкавост при вземането на решения; етично поведение при обгрижване на всеки конкретен случай.

ОКМД осигурява ефективна координация и взаимодействие на ангажираните субекти при изпълнение на политики за деинституционализация, както и осигурява подходяща среда за междуинституционално взаимодействие на местно ниво, в което да се разработят максимално опростени и в същото време ефективни регулации и йерархии при партнирането по изпълнение на националните политики в процеса на деинституционализация.

6.4 Основни етапи в изпълнението на стратегията

Областната стратегия за развитието на социалните услуги в област Враца обхваща 5-годишен период (2016 – 2020), в който се обособяват два етапа с продължителност по 3 и 2 години за изпълнение на стратегията, всеки от които започва с период на подготовка и интензивно оперативно планиране, както следва:

	Период	Дейности
Подготвителен етап	ноември/декември 2015, 2016, първа половина	- Изготвяне и приемане на Общински стратегии за социалните услуги в 10-те общини - Оперативно планиране на интервенцията през първите 3 години - План за действие 2016
Първи етап	2016 – 2018	Изпълнение на дейностите по стратегията
Оценка и препланиране	2018, четвърто тримесечие – 2020, първо тримесечие	- Междинна оценка на постигнатите резултати и ефекти от стратегията - Препланиране на следващия двегодишен етап в съответствие със заключенията и препоръките от междинната оценка
Втори етап	2018 – 2020	Изпълнение на дейностите по стратегията
	2020	Финална оценка на въздействието от Областната стратегия

Подготовката за стартиране на Стратегията през първото тримесечие на 2016 г. обхваща няколко основни компонента, чрез които се поставя основата за успешното изпълнение на същинските дейности и постигането на целите, резултатите и цялостния ефект от областната стратегия.

1) Формиране на структури, организационна рамка:

- Обособяване на Звено за мониторинг и оценка чрез трансформиране на Областния координационен екип и Звеното за мониторинг и оценка на ОСРСУ 2010-2015 година в Звено за мониторинг на ОСРСУ в област Враца 2016-2020 година.

- Утвърждаване на процедури/отговорности за координация на Областната стратегия
- Координация на общинско ниво

Областните стратегии за развитие на социалните услуги ще се изпълняват на областно и общинско ниво с общите усилия на всички заинтересовани страни в съответствие с техните компетенции и планираните дейности за развитие. Общините отговарят за цялостното изпълнение на стратегиите на собствената си територия.

След приемането на Областната стратегия, общинските администрации разработват Общински стратегии за развитие на социалните услуги като териториален разрез на Областната стратегия и в съответствие с нейното съдържание. Тези Общински стратегии и годишни планове за действие се приемат от общинските съвети по места.

2) Валидизиране на Областната стратегия на общинско ниво:

- Изготвяне и приемане на Общински стратегии – планове за социалните услуги на основата на Областната стратегия;
- Общинските планове за развитие на социалните услуги да са в съответствие с приоритетите, целите и принципите на Областната стратегия

3) Оперативно планиране, създаване на процедури и комуникационни канали за обмен на информация.

4) Утвърждаване ефективно взаимодействие между партньорите, механизми на сътрудничество между заинтересованите страни, мрежи за изпълнение на Стратегията:

- Осигуряване на партньорство и подкрепа от заинтересованите страни на ниво община;
- Осъществяване на информационни срещи и консултации между представители на общински съвет, общинска администрация, доставчици и други представители на общността;

7 Ресурси

7.1 Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията

Съществен фактор в развитието на социалните услуги и една от предпоставките за тяхната ефективност е кадровата осигуреност на действащите и предвидените за разкриване заведения за социални услуги. Общините в областта имат капацитет за управление и предоставяне на социални услуги, като ресурсите се комбинират и осигуряват координиране на дейностите и задачите в системата на социалното подпомагане, образованието, здравеопазване и др. Наред с това, Общините трябва да предвидят средства за надграждащи обучения, квалификация и преквалификация на работещите социални работници с цел придобиване на подходяща квалификация за тези, които се предвижда да постъпят в сектора на работа през следващия период. Подходяща квалификация и преквалификация трябва да придобият и общинските служители, които са отговорни за социалните дейности.

Важно е да се обърне внимание на изграждането на капацитет за социални иновации, по-конкретно чрез подкрепа за взаимно обучение, изграждане на мрежи и разпространение и популяризиране на добри практики и методологии, което ще доведе до:

- Разширяване на мрежата от подкрепящи услуги.
- Развитие на капацитет на местно ниво за подкрепа на осъществяваната реформа в областта на социалните услуги.
- Замяна на институционалния модел на грижа с услуги в общността чрез изпълнение на реформата за деинституционализацията.

- Развитие на интегрирани услуги.
- Развитие на сектора на социалната икономика.

Запазва се тенденцията от предходния планов период за формиране на партньорства с обучаващи организации и институции за организиране на обучителни курсове, финансирани по оперативните програми.

В общинските анализи на ситуацията и оценка на потребностите от социални услуги в общините на територията на област Враца се идентифицират основните положения свързани с капацитета на местните власти да предоставят социални услуги.

Териториалното разпределение на наличните социални услуги през предходните години води до извода, че общините с развити социални услуги имат по-голям капацитет за предоставянето им. В тези общини са проведени необходимите въстъпителни обучения на заетите в услугите, периодично се посещават специализирани курсове и семинари, текущо се провеждат срещи за обмяна на опит между доставчиците на социалните услуги.

На общинско ниво, особено в по-малките общини, се срещат трудности при наемането на психолози, логопеди и др., имайки предвид незадоволителното заплащане на труда на съответните специалисти и отдалечеността на някои услуги от областния център.

7.2 Финансови и материални ресурси

Основни източници на финансиране на социалните услуги са:

1. Държавният (републиканският) бюджет;
2. Собствени приходи (общински бюджет);
3. Фондовете на Европейския съюз, които могат да се получават по проекти, финансирани чрез Оперативните програми на територията на страната, или пряко от централата на Европейския съюз;
4. Национални и международни програми;
5. Средствата, предоставяни безвъзмездно от физически и юридически лица;
6. Банкови кредити от местни и чуждестранни банки;
7. Други източници.

В периода 2014-2020 г. България ще се възползва и от подкрепата на Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се. Той допълва съществуващите инструменти за сближаване и Европейския социален фонд, като насочи усилия към най-тежко засегнатите от бедността и недоимъка на храна, както и материалните лишения. Това ще стане факт благодарение предоставянето на нефинансова помощ под формата на храни и основни потребителски стоки за лично ползване на най-нуждаещите се, с помощта на партньорски организации.

Европейският социален фонд, чрез Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2007-2013 г. и Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г., е един от най-важните инструменти за подкрепа на политиките в сферата на социалното включване, както и за повишаване ефективността и ефикасността в работата на персонала, предоставящ социалните услуги.

Благодарение на ОП РЧР 2007-2013 г. бяха реализирани множество инициативи за интегриране на групите в неравностойно положение. Подкрепени са важни реформи в социалната сфера, сред които безспорно е реформата за деинституционализация на децата. ОП РЧР 2007-2013 г. има важен принос за подобряване достъпа до услуги в общността и домашна среда за хората с увреждания, както и в развитието на социалната икономика.

Към настоящия момент, едно от най-съществените неща при функциониране на социалните услуги, е все още силната зависимост на общините от републиканския бюджет, чрез който получават субсидии за делегираните от държавата дейности и изравнителна субсидия, чрез която се осигурява финансиране на местните дейности. В този смисъл е целесъобразно да продължи процесът на финансова децентрализация, за да може общините да постигнат по-голяма самостоятелност в бюджетния план и неговото изпълнение. Това ще позволи по-гъвкаво да се управляват наличните финансови средства, тъй като ще има по-големи възможности за маневриране при решаването на съществуващите задачи на местно равнище.

Също така самият процес на планиране е фокусиран повече към националните приоритети и проблеми, откъдето и по линията на които се получават преобладаващите средства за общински нужди. Общинският процес на планиране в голяма степен е предопределен от нормативни и организационни изисквания. В него местните средства са крайно недостатъчни.

В тази връзка е необходимо да се търси по-нататъшно реструктуриране на общинските разходи, като се има предвид застаряващото население и обезлюдяването на някои населени места в общината, както и икономическата миграция на част от населението.

Със стартиране на новите оперативни програми за периода 2014-2020 г. може да се очаква по-активно и целенасочено да се обвържат техните цели и задачи с потребностите на населението от социални услуги. В резултат на това една част от недостигащите средства за инвестиции, които държавният бюджет сега не може да осигури, ще могат по-широко да се финансират по мерки на новите оперативни програми. С оглед на това в общините могат да бъдат подготвени предварително проекти, които да започнат своята реализация в инвестиционната си част в рамките на прогнозния период.

Социалните услуги в повечето от общините в областта се разкриват след кандидатстване с проектно предложение пред съответния финансиращ орган. След приключване на дейностите по проектите се пристъпва към кандидатстване за държавно делегиране на съответната социална услуга.

8 Комуникационна програма

Важно условие за ефективното реализиране на Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца за периода 2016-2020 г. е предоставянето на пълна и обективна информация за дейностите в стратегията. Реализирането на стратегията ще се съпровожда от различни информационни мероприятия, които ще осигурят нейната публичност, както в процеса на разработване, така и по време на реализация.

8.1 Цели, задачи и методи

Комуникационната програма се основава на следните основни принципи:

Прозрачност – информиране на обществеността за изпълнението на дейностите по Областната стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г.;

Широко междуобщинско и междусекторно партньорство, сътрудничество и екипност в комуникационния обмен.

Координация с други стратегии, програми, планове за развитие, изпълнявани от държавната и местната власт;

Достъпност на информацията – достигане на комуникиращата информация до най-голям брой заинтересовани лица, като основните целеви групи са:

- Потребители на социални услуги
- Приоритетни целеви групи на областната стратегия за социални услуги
- Широката общественост

- Неправителствени организации
- Доставчици на социални услуги
- Териториални структури на държавните органи и институции
- Органи и институции на държавната и местната власт
- Изпълнителни агенции
- Медии

Основните цели на комуникационната програма на Областната стратегия за развитие на социални услуги в област Враца са:

- да представи и **популяризира** сред широката общественост и заинтересованите страни **результатите, ползите и положителните ефекти** от изпълнението на Областната стратегия;
- да се привлече общественото внимание и спомогне за изграждане на **обществена подкрепа към политиките на социално включване**;
- да допринесе за повишаване на **чувствителността в обществото** към проблемите на децата и семействата в риск, към уязвимите общности и изключените групи, към техните потребности и възможности за решаване на проблемите им, както и към въпросите, свързани с толерантността, социалната интеграция, равни права и др.

Механизмите и подходите, които ще се прилагат при изпълнението на комуникационната програма включват:

- Ефективно използване на различни начини и форми за комуникация и представяне на Областната стратегия за развитие на социални услуги.
- Партньорство с медиите.
- Изграждане на адекватна информационна среда чрез:
 - Подаване на достатъчна информация в общественото пространство;
 - Търсене на отзвук и обратна връзка от разпространената информация;

Основни комуникационни техники: Комуникационната програма се основава върху няколко основни форми: директна комуникация, комуникация чрез масовите медии, комуникация чрез Интернет и работа с партньори.

Директна комуникация цели да предостави възможност на заинтересованите страни и на широката общественост да споделят своите мнения, гледни точки и предложения.

Комуникация чрез медиите: Редовно предоставяне на информация относно изпълнението на Областната стратегия за социалните услуги чрез:

- съобщения за медиите;
- неформални работни срещи;
- публикации в медиите за разпространяване на информация относно популяризиране на визията, целите и приоритетите на областната стратегия.

Комуникация чрез Интернет и информационни материали. Поддържане и актуализиране на информацията за Областната стратегия за развитие на социалните услуги в сайтовете на партньорите и на заинтересованите страни.

Работа с партньори. При изпълнението на стратегията ще се търси съгласуване и взаимодействие с всички заинтересовани страни, участвали в разработването на стратегията и за нейното изпълнение. Комуникационната програма ще подкрепя инициативи на гражданското общество, стимулирани от Областната стратегия за развитие на социалните

услуги, както и инициативи на читалища и местни НПО, насочени към групи, които трудно могат да бъдат достигнати чрез средствата за масово осведомяване.

8.2 Оперативно изпълнение на комуникационната програма

а постигането на целите и реализацията на дейностите в настоящата комуникационна програма оперативното ѝ изпълнение ще се осъществява от професионалист за връзки с обществеността, в сътрудничество с Областния координационен съвет и Звеното за мониторинг и оценка.

Тази функция може да бъде изпълнявана от **експерта за връзки с обществеността** в Областна администрация.

За целите на своите нови отговорности и задължения, служителят за връзки с обществеността е необходимо да участва в редовните заседания на Областния координационен съвет и Звеното за мониторинг и оценка. Отговорностите на съответния експерт, занимаващ се с реализирането на комуникационната програма са свързани с информационни мероприятия за постигането на целите и дейностите на комуникационната програма, непрекъснат контакт със ЗМО и ОКЕ, участие в планирането на дейности, свързани с реализирането на целите на комуникационната програма и др.

Дейности:

- Периодично подаване на достатъчна информация в общественото пространство;
- Организиране на пресконференции, публикации в медиите за запознаване на заинтересованите страни и широката общественост с текущите дейности от Стратегията;
- Изработване на информационни и комуникационни материали;
- Публикуване на Областната стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г. на сайта на Областна администрация Враца

Времевият график на Комуникационната програма следва логиката на оперативния план за действие на самата Областна стратегия. За всяко събитие се избира съответно канал за комуникация и комуникационна техника в зависимост от преследваните цели при спазване на водещите принципи на комуникационната програма целенасоченост, своевременност и достъпност.

Раздел Д: Приложения

9 Оценка на потребностите от социални услуги

9.1 Приложение: Териториален разрез на планираните услуги по общини

Приложение 9.1.1 Планирани услуги в община Борован

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Борован.... Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус – налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
1.	ЦНСТ за деца/младеж и без увреждания	Деца/младежи	Община Борован	15	15	15	Осигуряване на основни жизнени потребности, грижа за здравето, психологична подкрепа, образование, усвояване на жизнени умения за самостоятелен и независим живот, отдых и оползотворяване на свободното време, работа с родители и семейства	С.Борован	Налична
2.	ЦНСТ за деца/младеж и без увреждания	Деца/младежи	Община Борован	15	15	15	Осигуряване на основни жизнени потребности, грижа за здравето, психологична подкрепа, образование, усвояване на жизнени умения за самостоятелен и независим живот, отдых и оползотворяване на свободното време, работа с родители и семейства и т.н	С.Борован	Налична
3.	Личен	Лица с трайни	Община	68	68	100	Дейността „Личен асистент”	Община	Налична по

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Борован.... Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус – налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	асистент по ОП „РЧР”, проект „Нови възможности за грижа”	увреждания, самотно живеещи	Борован				цели осигуряване на заетост на безработни лица за облекчаване на положението на семействата, в които има човек с трайни увреждания, нуждаещ се от постоянни грижи.	Борован	проект
4.	Социален асистент	Лица с трайни увреждания, самотно живеещи възрастни хора	Община Борован		50	70	Дейността „Социален асистент” цели осигуряване на заетост на безработни лица за задоволяване на ежедневни потребности, организиране на свободното време на хора с трайни увреждания или тежко болни самотни хора, осъществяване на дейности за тяхното социално включване.	Община Борован	Нова
5.	Домашен помощник	Самотно живеещи възрастни хора	Община Борован		60	70	Услугата „Домашен помощник“ се изразява в извършване на услуги, включващи обслужване на болни възрастни хора и самотни лица.	Община Борован	Нова
6.	ДСП	Пенсионери и лица с увреждания	Община Борован	150	150	200	Доставяне на храна ежедневно по домовете. Помощ при общуване и поддържане на социални контакти.	Община Борован	Налична
7.	Обществена Трапезария	Лица, обект на социално подпомагане, безработни и лица без	Община Борован	200	200	200	Доставяне на храна ежедневно, както и хранене в обществената трапезария	Община Борован	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Борован.... Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- -жение	Статус – налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		доходи, пенсионери с минимална пенсия							
8.	Приемна грижа	Деца в риск от изоставяне	Община Борован	2	5	10	Защита правата и интересите на детето, подкрепа на детето и семейството, поддържане на връзки между родители и дете с цел реитнеграция	Община Борован	Налична
9.	ЦОП	Деца и семейства в риск, жертва на насилие, семейно консултиране	Община Борован			20	Превенция на изоставянето, отпадането от училище, превенция от насилие, обучения в умения за самостоятелен живот, консултиране и подкрепа.	Община Борован	Нова
10.	НП„АХУ” ЛА	Лица с увреждания или стари хора с трайни увреждания, или с тежко здравословно състояние, които не могат или са затруднени да се обслужват сами	Община Борован	22	30	30	Осигуряване на грижи в семейна среда на лица с увреждания, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието.	Община Борован	Налична

Приложение 9.1.2 Планирани услуги в община Бяла Слатина

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Бяла Слатина Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
1.	ЦНСТ за деца/младежи без увреждания	Деца/младежи без увреждания	Община Бяла Слатина	15	15	15	Осигуряване на основни жизнени потребности, грижи за здравето, психологична подкрепа, образование, усвояване на жизнени умения за самостоятелен и независим живот, отдих и оползотворяване на свободното време, работа с родители и семейства.	Село Бърдарски геран	Налична
2.	ЦНСТ за деца/младежи без увреждания	Деца/младежи без увреждания	Община Бяла Слатина	15	15	15	Осигуряване на основни жизнени потребности, грижи за здравето, психологична подкрепа, образование, усвояване на жизнени умения за самостоятелен и независим живот, отдих и оползотворяване на свободното време, работа с родители и семейства.	Село Бърдарски геран	Налична
3.	ЦНСТ за деца/младежи с увреждания	Деца/младежи с увреждания	Бяла Слатина	14	14	14	Осигуряване на основни жизнени потребности, грижи за здравето, психологична подкрепа, образование, усвояване на	Бяла Слатина	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Бяла Слатина Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- -жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
							жизнени умения за самостоятелен и независим живот, отдих и оползотворяване на свободното време, работа с родители и семейства.		
4.	ЦНСТ за деца/младежи с увреждания	Деца/младежи с увреждания	Бяла Слатина	14	14	14	Осигуряване на основни жизнени потребности, грижи за здравето, психологична подкрепа, образование, усвояване на жизнени умения за самостоятелен и независим живот, отдих и оползотворяване на свободното време, работа с родители и семейства.	Бяла Слатина	Налична
5.	Преходно жилище	Деца от 16-18 год.	Бяла Слатина	8	8	8	Подготовка за водене на самостоятелен начин на живот на деца 16-18 год.	Бяла Слатина	Налична
6.	Наблюдавано жилище	Деца от 18-20 год.	Бяла Слатина	8	8	8	Въвеждане на подхода-самостоятелни умения за живот на деца 18-20 год.	Бяла Слатина	Налична
7	ЦОП	Деца и семейства в риск, жертва на насилие, семейно консултиране	Община Бяла Слатина			18	Превенция на изоставянето, отпадането от училище, превенция от насилие, обучения в умения за самостоятелен живот, консултиране и подкрепа.	Бяла Слатина	Нова от 01.01.2017 г.
8.	ЦСРИ	Деца/младежи от 7-29 г.	Община Бяла Слатина			20	Осигуряване на социални, педагогически, медицински,	Бяла Слатина	Нова от 01.01.2017 г.

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Бяла Слатина Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
							профилактични, образователни и психологични дейности, насочени към потребителите		
9.	Дневен център за деца с увреждания	Деца с увреждане от 0-18 г.	Община Бяла Слатина			50	Здравни и рехабилитационни услуги, педагогическа и психологическа подкрепа, логопедична работа, организация на свободното време и личните контакти	Бяла Слатина	Нова от 01.01.2018 г. /осигуряване на устойчивост след проект
10.	ЦНСТ за възрастни с физически увреждания	Лице с физически увреждания	Община Бяла Слатина			15	Осигурявана на качествена грижа за лица с увреждания в среда близка до семейната	С.Търнава	Нова
11.	Център за деца и родители „Аз и моето семейство“	Деца от 3-7 г.	Община Бяла Слатина	100	100		Комплексна интегрирана грижа за социално включване на рискови групи/деца и семейства в общината	Бяла Слатина	Налична по проект
12.	Проект „Домашни грижи за независим и достоен живот“	Лица с увреждания и самотно живеещи възрастни хора.	Община Бяла Слатина	97	100		Комплексно предоставяне на здравни грижи и социални услуги по домовете, като форма на дългосрочна грижа на възрастни хора с хронични заболявания и трайни увреждания	Община Бяла Слатина	Налична по проект до 31.12.2016 г.
13.	НП„АХУ” ЛА	Лица с увреждания или стари хора с	Община Бяла Слатина	59	59	59	Осигуряване на грижи в семейна среда на лица с	Община Бяла	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Бяла Слатина Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		трайни увреждания, или с тежко здравословно състояние, които не могат или са затруднени да се обслужват сами					увреждания, се от постоянно обгрижване в нуждаещи се от постоянно в ежедневието.	Слатина	
14.	ОП"РЧР"- Личен асистент, проект „Нови възможности за грижа”	Тежко болни и самотно живеещи, със затруднено самообслужване и дейностите от	Община Бяла Слатина	125	125		Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи	Бяла Слатина	Налична по проект до м.02.2016 г.
15.	ОП"РЧР" СА и ДП	Самотно живеещи и възрастни хора с увреждания	Община Бяла Слатина		167	167	Услуга в семейна среда	Бяла Слатина	Нова
16.	Обществена Трапезария	Лица, обект на социално подпомагане, безработни и лица без доходи, пенсионери с минимална пенсия	Община Бяла Слатина	480	480	480	Доставяне на храна ежедневно, както и хранене в обществената трапезария	Община Бяла Слатина	Налична по проект „Топъл обяд” до 31.12.15 г.
17.	Домашен социален патронаж-общинска дейност	Стари хора с увреждания или със затруднения с обслужването	Община Бяла Слатина	400	400	400	Социални услуги без настаняване с доставка на топла храна	Бяла Слатина	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Бяла Слатина Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
18.	Клуб на пенсионера – общинска дейност	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни проблеми и се обслужват сами	Община Бяла Слатина	770	770	770	Осигуряване на лични и социални контакти Информирание и консултиране – социално, здравно, правно	Бяла Слатина	Налични и нови дейности
19.	Клуб на инвалида	Лица с увреждания	Община Бяла Слатина	264	264	264	Организиране на социални контакти и предоставяне на възможности за активен живот на потребителите	Бяла Слатина	Налична
20.	Дом за стари хора, с. Попица	Самотно живеещи и хора с увреждания	Община Бяла Слатина	60	60	0	Социална услуга в СИ осигуряваща постоянна грижа, задоволяваща основни жизнени потребности	с. Попица	Налична
21.	ЦНСТ за стари хора -4 бр.	Стари хора	Община Бяла Слатина			64	Осигуряване на качествена грижа в среда близка до семейната	с. Попица	Нова
22.	Приемна грижа	Деца в риск от изоставяне	Община Бяла Слатина	38	40	45	Защита правата и интересите на детето, подкрепа на детето и семейството, поддържане на връзки между родители и дете с цел реинтеграция	Община Бяла Слатина	Налична

Приложение 9.1.3. Планирани услуги в община Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Враца Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
1.	ДДЛРГ „Асен Златаров”	Деца от 7-18 години	Област Враца	65	55	0	Преструктуриране на СИ и поетапно намаляване капацитета.	гр.Враца	Налична
2.	ЦНСТ за деца /младежи без увреждания /3 бр. по 14 места/	Деца/младежи без увреждания	Област Враца	0	0	42	Осигуряване на основни жизнени потребности, грижи за здравето, психологична подкрепа, образование, усвояване на жизнени умения за самостоятелен и независим живот, отдих и оползотворяване на свободното време, работа с родители и семейства	гр.Враца	Нова
3.	ЦНСТ за деца/младежи с увреждане /3 бр. по 14 места/	Деца/младежи с увреждания	Област Враца	42	42	42	Осигуряване на основни жизнени потребности, грижи за здравето, психологична подкрепа, образование, усвояване на жизнени умения за самостоятелен и независим живот, отдих и оползотворяване на свободното време, работа с родители и семейства	гр.Враца	Налична
4.	Преходно жилище	Деца от 16-18 години напускащи СИ	Област Враца	8	8	8	Въвеждане на подхода-самостоятелни умения за живот на деца 16-18 години	гр.Враца	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Враца Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
5.	Център за обществена подкрепа	Деца и семейства в риск. Деца в риск от отпадане от училище и деца отпаднали от училище, непълнолетни майки. Деца от СИ	Област Враца	50	50	60	Превенция на изоставянето, отпадането от училище, превенция от насилие, обучения в умения за самостоятелен живот, консултиране и подкрепа	гр. Враца	Налична
6.	Дневен център за деца и/или възрастни хора с увреждания	Деца и възрастни с увреждания	Област Враца	60	60	60	Здравни и рехабилитационни услуги, педагогическа и психологическа подкрепа, логопедична работа, организация на свободното време и личните контакти	гр. Враца	Налична
7.	Звено „Майка и бебе“	Бременни жени и майки с деца до 3 год.	Област Враца, при нужда прием и от други области	6	6	6	Превенция на изоставянето на деца от 0-3 години. Временно настаняване на бременни и майки с деца до 3 години в риск да изоставят детето си, подпомагане на непълнолетни и млади майки чрез психологическо и социално консултиране, подкрепа.	гр. Враца	Налична
8.	ЦСРИ	Деца с девиантно поведение	Област Враца	0	20	20	Социално консултиране и рехабилитация, психологическо консултиране и подкрепа.	гр. Враца	Нова
9.	ДМСГД Враца	Деца от 0-3 год. Капацитет 20	Област Враца	20	20	0	Поетапно намаляване на капацитета и реструктуриране.	гр. Враца	Налична – за трансформиране
10.	ДВХУИ с. Три	Възрастни хора с умствена изостаналост	Област Враца	41	41	0	Социална услуга насочена към задоволяване на основни	с. Три кладенци	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Враца Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	кладенци						жизнени потребности на възрастни хора с умствена изостаналост. Поетапно намаляване на капацитета и реструктуриране.		
11.	Защитено жилище за лица с умствена изостаналост	Лица с умствена изостаналост (напускащи) ДВХУИ с. Три Кладенци	Област Враца	0	0	10	Прилагане на индивидуален подход и ежедневни грижи за възрастни хора с умствена изостаналост в среда, близка до семейната.	Община Враца	Нова
12.	Център за настаняване от семеен тип за лица с умствена изостаналост	Лица с умствена изостаналост (напускащи) ДВХУИ с. Три Кладенци 2 бр. x 14 места	Област Враца	0	0	28	Ежедневни грижи – самообслужване, хигиена, пазаруване, придружаване, психо- социална подкрепа, специализиран транспорт	Община Враца	Нова
13.	Защитено жилище за лица с психични разстройства	Лица с психични разстройства	Област Враца	10	10	10	Осигуряване на резидентна грижа за възрастни хора с тежки психични увреждания и предотвратяване настаняването им в СИ	гр.Враца	Налична
14.	Център за настаняване от семеен тип за лица с физически увреждания	Лица с физически увреждания	Област Враца	0	0	14	Форма на социална услуга, насочена към пълнолетни лица с физически увреждания, които имат нужда от 24-часова грижа. Това е социална услуга от резидентен тип, която се разкрива на база идентифицирани потребности на населението в община Враца от такъв вид услуга.	гр.Враца	Нова

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Враца Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
							Осигурява подходящо равнище на интервенция и подкрепа, което да даде възможност на хората с физически увреждания да постигнат максимална самостоятелност и контрол над собствения си живот		
15.	Център за настаняване от семеен тип за лица с психични разстройства	Лица с психични разстройства	Област Враца	0	0	14	Форма на социална услуга, насочена към пълнолетни лица с психични разстройства, които имат нужда от 24-часова грижа. Това е социална услуга от резидентен тип, която се разкрива на база идентифицирани потребности на населението в община Враца от такъв вид услуга. Осигурява подходящо равнище на интервенция и подкрепа, което да даде възможност на хората с психични проблеми да постигнат максимална самостоятелност и контрол над собствения си живот.	Гр.Враца	Нова
16.	Център за настаняване от семеен тип за лица с деменция	Лица с деменция	Област Враца	0	0	14	Форма на социална услуга, насочена към пълнолетни лица с деменция, които имат нужда от 24-часова грижа. Това е социална услуга от резидентен	гр.Враца	Нова

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Враца Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
							тип, която се разкрива на база идентифицирани потребности на населението в община Враца от такъв вид услуга. Осигурява подходящо равнище на интервенция и подкрепа, което да даде възможност на хората с деменция да постигнат максимална самостоятелност и контрол над собствения си живот		
17.	Център за временно настаняване	Бездомни хора, социално слаби лица.	Област Враца	0	0	10	Предоставяне на подслон и задоволяване на ежедневните потребности на клиентите за срок не повече от 3 месеца в рамките на календарната година	гр.Враца	Нова
18.	Дневен център за хора с увреждания	Хора с увреждания	Област Враца	10	10	10	Медицинска и социална рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни, психологически, трудотерапия; Умения за самостоятелност;	гр.Враца	Налична
19.	Проект СТИМУЛ	Деца от 0-7 години	Област Враца	20	20	60	Социално включване – интегрирани услуги – социални, здравни, образователни.	Гр.Враца	Налична по проект „Социално включване”; ОП „РЧР” до 31.12.2015 г.
20.	Приемна	Деца в риск от	Област Враца	25	25	40	Налична	гр.Враца	Налична по

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Враца Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	грижа	изоставяне							проект ДСП – доставчик
21.	Дом за стари хора „Зора”	Стари хора	Област Враца	50	50	50	Социална услуга насочена към задоволяване на основни жизнени потребности	гр.Враца	Налична
22.	НП „АХУ” ЛА	Лица с увреждания или стари хора с трайни увреждания, или с тежко здравословно състояние, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Община Враца	70	80	100	Осигуряване на грижи в семейна среда на старите хора, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, като успоредно се осигурява заетост на лицето от семейството, което го обгрижва	Враца и населените места в общината	Налична
23.	ОП”РЧР”- Личен асистент, проект „Нови възможности за грижа“	Тежко болни и самотно живеещи, със затруднено самообслужване и дейностите от ежедневието.	Гр.Враца и населени места от общината	93	93	0	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи	гр.Враца	Финансира се по ОП „РЧР”
24.	ОП”РЧР”- Личен асистент, домашен помощник, проект „Предоставяне на интегрирани	Възрастни хора и самотно живеещи, със затруднено самообслужване и лица с увреждания.	Община Враца	0	111	111	Предоставяне на интегрирани здравни грижи и социални услуги в домашна среда на възрастни хора с хронични заболявания и трайни увреждания.	Гр.Враца	Финансиране по ОП „РЧР”

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Враца Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	социални и здравни услуги”								
25.	Проект „Домашни грижи за независим и достоен живот“	Лица с увреждания и самотно живеещи възрастни хора.	Община Враца	100	100	100	Предоставяне на интегрирани здравни грижи и социални услуги в домашна среда на възрастни хора с хронични заболявания и трайни увреждания	гр.Враца	Налична по проект на БЧК
26.	ДСП	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужването, които имат нужда от грижа в семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени населени места без достъп до услуги.	Община Враца	350	480	480	Дейности за доставка на храна по домовете на потребителите. Мобилна услуга за обхващане на селата Разширяване на традиционните дейности на патронажа към обгрижване в дома, посредничество, помощ в домакинството и други.	Гр.Враца	Налична
27.	Обществена трапезария	Лица, обект на социално подпомагане, безработни и лица без доходи, пенсионери с минимална пенсия	Община Враца	120	120	120	Доставяне на храна ежедневно, както и хранене в обществената трапезария	гр.Враца	Налична по проект
28.	Клуб на пенсионера	Лица в пенсионна възраст	Всички населени места в община Враца	28	28	28	Подпомагат и съдействат за поддържане на социални контакти, социална интеграция и жизнен стандарт на пенсионерите и лицата с увреждания.	Община Враца	Налична общинска дейност
29.	Клуб на	Лица с увреждания	Община				Осигуряване на социални	Община	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Враца Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	инвалида		Враца				контакти и предоставяне на възможности за активен живот на потребителите	Враца	
30.	Социално терапевтичен център	Лица над 18 години от различни рискови групи и младежи	Всички населени места в областта	20	20	20	Социално включване и интеграция на възрастни, чрез предоставяне на психологически, образователни и социални услуги. Предоставяне на иновативни социално терапевтични услуги – психодиагностика, биофийдбек терапия, ритъмтерапия, арт терапия, смехотерапия, танцова терапия, музикотерапия и други терапии, свързани с емоционалната рехабилитация на личността.	Гр. Враца	Налична на СНЦ „Жарава“
31.	Център за арт предприемачество – СНЦ „Жарава“	Младежи, безработни и лица над 18 години от рискови групи с интерес към приложните дейности.	Всички населени места в областта	20	20	40	Услугата е налична като част от терапиите СНЦ „Жарава“, предоставяни в Социално терапевтичен център. Планира се разширяване на услугата и самостоятелното ѝ функциониране под формата на социално предприятие за приложни дейности и изработка на сувенирни изделия.	Област Враца	Налична на СНЦ „Жарава“. От 2017 г. да стартира като нова самостоятелна услуга

Приложение 9.1.4. Планирани услуги в община Козлодуй

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Козлодуй Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
1.	Център за обществена подкрепа гр. Козлодуй	Деца и семейства в риск. Деца в риск от отпадане от училище и деца отпаднали от училище, непълнолетни майки. Деца от СИ.	Община Козлодуй	30	30	30	Превенция на изоставянето, отпадането от училище, превенция от насилие, обучения в умения за самостоятелен живот, консултиране и подкрепа.	гр. Козлодуй	Налична
2.	Дневен център за деца и младежи с увреждания гр. Козлодуй	Деца и младежи с увреждания.	Община Козлодуй	20	20	20	Здравни и рехабилитационни услуги, педагогическа и психологическа подкрепа, логопедична работа, организация на свободното време и личните контакти.	гр. Козлодуй	Налична
3.	ЦСРИ с. Бутан	Лица с увреждания и деца в риск.	Община Козлодуй	30	30	30	Медицинска и социална рехабилитация, консултации, ориентиране.	с. Бутан с. Гложене	Налична
4.	ЗЖ за хора с психични разстройства с. Гложене	Хора с психични разстройства.	Изведените от институции	10	10	10	Форми на социални услуги, в които лица с психични разстройства водят независим начин на живот, подпомогнати от професионалисти.	с. Гложене	Налична
5.	ЗЖ за хора с	Хора с умствена	Изведените от	10	10	10	Форми на социални услуги,	с. Гложене	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Козлодуй Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	умствена изостаналост с. Гложене	изостаналост.	институции				в които лица с умствена изостаналост водят независим начин на живот, подпомогнати от професионалисти.		
6.	Дневен център за възрастни хора с увреждания с. Хърлец	Възрастни хора с увреждания.	Община Козлодуй и съседни общини	30	30	30	Осигуряване на грижи в семейна среда на лица с увреждания, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.	с. Хърлец	Налична
7.	Дневен център за стари хора гр. Козлодуй	Стари хора.	гр. Козлодуй			20	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации; задоволяване на ежедневни потребности от организация на свободното време и личните контакти на стари хора.	Гр.Козлодуй	Нова по проект
8.	ЦНСТ за възрастни хора с физически увреждания с. Гложене	Възрастни хора с физически увреждания.	Община Козлодуй	15	15	15	Предоставяне на услуги в среда, близка до семейната, за ограничен брой лица.	с. Гложене	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Козлодуй Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
9.	ЦНСТ за възрастни хора с физически увреждания с. Хърлец	Възрастни хора с физически увреждания.	Община Козлодуй	15	15	15	Предоставяне на услуги в среда, близка до семейната, за ограничен брой лица.	с. Хърлец	Налична
10.	ЦНСТ за възрастни хора с физически увреждания с. Хърлец	Възрастни хора с физически увреждания.	Община Козлодуй	15	15	15	Предоставяне на услуги в среда, близка до семейната, за ограничен брой лица.	с. Хърлец	Налична
11.	Дом за възрастни хора с умствена изостаналост с. Бутан	Възрастни хора с умствена изостаналост.	национален	60	60	0	24 часова постоянна грижа; мед. и соц. рехабилитация.	с. Бутан	Налична
12.	ЦНСТ за възрастни хора с умствена изостаналост с. Бутан - 3 броя с капацитет по 15*	Възрастни хора с умствена изостаналост.	Изведените от ДВХУИ, с. Бутан			45	Предоставяне на услуги в среда, близка до семейната, за ограничен брой лица.	с. Бутан	Нова по проект
13.	ЦНСТ за	Хора с психични	Изведените от			15	Предоставяне на услуги	с. Бутан	Нова по проект

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Козлодуй Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	възрастни хора с психични разстройства или деменция, с. Бутан – 1 брой*	разстройства или деменция.	ДВХУИ, с. Бутан				в среда, близка до семейната, за ограничен брой лица.		
14.	Приемна грижа**	Деца от общността, в риск от изоставяне и техните семейства, в това число и семейства на техни близки и роднини, деца, жертви на насилие и злоупотреба и деца, настанени в специализирани институции.	Община Козлодуй	4			Отглеждане и възпитание в семейна среда на деца, настанени в приемни семейства или в семейства на близки и роднини.	Община Козлодуй	Налична по проект „И аз имам семейство”
15.	Приемна грижа**	Деца от общността, в риск от изоставяне и техните семейства, в това число и семейства на техни близки и роднини, деца, жертви на насилие и деца, настанени в специализирани	Община Козлодуй		8	15	Отглеждане и възпитание в семейна среда на деца, настанени в приемни семейства или в семейства на близки и роднини.	Община Козлодуй	Нова по проект

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Козлодуй Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		институции.							
16.	Личен асистент	Деца и лица с увреждания	Община Козлодуй	40	40		Услуга в семейна среда.	Община Козлодуй	Налична до 29.02.2016 г. по проект „Нови възможности за грижа”.
17.	Личен асистент	Лица с увреждания	Община Козлодуй		60	60	Услуга в семейна среда.	Община Козлодуй	Нова по проект
18.	Социален асистент	Лица с увреждания	Община Козлодуй		50	50	Услуга в семейна среда.	Община Козлодуй	Нова по проект
19.	Домашен помощник	Самотно живеещи възрастни хора и лица с тежки здравословни състояния.	Община Козлодуй		50	50	Услуга в семейна среда.	Община Козлодуй	Нова по проект
20.	Домашен социален патронаж - общинска дейност	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужването, които имат нужда от грижа в семейна среда; самотно живеещи стари хора.	Община Козлодуй	20	80	150	Дейности за доставка на храна по домовете на потребителите.	Община Козлодуй	Налична
21.	Социални жилища	Лица с остри жилищни нужди.	Община Козлодуй			За 200	Осигуряване на подслон на лица с остра жилищна	гр. Козлодуй	Нова по проект

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Козлодуй Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
						лица	неужда.		
22.	Клуб на пенсио-нера - общинска дейност	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни проблеми и се обслужват сами.	Община Козлодуй (7 бр.клубове)	7	7	7	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно.	Във всички населени места в общината	Налични
23.	Здравни медиатори	Лица от ромски произход.	Община Козлодуй	2	2	2	Дейности за преодоляване на проблемите, свързани със здравни, социални и образователни услуги сред неравностойните групи в обществото.	Община Козлодуй	Налична
24.	Обществена трапезария	Лица и семейства на месечно подпомагане по реда и условията на чл. 9 от ППЗСП; лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях; самотно живеещи лица и семейства; скитащи и бездомни деца и лица.	община Козлодуй	0	100	200	Храна за обяд.	гр. Козлодуй	Нова по проект

Забележка: * До 2020 г. се предвижда ДВХУИ, с. Бутан да се трансформира в 4 бр. ЦНСТ с капацитет по 15, съгласно т. 12 и т.13 от настоящото Приложение 9.1.4.

** За услугата „Приемна грижа”, т. 14 и т. 15, в колона Капацитет е посочен брой приемни деца.

Приложение 9.1.5. Планирани услуги в община Криводол

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Криводол Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
1.	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания	Деца/младежи без увреждания	Област Враца	0	0	14	Консултиране, дневна грижа, рехабилитация, логопедична помощ, медицински грижи, информирание и обучение във зависимост от степента на увреждане.	гр. Криводол	Нова
2.	ЦНСТ настаняване от семеен тип за възрастни с психични разстройства или деменция / 2 бр. x 14 места/	Лица с деменция	Област Враца	0	28	28	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации Задоволяване на ежедневни, здравни, образователни, рехабилитационни, потребности от организация на свободното време и личните контакти	гр. Криводол	Нова
3.	Личен асистент ОП"РЧР"	Лица с увреждания или стари хора с трайни увреждания, или с тежко здравословно състояние, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Община Криводол	70	70	70	Услуга в семейна среда. Осигуряване на грижи в семейна среда на деца, и лица с увреждания, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.	Община Криводол	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Криводол Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- -жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
4.	Социален асистент, домашен помощник ОП"РЧР"	Лица с увреждания или Самотни стари хора с трайни увреждания, или в тежко здравословно състояние, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами .	Община Криводол	0	38	38	Услуга в семейна среда. Осигуряване на грижи в семейна среда на самотни стари хора, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.	Община Криводол	Нова
5.	Личен асистент НП"АХУ"	Лица с увреждания или Самотни стари хора с трайни увреждания, или в тежко здравословно състояние, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами .	Община Криводол	20	30	30	Услуга в семейна среда. Осигуряване на грижи в семейна среда на самотни стари хора, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.	Община Криводол	Налична
6.	Домашен социален патронаж	Самотно живеещи стари хора с увреждания или със затруднения в самообслужването, които имат нужда от грижа в семейна среда	Община Криводол	290	290	290	Мобилна услуга за предоставяне на храна.	Гр. Криводол	Налична
7.	Клуб на пенсио-нера – общинска	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни про-блеми	Община Криводол 16 бр.клубове	16	16	16	Осигуряване на лични и социални контакти Информирание и консул-тиране	Община Криводол	Налични и нови дейности

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Криводол Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	<i>дейност</i>	и се обслужват сами					–социално, здравно, правно		
8.	Обществена трапезария	Лица на месечно социално подпомагане, самотно живеещи възрастни хора с ниски доходи	Община Криводол	100	100	100	Доставка на храна ежедневно.	Община Криводол	Налична по проект
9.	Проект „Домашни грижи за независим живот”	Лица с увреждания и самотно живеещи възрастни хора	Община Криводол	100	100	100	Предоставяне на интегрирани здравни грижи и социални услуги в домашна среда на възрастни хора с хронични заболявания и трайни увреждания	Община Криводол	Налична по проект

Приложение 9.1.6. Планирани услуги в община Мездра

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Мездра Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус – налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
1.	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания	Деца и младежи с умствена изостаналост и съпътстващи множествени увреждания /2 бр. x 14 капацитет/	Област Враца и при необходимост от цялата страна	28	28	28	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации Задоволяване на ежедневни, здравни, образователни, рехабилитационни, потребности от организация на свободното време и личните контакти	Мездра	Налични
2.	Център за настаняване	Деца от 7 до 18 години	Област Враца и при	8	8	8	Осигуряване на храна, лични и социални контакти,	Мездра	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Мездра Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус – налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	е от семеен тип за деца/младежи без увреждания		необходимост от цялата страна				консултации Задоволяване на ежедневни, здравни, образователни, рехабилитационни, потребности от организация на свободното време и личните контакти		
3.	Преходно жилище	Лица с умствена изостаналост на възраст над 18 години	Област Враца и при необходимост от цялата страна	6	6	6	Подготовка за водене на самостоятелен начин на живот	Мездра	Налична
4.	Защитено жилище за хора с умствена изостаналост	Лица с умствена изостаналост на възраст над 18 години	Област Враца и при необходимост от цялата страна	6	6	6	Форми на социални услуги, в които хората водят независим начин на живот, подпомогнати от професионалисти	Мездра	Налична
5.	Защитено жилище за хора с умствена изостаналост	Лица с умствена изостаналост на възраст над 18 години	Област Враца и при необходимост от цялата страна	8	8	8	Форми на социални услуги, в които хората водят независим начин на живот, подпомогнати от професионалисти	Мездра	Налична
6.	НП „АХУ” Личен асистент	Лица с увреждания или стари хора с трайни увреждания, или с тежко здравословно състояние, които не могат или са много	Община Мездра	19	25	30	Осигуряване на грижи в семейна среда на старите хора, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, като успоредно се осигурява заетост на лицето от	Мездра и населените места в общината	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Мездра Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус – налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		затруднени да се обслужват сами					семейството, което го обгрижва		
7.	ОП "РЧР"- Личен асистент	Тежко болни и самотно живеещи, със затруднено самообслужване и дейностите си от ежедневието	Община Мездра	80	90	100	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи	Мездра и населените места в общината	Налична
8.	Домашен социален патронаж	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения, които самообслужването, които имат нужда от грижа в семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени нас. Места без достъп до услуги.	Община Мездра	215	215	215	Дейности за доставка на храна по домовете на потребителите. Мобилна услуга за обхващане на селата Разширяване на традиционните дейности на патронажа към обгрижване в дома, посредничество, помощ в домакинството и други.	Мездра	Налична
9.	Дом за стари хора	Лица навършили възраст за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, съгласно Кодекса за социално осигуряване	От всички населени места на област Враца и при необходимост от страната	20	20	20	Социална услуга в СИ осигуряваща постоянна грижа, задоволяваща основни жизнени потребности	Мездра	Налична
10.	Обществена трапезария	Лица и семейства на месечно социално подпомагане; лица с доказана липса на	Община Мездра	90	90	90	Социални услуги, насочени към задоволяване на потребностите от храна за хора, които не могат да си я	Мездра и населените места в общината	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Мездра Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус – налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		доходи и близки, които да се грижат за тях; самотно живеещи лица и семейства, получаващи минимални пенсии; скитащи и бездомни деца и лица					осигуряват сами		
11.	Клуб на пенсио-нера и инвалида	Възрастни хора и лица с увреждания	Община Мездра	1502	1520	1520	Осигуряване на лични и социални контакти, информиране и консултиране – социално, здравно, правно. Отбелязване на лични, национални и други празници.	Мездра и населените места в общината	Налична
12.	Дневен център за деца с увреждания	Деца с увреждания	Община Мездра		20	20	Здравни и рехабилитационни услуги, педагогическа и психологическа подкрепа, логопедична работа, организация на свободното време и личните контакти	Мездра	Нова
13.	ЦОП	Деца и семейства в риск, деца в риск от отпадане от училище и деца отпаднали от училище, непълнолетни майки. Деца от СИ	Община Мездра		20	20	Превенция на изоставянето, отпадането от училище, превенция от насилие, обучения в умения за самостоятелен живот, консултиране и подкрепа	Мездра	Нова
14.	Приемна грижа	Деца от 0 до 18 години с или без увреждания	Община Мездра	5	8	14	Деца настанени в приемно семейство за отглеждане и възпитание	Мездра	Налична
15.	ОП”РЧР”- „Независим	Тежко болни и самотно живеещи, със затруднено	Община Мездра	0	45	45	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от	Община Мездра	Нова по проект ОП „РЧР”

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Мездра Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус – налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	живот“, СА, ДП и ЛА	самообслужване и дейностите от ежедневиия живот.					здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи		

Приложение 9.1.7 Планирани услуги в община Мизия

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Мизия Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
1.	Дневен център за деца и/ или възрастни с увреждания, гр. Мизия	Възрастни с увреждания	Община Мизия		8	8	Организиране на ежедневието и преодоляване на социална изолация	гр. Мизия	Нова
2.	Защитено жилище за лица с физически увреждания	Лица с физически увреждания	Община Мизия		6	6	Извеждане на пълнолетни жени и мъже от СИ	гр. Мизия	Нова
3.	Център за настаняване от семеен тип за стари хора	Стари хора	Община Мизия			30 2x15 места	Създаване на среда за живот близка до семейната при която лицата получават необходимата им индивидуализирана грижа и подкрепа за водене на самостоятелен и независим	гр. Мизия	Нова

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Мизия Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- -жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториале н обхват	2015	2016	2020			
							живот		
4.	НП"АХУ"ЛА	Лица с увреждания	Община Мизия	8	8	8	Услуга в семейна среда	гр. Мизия	Налична
5.	ОП"РЧР" ЛА	Тежко болни	Община Мизия	53	53	53	Услуга в семейна среда	гр. Мизия	Налична
6.	ОП"РЧР" СА и ДП	Самотно живеещи и възрастни хора с увреждания	Община Мизия	86	86	86	Услуга в семейна среда	гр. Мизия	Нова
7.	ДСП	Самотно живеещи стари хора с увреждания или със затруднения в самообслужването, които имат нужда от грижа в семейна среда	Община Мизия	70	70	70	Приготвяне и доставка на храна	гр. Мизия	Налична
8.	Приемна грижа	Деца в риск от изоставяне	Община Мизия	1	3	5	Защита правата и интересите на детето, подкрепа на детето и семейството, поддържане на връзки между родители и дете с цел реитнеграция	гр. Мизия	Нова
9.	Клуб на пенсио-нера – общинска дейност	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни про-блеми и се обслужват сами	Община Мизия	210	210	210	Осигуряване на лични и социални контакти Информирание и консул-тиране –социално, здравно, правно	гр. Мизия, с.Софрони ево с.Крушови ца, с.Липница, с.Войводов о	Налични и нови дейности
10.	Клуб на инвалида	Лица с увреждания	Община Мизия	105	105	105	Организиране на социални контакти и предоставяне на възможности за активен живот на потребителите	гр. Мизия, с.Софрони ево с.Крушови	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Мизия Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
11.	Дом за стари хора, с. Липница, общ. Мизия	Самотно живеещи възрастни хора	Община Мизия	35	35		Социална услуга в СИ осигуряваща постоянна грижа, задоволителна основни жизнени потребности	с. Липница	Налична / преструктуриране в ЦНСТ

Приложение 9.1.8. Планирани услуги в община Оряхово

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Оряхово Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
1.	Център за обществена подкрепа	Деца и семейства в риск. Деца в риск от отпадане от училище и деца отпаднали от училище, непълнолетни майки. Деца от СИ.	Оряхово		25	25	Превенция на изоставянето, отпадането от училище, превенция от насилие, обучения в умения за самостоятелен живот, консултиране и подкрепа.	Оряхово	Нова
2.	ЦНСТ	Деца/младежи с увреждания	Оряхово		15	15	Осигуряване на основни жизнени потребности, грижи за здравето, психологична подкрепа, образование, усвояване на жизнени умения за самостоятелен и независим живот, отдих и оползотворяване на свободното време, работа с родители и семейства.	Оряхово	Нова

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Оряхово Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
3.	ЦНСТ за лица с деменция	Лица с деменция	Гр. Оряхово		15	15	Осигуряване на основни жизнени потребности, грижи за здравето, психологична подкрепа, социално консултиране	Гр.Оряхово	Нова
4.	Дневен център за стари хора гр.Оряхово	Стари хора	Гр.Оряхово	20	20	20	Осигуряване на условия за цялостно обслужване на потребителите през деня, свързани с предоставяне на храна, задоволяване на ежедневните, здравните, образователните и рехабилитационните потребности, както и на потребностите от организация на свободното време и личните контакти.	Гр.Оряхово	Нова
5.	Приемна грижа	Деца в риск	Оряхово	2	5	5	Отглеждане, възпитаване на деца в семейна среда.	Оряхово	Налична
6.	Проект „Домашни грижи за независим и достоен	Лица с увреждания и самотно живеещи възрастни хора.	Оряхово	100	100	100	Предоставяне на интегрирани здравни грижи и социални услуги в домашна среда на възрастни хора с хронични заболявания и трайни	Оряхово	Налична по проект

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Оряхово Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	живот“						увреждания		
7.	НП”АХУ”	Лица с увреждания	Оряхово	20	20	20	Услуга в семейна среда	Оряхово	Налична
8.	ОП”РЧР”, ЛА по проект „Нови възможности за грижа“	Лица с невъзможност за самообслужване	Оряхово	30	40	50	Услуга в семейна среда	Оряхово	Налична
9.	Домашен социален патронаж-общинска дейност	Самотно живеещи стари хора с увреждания или със затруднения в самообслужването, които имат нужда от грижа в семейна среда	Община Оряхово	80	80	80	Мобилна услуга за предоставяне на храна.	Община Оряхово	Налична
10.	Обществени трапезарии	Лица и семейства на месечно подпомагане по реда и условията на чл.9 от ППЗСП. Лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях.Самотно живеещи лица и семейства.Скитащи и бездомни деца и лица	Община Оряхово		50	50	Храна за обяд	гр.Оряхово	Нова
11.	Домашен помощник услуга в общността	Лица с трайни увреждания,с тежки здравословни състояния които немогат или са много затруднени да се	Община Оряхово		20	20	Осигуряване на грижи в семейна среда на лица , които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния	Община Оряхово	Нова

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Оряхово Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		обслужват сами.					живот.		
12.	Клуб на пенсио-нера – <i>общинска дейност</i>	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни проблеми и се обслужват сами	Община Оряхово	300	300	300	Осигуряване на лични и социални контакти Информирание и консул-тиране – социално, здравно, правно	Във всички общински центрове в областта	Налични и нови дейности

Приложение 9.1.9. Планирани услуги в община Роман

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Роман Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
1.	Преходно жилище	Деца от 16 до 18 години без увреждания	Област Враца и при необходимост от цялата страна	8			постоянна грижа, овладяване знания и умения за самостоятелен живот, професионално ориентиране и обучение	гр. Роман	Налична/за реструктуриране в ЦНСТДМ без увреждания
2.	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания	Деца/младежи без увреждания	Област Враца и при необходимост от цялата страна		8	8	постоянна грижа, предоставяна в среда близка до семейната, социализация, образователно - възпитателни дейности, задоволяване на различен вид потребности	гр. Роман	Нова реструктурирана от Преходно жилище
3.	Център за настаняване	Деца/младежи без увреждания	Област Враца и при	10	10	10	постоянна грижа, предоставяна в среда близка	гр.Роман	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Роман Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	е от семеен тип за деца/младежи без увреждания		необходимост от цялата страна				до семейната, социализация, образователно - възпитателни дейности, задоволяване на различен вид потребности		
4.	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания	Деца/младежи без увреждания	Област Враца и при необходимост от цялата страна	12	12	12	постоянна грижа, предоставяна в среда близка до семейната, социализация, образователно - възпитателни дейности, задоволяване на различен вид потребности	гр.Роман	Налична
5.	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания	Деца/младежи с умствена изостаналост и съпътстващи множествени увреждания 3 бр. x 10 капацитет за 2015 г. и увеличаване с 6 места след 2016 г.	Област Враца и при необходимост от цялата страна	30	36	36	постоянна грижа, предоставяна в среда близка до семейната, социализация, образователно - възпитателни и терапевтични дейности, задоволяване на различен вид потребности.	гр.Роман	Налична
6.	Център за обществена подкрепа	деца и семейства в риск, кандидати за осиновители и приемни родители, деца с девиантно поведение и други проблеми	община Роман	20	20	20	комплекс от соц. услуги, свързани с превенция изоставянето на деца, консултиране и подкрепа на деца и семейства в риск, на деца с проблеми /с девиантно поведение, с характеропатии и речево-говорни нарушения, застрашени от отпадане от	гр.Роман	Налична и разширяване на дейността – обучение на приемни семейства

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Роман Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
							училище и др./, работа "на терен" с деца със СОП-терапевтични дейности , мобилна соц. работа и др.		
7.	Приемна грижа	Деца от 0 до 18 години с или без увреждания	Община Роман	4	8	14	Отглеждане и възпитание на деца, настанени в приемно семейство	гр. Роман и населените места в общината	Налична
8.	Дневен център за деца с увреждания	Деца с увреждания на възраст от 3 до 18 години, отглеждани в семейна среда	Община Роман и при необходимост - Община Мездра	20	20	20	дневна грижа, специализирана помощ, семейно консултиране и подкрепа, терапевтични дейности	гр.Роман	Налична
9.	Дневен център за възрастни с увреждания	Лица с увреждания	Община Роман	20	20	20	Дневна грижа, специализирана помощ, подкрепа и социализиращи дейности	гр. Роман	Нова
10.	ЦНСТ за възрастни с деменция	Лица с деменция 2бр. x 15 капацитет	Област Враца и при необходимост от цялата страна	0	30	30	Социални услуги, които се предоставят в среда, близка до семейната с 24-часова постоянна грижа	с.Синьо бърдо, общ. Роман	Нова
11.	НП„АХУ” дейност Личен асистент	Лица с увреждания или стари хора с трайни увреждания, или с тежко здравословно	Община Роман	20	30	40	Осигуряване на грижи в семейна среда на старите хора, нуждаещи се от постоянно обгрижване в	гр.Роман и населените места в общината	Налична

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Роман Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		състояние, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами					ежедне-вието си, като успоредно се осигурява заетост на лицето от семейството, което го обгрижва		
12.	ОП "РЧР" Личен асистент	Тежко болни и самотно живеещи, със затруднено самообслужване и дейностите от ежедневиия живот	Община Роман	31	50	60	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи	гр.Роман и населените места в общината	ОП "РЧР"
13.	Домашен социален патронаж	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужва-нето, които имат нужда от грижа в семейна среда. Самотно живеещи стари хора в отдалечени нас. места без достъп до услуги.	Община Роман	100	100	100	Дейности за доставка на храна по домовете не потребителите. Мобилна услуга за обхващане на селата Разширяване на традиционните дейности на патронажа към обгрижване в дома, посредничество, помощ в домакинството и други	гр. Роман и населените места от общината	Налична
14.	Клуб на пенсио-нера	Пенсионери, които нямат сериозни	Община Роман	7	10	10	Осигуряване на лични и социални контакти	гр. Роман и населените	Налични и нови дейности

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Роман Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	– <i>общинска дейност</i>	здравословни про-блеми и се обслужват сами					Информирание и консултиране – социално, здравно, правно	места от общината	
15.	ОП”РЧР”- „Независим живот“, СА, ДП и ЛА	Тежко болни и самотно живеещи, със затруднено самообслужване и дейностите от ежедневиия живот.	Община Роман	50	60	60	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи	Община Роман	Нова по проект ОП „РЧР”
16.	Обществена трапезария	Лица и семейства на месечно подпомагане по реда и условията на чл.9 от ППЗСП Лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях.Самотно живеещи лица и семейства	Община Роман	0	90	90	Храна за обяд	Община Роман	Нова по проект

Приложение 9.1.10. Планирани услуги в община Хайредин

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Хайредин Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
1.	ЗЖ за хора с умствена	Възрастни хорас умствена изостаналост	От страната	6	12	12	Форми на социални услуги, в които лица с умствена	с. Манастири	Налична с разширяване на

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Хайредин Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	изостаналост с. Манастирище, общ. Хайредин						изостаналост водят независим начин на живот, подпомогнати от професионалисти	щеобщ. Хайредин	бройката
2.	ЗЖ за хора с психични разстройства, с. Ботево, общ. Хайредин	Възрастни хора с психични разстройства	Община Хайредин		6	6	Форми на социални услуги, в които хора с психични разстройства водят независим начин на живот, подпомогнати от професионалисти	с. Ботево	Нова
3.	Дневен център за деца и/ или възрастни хора с увреждания	Деца /Възрастни с увреждания	Община Хайредин		30	30	Осигуряване на грижи в семейна среда на лица с увреждания, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.	с. Хайредин	Нова
4.	ЦНСТ за възрастни с психични разстройства или деменция – 2 x 12	Лица с деменция	Община Хайредин			24 2x12	Предоставяне на услуги, свързани с извършване на рехабилитация, социално-правни консултации, образователно и професионално обучение и ориентиране, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване	с. Хайредин	Нова
5.	ЦНСТ за стари хора – 6 x 15	Възрастни хора без увреждания	Община Хайредин			90 6x15	Предоставяне на качествени грижи в среда близка до семейната.	с. Хайредин	Нова / за потребителите от ДСХ

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Хайредин Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
									с.Хайредин
6.	Център за обществена подкрепа	деца и семейства в риск, кандидати за осиновители и приемни родители, деца с девиантно поведение и други проблеми	Община Хайредин		20	30	Превенция на изоставянето на деца и подобряване на грижите в семействата с риск. Социално консултиране, психологическа подкрепа. Работа с приемни родители, приемни семейства с настанени деца.	с. Хайредин	Нова
7.	НП"АХУ"ЛА	Лица с увреждания	Община Хайредин	13	20	30	Услуга в семейна среда	Хайредин	Налична
8.	НП"АХУ"СА	Лица с увреждания	Община Хайредин		20	30	Услуга в семейна среда	Хайредин	Нова
9.	Кухня-майка с кетъринг Домашен социален патронаж-общинска дейност	Самотно живеещи стари хора с увреждания или със затруднения в самообслужването, които имат нужда от грижа в семейна среда	Община Хайредин	90	100	150	Мобилна услуга за предоставяне на храна.	с. Михайлово с. Рогозен	Налична
10.	Обществена трапезария	Лица и семейства на месечно подпомагане по реда и условията на чл.9 от ППЗСП Лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях.Самотно живеещи лица и семейства	Община Хайредин	200	200	200	Храна за обяд	С. Хайредин	Налична
11.	ОП"РЧР"	Тежко болни	Община		10	10	Услуга в семейна среда	Хайредин	Нова

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Враца

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет			Община Хайредин Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местополо- -жение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Домашен, социален асистент помощник		Хайредин						
12.	Клуб на пенсио-нера – общинска дейност	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни про-блеми и се обслужват сами	Всички населени места в общината – 5 клуба	105	110	120	Осигуряване на лични и социални контакти Информирание и консул-тиране –социално, здравно, правно	Във всички населени места на общината	Налични и нови дейности
13.	Дом за стари хора с. Хайредин	Самотни стари хора със затруднения в самообслужването	От всички населени места на област Враца	80	80	0	Социална услуга в СИ осигуряваща постоянна грижа, задоволяваща основни жизнени потребности	с. Хайредин	Налична/за реструктуриране в ЦНСТ за стари хора
14.	Приемна грижа	Деца в риск от изоставяне	Община Хайредин	2	10	20	Отглеждане, възпитаване на деца в семейна среда.	Община Хайредни	Налична
15.	Социално предприятие	Лица в неравностойно социално положение, лица в риск и лица с различен етнически произход	Общинските центрове на общините от област Враца				Предоставяне на заетост на лица от различните целеви групи. Услугата е налична като част от дейността на Сдружение Нов път Хайредин. Планира се разширяване на услугата чрез откриване на нови социални предприятия на територията на областта	Община Хайредни	Налична